

List

LETO XVIII
ŠT. 3
31. MAREC 2011
1,60 EUR

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

Poština
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj

Pustovanje v Šoštanju

OBČINA ŠOŠTANJ
UPRAVA

Očiščevalna akcija

Občina Šoštanj tudi letos pripravlja očiščevalno akcijo po celotni občini. Akcija bo v soboto, 16. aprila 2011, zbirna mesta pa bodo objavljena na spletni strani www.sostanj.si.

Po lanskem zelo odmevni akciji Očistimo Slovenijo v enem dnevu, v katero se je vključila tudi Občina Šoštanj, bomo v letošnjem letu nadaljevali z akcijami, kakršne smo izvajali pred tem, zato ponovno vabimo vse, ki so pripravljeni kaj narediti za naše okolje, da se nam v soboto pridružijo.

Kot je že v navadi, bomo delovni dopoldan zaključili z golažem na Družmirskem jezeru.

Vpis v Vrtec Šoštanj

Od 4. do 15. aprila bo potekal vpis novincev v Vrtec Šoštanj. Vpis bo potekal ob ponedeljkih, torkih in četrtnih od 7. do 15. ure, ob sredah od 7. do 17. ure, ob petkih pa od 7. do 13. ure. Kot je že v navadi za šoštanjski vrtec, bodo v času vpisa dnevi odprtih vrat.

Bolj natančna navodila o vpisu v Vrtec Šoštanj so objavljena na spletni strani vrtca <http://www.vrtec-sostanj.si/>.

Trenutno je v Vrtec Šoštanj vključenih 373 otrok v 22 skupinah v sedmih enotah (pet v Šoštanju: Lučka, Brina, Barbka, Biba in Bibica ter po ena v Topolšici (Urška) in Gaberkah (Mojca)). To je največ doslej. V marcu se je odprl nov oddelek v enoti Bibica. Gre za enoto nad poslovalnico NLB v središču mesta, ki je delovala že lani od januarja do junija. Jeseni je enota vrata zaprla, saj so se na novi lokaciji v prenovljeni jedilnici in kuhinji bivše osnovne šole Bibe Roecka odprli trije dodatni oddelki v enoti Biba, kot so jo poimenovali. Kot rečeno je Bibica marca ponovno odprla svoja vrata.

*pripravila
Tjaša Rehar, univ. dipl. nov.,
višji svetovalec za odnose z javnostmi*

Revija za kulturna in druga
vprašanja občine Šoštanj in
širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko
Menih, župan.

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Vodenje redakcije

Milojka Komprej

Lektoriranje

Jožica Andrejc
(za razpise in objave odgovarja
naročnik)

Oblikovanje

Tomaž Smolčnik, Eurograf d.o.o.

Tisk

Eurograf d.o.o.

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da
prispevke za LIST št. 4 (april 2011),
pošljete najkasneje do 15. aprila
2011 na elektronski naslov:
list.revija@gmail.com

Naša občina	4
UE Velenje - krajevni urad Šoštanj	7
Dogodki in ljudje	8
Župnijska obvestila	13
Šport in rekreacija	14
Tradicionalni Menihov memorial	16
Intervju	18
Napovednik	22
Planinsko društvo Šoštanj	24
Šolski list	26
Podoba kulture	30
Proza	34
Iz/beremo	35
Zapisani (v) glasbi	36
Starine iz Šaleške doline	38
Iz prejšnjega stoletja	39
Varovanje okolja	40
Civilne iniciative	41
Pust 2011	42

Foto: Tjaša Rehar

POPRAVEK JAVNEGA NAZNANILA

Obveščamo vas, da je v javnem naznanilu o javni razgrnitvi osnutka državnega prostorskega načrta za državno cesto od priključka Velenje jug do priključka Slovenj Gradec jug **napačno naveden datum in kraj javne obravnave v Slovenj Gradcu. Javna obravnava v Slovenj Gradcu bo potekala 5. 4. 2011 s pričetkom ob 18. uri, v Kulturnem domu Stari trg, Stari trg 32, Slovenj Gradec.**

Naša občina

Pripravljala: Tjaša Rehar, univ. dipl. nov., višja svetovalka za odnose z javnostmi

Krvodajalska akcija

V sredo, 23. marca 2011, je v Ravnah pri Šoštanju – na znani lokaciji v Gostišču pod Klancem potekala krvodajalska akcija. Organiziral jo je Rdeči križ Velenje s Krajevno organizacijo Rdečega križa Ravne. Neutrudni organizator teh akcij v Ravnah je Jože Jančič, dolgoletni predsednik, sedaj pa podpredsednik ravskega odbora Rdečega križa.

S tokratno udeležbo na akciji so bili zadovoljni, saj je prišlo kar 88 krvodajalcev, med njimi tudi del občinske uprave Občine Šoštanj in tudi župan in poslanec v Državnem zboru Republike Slovenije Darko Menih, ki redno daruje kri.

Jože Jančič je po tokratni akciji napovedal, da bo naslednja oktobra, dejal je, da je treba ljudi še dodatno spodbujati, da darujejo kri, obenem pa izrazil zaskrbljenost, da na akcije vedno prihajajo »standardni« krvodajalci, želel bi si, da pride več novih, predvsem mladih ljudi.

Občina Šoštanj sodeluje v projektu Ura za Zemljo

Občina Šoštanj se je vključila v projekt Ura za Zemljo, ki bo letos v soboto, 26. marca 2011, od 20.30 do 21.30 ure. V tem času bomo v občini Šoštanj ugasnili luči (javno razsvetljavo) na petih lokacijah v mestu.

Za sodelovanje v projektu se je Občina Šoštanj odločila na pobudo Osnovne šole Frankolovo, ki skupaj s Poslovno-komercialno šolo Celje

sodeluje v projektu European Schools for a living planet in projektu Earth Hour. Občina Šoštanj je letos v projekt vključena prvič.

Gre za globalno pobudo proti podnebnim spremembam, ki jo je leta 2007 pričela organizacija World Wildlife Foundation, sprva je sodelovalo zgolj mesto Sydney, v letu 2010 pa že več kot 4500 mest v 128 državah. V nekaj letih je ta projekt iz lokalnega prerasel v globalni dogodek, ki ga s simbolno gesto podpira vedno več ljudi.

19. seja SAŠA ORA

Predsedovanje Savinjsko-Šaleški območni razvojni agenciji (SAŠA ORA) je prevzel župan Občine Šoštanj Darko Menih. 19. sejo te organizacije je šoštanjski župan sklical v Muzeju usnjarstva na Slovenskem v Šoštanju. Zbrane je pozdravil župan in poslanec v Državnem zboru Darko Menih, nato pa tudi kustos šoštanjskega usnjarskega muzeja Miran Aplinc, ki je županjo, župane oziroma podžupane občin SAŠA med drugim pozval, naj v svojih občinah povabijo šolarje in ostale občane, da si v čim večjem številu pridejo ogledat ta zanimiv muzej.

Na tokratni seji so se župani dogovorili o urniku obiska veleposlanikov, ki so akreditirani v Sloveniji, v SAŠA regiji. Na obisk naj bi prišli 24. marca. Poudarek njihovega obiska naj bi bil na turizmu, kulturi in kulinariki. Predlog programa je, da bi si veleposlaniki ogledali vilo Bianco, Muzej usnjarstva na Slovenskem v Šoštanju, Muzej lesarstva v Nazarjah, tovarno Gorenje, Terme Topolšico, Golte, Samostansko knjižnico v Frančiškanskem samostanu Nazarje, Brinčev kmečki mlin. Dokončen program pa bodo izoblikovali v prihodnjih dneh. Župani so se dogovorili tudi o pripravi spominski daril.

Župani so nadalje obravnavali tudi projekte, ki bi lahko bili vključeni v 6. javni razpis v okviru razvojne prioritete »razvoj regij«, ki bo predvidoma junija 2011. Občina Šoštanj svoje priložnosti za prijavo za dodelitev sredstev vidi v obrtnih, poslovnih in industrijskih conah, predvsem pa pri izgradnji nizkoenergetskega vrtca.

Župani so se seznanili še s programskimi usmeritvami in programom dela SAŠA ORA v letu 2011, dnevnemu redu pa so dodali še eno točko dnevnega reda – 3. razvojna os. Izoblikovali so stališče, ki

ga je v imenu županov njihov predsednik – župan Občine Šoštanj Darko Menih – predstavil na sestanku o tretji razvojni osi, ki ga je v četrtek sklicala Šaleška gospodarska zbornica. Njihovo stališče je, da je zaradi razvoja gospodarstva, podjetnikov in razvoja turizma v Šaleški in Zgornji Savinjski dolini nujna izgradnja tretje razvojne osi, župani SAŠA ORA podpirajo predstavljeno traso in apelirajo na vse pristojne, da se čim prej prične izgradnja, sicer bodo lahko posledice katastrofalne – tako za SAŠA regijo kot za Koroško.

Po končani 19. seji SAŠA ORA so si ogledali Muzej usnjarstva na Slovenskem, naslednjo sejo pa bo šoštanjski župan sklical v vili Mayer. Z organizacijo takšnih in podobnih srečanj dajemo tem pomembnim kulturno-zgodovinskim objektom v naši občini še dodaten pomen.

REKS Ravne

Na Občini Šoštanj se zavedamo, kako pomembno je, da imajo krajanj svoj prostor, kjer lahko društva delujejo, posamezniki ustvarjajo, se rekreirajo, uživajo v kulturnih predstavah in družabnih dogodkih ali se preprosto samo družijo.

V ta namen v zadnjih letih veliko sredstev namenjamo izgradnji domov krajanov. V letu 2010 je svoja vrata odprl REKS Ravne (Rekreacijsko kulturno središče Ravne). V prvih osmih mesecih od odprtja je dom že dobro zaživel. V zgornjem nadstropju imajo svoje prostore društva in krajevna skupnost, dvorana pa je namenjena najrazličnejšim prireditvam. V njej so se tako zvrstile že številne kulturne prireditve, društva so imela občne zборе, priredili so številna srečanja, organizirali prireditev KS Ravne se predstavi, v njej ima redno tedensko vadbo sedem organiziranih skupin in še veliko drugih športnih, kulturnih in družabnih prireditev javnega ali zasebnega značaja.

Domačini so ponosni na svoj dom, zato zanj tudi zgledno skrbijo. Dvorano pa je še vedno možno najeti za najrazličnejše priložnosti, vsi zainteresirani se naj obrnejo na predsednika KS Ravne Jožeta Soviča: 041 / 904 003.

Še pred jesenjo bo podoben dom zaživel tudi v Topolšici, kjer bo poleg doma krajanov tudi gasilski dom.

Podelitev priznanj ob uspešno zaključenem računalniškem tečaju

Andragoški zavod Ljudska univerza Velenje in Občina Šoštanj sta tudi v letošnjem letu (v februarju in marcu) organizirali računalniške tečaje, ki so se jih razveselili številni prebivalci Občine Šoštanj. V prostorih Središča za samostojno učenje je potekal 24-urni tečaj, v katerem so se udeleženci naučili osnov računalništva (windows, word, internet, elektronska pošta). Tečaja, ki je potekal vsak delovni dan med 10. in 12. uro v Središču za samostojno učenje, se je udeležilo 11 kandidatov, večinoma upokoencev. Prav toliko kandidatov se je udeležilo tudi podobnega, le da 60-urnega tečaja, ki je potekal v Osnovni šoli Šoštanj.

V prostorih Osnovne šole Šoštanj je potekal tudi tečaj računalniškega digitalnega opismenjevanja, v katerem so se udeleženci poleg osnov računalništva naučili še, kako uporabljati storitve e-uprave in e-bančništva, seznanili so se z uporabo bankomatov in parkirnih avtomatov, mobilnih telefonov in drugih podobnih digitalnih naprav. Tega 50-urnega tečaja pa se je udeležilo 12 občanov občine Šoštanj.

Ti tečaji za odrasle, ki ji sofinancirata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za šolstvo in šport, so bili za vse brezplačni.

Vsak, ki ima interes, lahko tako pride do znanj, ki mu danes, v dobi informacijske tehnologije, lahko pridejo še kako prav.

V torek, 15. marca, sta vsem udeležencem svečano izročila potrdila o uspešno opravljenem tečaju direktorica Ljudske univerze Velenje Brigita Kropušek Ranzinger in župan Občine Šoštanj in poslanec v Državnem zboru RS Darko Menih.

Vsi so se strinjali, da so tovrstni tečaji izjemno koristni. Obenem so udeleženci, ki so bili iz vseh krajevnih skupnosti Občine Šoštanj, tudi poudarili, kako pomembno je, da je Središče za samostojno učenje zaživel tudi v Šoštanju, ob čemer je direktorica Kropušek Ranzingerjeva dejala, da ima malo katera občina takšen posluh za izobraževanje odraslih, kot Občina Šoštanj.

Podelitev priznanj je potekala v izjemno sproščenem vzdušju, saj so udeleženci med drugim povedali, da so tečaji tudi izvrstna priložnost za druženje, sklenili so nova poznanstva in prijateljstva.

LU Velenje je poskrbela tudi za pogostitev in druženje.

WIFI

Brezžični dostop do spletnega omrežja

Na Občino Šoštanj se obračajo številni občani z vprašanji, kako je z dostopnostjo do brezžičnega interneta – WI-FI. Občina Šoštanj je pristopila k temu projektu predvsem z namenom, da zagotovi dostopnost do interneta tudi krajem, kjer to do sedaj ni bilo mogoče na druge načine. S signalom smo skušali prednostno pokriti predvsem periferna območja: del Gaberk in Raven, območje Loma, del Topolšice, Zavodnje, Šentvid, območje Belih Vod, del Skorna in Florjana ter razpršenega dela Lokovice.

Vsem, ki jim je omogočen WI-FI prost dostop do interneta, je Občina Šoštanj septembra lani poslala na dom zloženko z natančnimi pojasnili, kako dostopati do WI-FI interneta. Zloženka je objavljena tudi na spletni strani www.sostanj.si.

Na kratko vam predstavljamo projekt brezžičnega interneta (WiFi) na področju občine in njegovo delovanje.

OSNOVE WIFI (kaj je, komu je namenjen)

Na področju občine Šoštanj v mesecu septembru vzpostavljamo dostopnost brezžičnega omrežja za prosti dostop do interneta. S signalom skušamo prednostno pokriti predvsem periferna območja: del Gaberk in Raven, območje Loma, del Topolšice, Zavodnje, Šentvid, območje Belih Vod, del Skorna in Florjana ter razpršenega dela Lokovice.

WiFi omogoča povezovanje uporabnikov z internetom brez pomoči klasičnih vodov (kablov). Namenjen je uporabnikom, ki nimajo možnosti internetne povezave z optičnimi ali navadnimi kablji.

Cilj projekta je dostopnost na tistih predelih občine, kjer je trenutni dostop do interneta nemogoč oz. aktualni ponudniki tega tehnično ne omogočajo. Za dostop do WiFi omrežja potrebujete vidni kontakt do oddajnikov, ki so na nameščeni na lokacijah: Ravne 1, Ravne 2, Bele Vode, Gaberke, Lokovica, Lom, Grmov vrh, Pusti grad in dodatnih vmesnih razpršilnih oddajnikov.

Tovrstna možnost internetnega dostopa ima omejeno zmogljivost in hkrati predstavlja trenutno tehnično rešitev za dostop do svetovnih spletnih portalov. Prav tako je projekt namenjen predvsem tistim delom občine, ki do sedaj tovrstnega dostopa nimajo. Centralni mestni del Šoštanja in centralni deli krajevnih skupnosti imajo omejeno možnost dostopa do WiFi, saj imajo druge možnosti dostopa.

Kako se priklopite na WIFI sistem; kaj potrebujete:

Priklopite se lahko z računalniki, dlančniki, GSM aparati in prenosniki s pogojem, da podpirajo dostop z WLAN-om. Tega na omenjenih aparatih aktivirate, kjer se pojavi naslov brezžičnega omrežja (SSID) INFO WiFi. V vhodnem portalu izberete brezplačni dostop in že ste na internetu. Brskate preko spletne povezave NAJDI.SI, GOOGLE.COM,.....

Uporabniki, ki so bolj oddaljeni od oddajnih anten, potrebujejo na svoji strani dodatno opremo (mini anteno in sprejemnik). Za preverjanje dostopnosti signala na računalniku nastavite LAN nastavitve. Navodila so na voljo na spletni strani: www.tri.si. V primeru težav pri instalaciji opreme in povezave na internet naprošamo občane, da kontaktirajo strokovno službo preko E-maila: info@tri.si oz. preko tel. št.: 040-789314 (v delovnem času med 7. in 17. uro) ali sporočajo težave na urad občine Šoštanj v času uradnih ur (03-89-84-322).

Občina s tovrstnim projektom zagotavlja predvsem glavni mrežni sistem, kjer je možen tudi takojšen sprejem. Kjer bo potrebno zaradi neugodne lokacije signal okrepiti ali ga pripeljati preko vmesnikov, gre žal za strošek posameznika oz. občana. Zato naprošamo intetresente, da kontaktirajo strokovno službo, kjer bodo prejeli vse dodatne informacije.

Na posameznih WiFi info točkah (trenutno npr. Ribiška koča jezero v Šoštanju) je možen tudi dostop do interneta brez notesnikov, GSM-ov... preko prosto-stoječega ekrana na dotik na zalo enostaven način.

Za konkretne težave (zaradi izrazite terenske neugodnost, tehnične omejenosti in seveda tudi finančne omejenosti) se vnaprej oproščamo uporabnikom in naprošamo za razumevanje. Pri izvajanju projekta smo namreč žal finančno omejeni, se pa trudimo po najboljših močeh. Zato trenutno vzpostavljamo sistem, katerega nameravamo v nadaljevanju še razširiti in povečati dostopnost.

Kakšne bodo osnovne zmogljivosti dostopa:

Osnovne hitrosti internetnega dostopa WiFi, z dostopom 24 ur, bo zagotovljeno cca. 2 Mb/s »downloada« in do 1Mb/s »uploada«. V nadaljevanju načrtujemo povečanje zmogljivosti in širitev sistema. Glede na zahtevnost terena je problem zagotavljanja moči signala in pasovne širine, kar v praksi pomeni, da hitrosti ne bodo povsod enake. Pričakujemo določene težave pri končni vzpostavitvi in sinhronizaciji sistema, kar v praksi pomeni, da se bodo občasno pojavljale določene motnje, ki jih bomo skušali odpraviti v najkrajšem času.

Zaključek:

Želimo, da bi razvoj brezžičnega omrežja mestu dal nov informacijski zagon, še posebej na področju uporabe in razvoja novih informacijskih tehnologij.

Omenjeni projekt predstavlja trenutno tehnično rešitev, kar bo po našem prepričanju dobra osnova tudi za informacijske projekte, ki jih razvijamo v občini Šoštanj.

Ob izvedbi projekta se kot župan zahvaljujem sponzorjem, ki so podprli projekt in predvsem posameznim občanom, ki so pripomogli pri postavitvi potrebne infrastrukture. Iskrena zahvala.

Vsem uporabnikom želim, da bi tovrstni projekt olajšal povezavo oz. dostopnost do svetovnega spletnega omrežja, neglede na razpršenost občine ali oddaljenost posameznika.

*Župan občine Šoštanj
Darko Menih, prof.*

UE Velenje krajevni urad Šoštanj

NOVELA ZAKONA O POTNIH LISTINAH (Odslej bo možno imeti dva potna lista)

Spoštovani,
obveščamo vas, da je bil je bil v Uradnem listu Republike Slovenije dne 18. 2. 2011 objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o potnih listinah. V veljavo bo stopil 15 dni po objavi, to je v soboto, 5. 3. 2011.

Ena od pomembnejših novosti novele zakona je IZDAJA DRUGEGA POTNEGA LISTA.

Državljan je lahko imel doslej le eno veljavno potno listino iste vrste. Tako je lahko imel državljan npr. en »običajni« in en diplomatski potni list, ni pa mogel imeti istočasno veljavnih dveh »običajnih« potnih listov. Slednje je v praksi predstavljalo oviro za tiste državljane, ki potujejo v države z viznim režimom, saj jim je bilo v času, ko so čakali na pridobitev vizuma v potni list, onemogočen potovanje v vse države. Prav tako pa so se s težavami srečevali tisti, ki so potovali v več držav Bližnjega vzhoda, saj se jim je dogajalo, da ena država ni dovolila vstopa na njihovo ozemlje, če so imeli v potnem listu žig druge države (predvsem Izrael – Egipt, Jordanija).

Republika Slovenija je zato po vzoru tujih držav v novem drugem odstavku 2. člena Zakona o potnih listinah določila, da lahko državljan pridobi drugi potni list, če ga potrebuje zaradi opravljanja gospodarske, kulturne ali druge dejavnosti v tujini ali če za to obstaja drug upravičen razlog, kot so npr. težave pri prehodu meje zaradi žigov, vpisov, vizumov in dovoljenj v prvem potnem listu, novi enajsti odstavek 23. člena pa določa, da mora prosilec ob vlogi za izdajo drugega potnega lista navesti razloge za izdajo in predložiti dokazilo o njihovem obstoju.

Drugi potni list ni duplikat prvega potnega lista. Gre za popolnoma nov dokument, ki pa je povsem enak kot vsak »običajni« biometrični potni list, brez kakršnih koli dodanih oznak. Izda se z veljavnostjo, ki je odvisna od starosti imetnika (in morebitnih predhodnih pogrešitev terčasne

bolezni, ki onemogoča zajem enega ali dveh prstnih odtisov), za izdajo pa se plača taksa, ki je tudi sicer določena za izdajo potnih listin v Zakonu o upravnih taksah.

Specifika v postopku izdaje drugega potnega lista pa je, glede na prej omenjeni določbi, obvezno dokazovanje razlogov za izdajo ob vložitvi vloge. Zakonska dikcija dopušča poleg že navedenih razlogov tudi reševanje nepredvidenih oz. neklasičnih situacij, ki jih bo morala preценiti uradna oseba.

Splošno pa velja, da mora državljan ob vlogi predložiti:

- dokazilo delodajalca, iz katerega izhaja, da državljan opravlja svoje delo v tujini, služba pa mu nalaga obveznosti potovanja v države z viznim režimom oziroma v države bližnjega vzhoda (za pilote, novinarje, poslovneže, delavce itd.);
- predložitev »prvega« potnega lista, v katerem stranka pokaže problematičen žig (npr. vstopni žig Izraela, Egipta, Jordanije);
- izjava posameznika, podana na zapisnik, v kateri so navedeni razlogi za izdajo, če dokazil ni mogoče predložiti.

Brigita Mernik,
Vodja Oddelka za upravne notranje zadeve

Sporočilo za javnost ODZIV NA SPOROČILO ZA JAVNOST SINDIKATA

Holding Slovenske elektrarne d.o.o.

(Šoštanj, 1. marca 2011) Odzivamo se na sporočilo za javnost Sindikata dejavnosti delavcev energetike Slovenije, ki izraža zgroženost nad sprožitvijo postopka predloga izredne odpovedi delovnega razmerja Bojanu Brešarju, bivšemu vodji projekta TEŠ 6. Ponavljajoče aktivnosti

sindikata, tako SDE kot sindikata TEŠ, lahko razumemo kot težnjo, da se onemogoča izvajanje ukrepov, s katerimi želi direktor družbe v projekt uvesti red in preglednost.

Ravnanja sindikata lahko razumemo tudi kot zaviranje nemotenega nadaljevanja projekta blok 6 TEŠ, ki bo še naprej zagotavljal proizvodnjo in delovna mesta v TEŠ.

Postopek izredne odpovedi delovnega razmerja pa pomeni le dosledno izvajanje Zakona o delovnih razmerjih in internih aktov družbe Termoelektrarna Šoštanj d.o.o., pri čemer je bila za zagotovitev strokovnosti postopkov najeta odvetniška družba.

Dogodki in ljudje

Občni zbor TD Pristava

Leto je okoli in prišel je čas občnih zborov društev. Z njim so zelo pohiteli v Turističnem društvu Pristava in se tako sestali že sredi januarja. Posebnost tega občnega zbora je bila izvolitev novega predsednika društva, njegovega dolgoletnega člana Jožeta Miklavžina, ki je to funkcijo prevzel od Draga Kotnika. Slednji je imel na tem zboru še to obveznost, da se je pohvalil z delom društva v letu 2010, saj so uspeli izvesti vse planirane dejavnosti. Drago Kotnik sicer s te funkcije še ni nameraval odstopiti, pa ga je v to prisilili nov Zakon o integriteti in preprečevanju korupcije (Uradni list RS št. 45/2010 z dne 4. 6. 2010), kjer je navedeno, da naročnik, ki posluje po predpisih o javnem naročanju, ne sme poslovati s subjekti (tu sem spadajo tudi društva), v katerih je funkcionar, ki pri tem naročniku opravlja funkcijo (Drago Kotnik je občinski svetnik) ali njegov družinski član, član posloводства ali je neposredno ali preko drugih pravnih oseb v več kot 5 % udeležen pri ustanovitelskih pravicah, upravljanju oziroma kapitalu. Na ta način je država poskrbela, da bodo društva še težje delovala. Ključni ljudje, ki imajo znanje, voljo in ideje, kako prostovoljna društva držati pokonci in so obenem izvoljeni v občinske svete, bodo tako morali odstopiti s svojih dosedanjih funkcij v društvih, če bodo želeli ohraniti sodelovanje z občino.

Plan za leto 2011 je predstavil novi predsednik. Poleg rednih aktivnosti, kot so vzdrževanje turističnih znamenitosti in obeležij na Pristavi, vzdrževanje cest in poti, izvedba prvomajskega srečanja in kuhanja oglja ter sodelovanje na pustnem karnevalu in šoštanjskih sejmih, bodo to leto izvedli nekaj novih zahtevnejših projektov. Prvi tak projekt bo ureditev protipožarnih omarič – hidrantov v zaselku, drugi projekt, ki je sicer bil v planu že leta 2007, pa je obnovitev kapele iz leta 1850, ki stoji pod kmetijo Hrastnik v Gaberkah.

Občni zbor ŠD Gaberke

ŠD Gaberke je svoj občni zbor pripravil 20. marca 2011. Predsednik društva Primož Grudnik je najprej predstavil opravljeno delo v lanskem letu. Med drugim je povedal, da so bile njihove prireditve sicer zadovoljivo obiskane, vendar pa bo potrebno na nekaterih področjih stvari še izboljšati. Predvsem se v društvu trudijo za čim boljše motiviranje ljudi, da bi se bolj pogosto športno udeleževali. Med letom so zato krajanom na voljo zelo različne športne aktivnosti. Za uspeh si društvo šteje to, da so uspeli ponovno uvesti zimsko rekreacijo, ki je še vedno ob torkih v REKS Ravne in jo redno obiskuje od 10 do 15 ljudi. Veliko članov se je lani prijavilo na kolesarjenje po lažji ali težji transversali. Cilj društva v tem letu je zopet oživiti športno dejavnost na gabrškem igrišču, saj je ta zadnja leta precej zamrla. Poleg tega bodo, tako kot že v lanskem letu, pripravili turnir v nogometu, namiznem tenisu, zimske igre, tekmovanje v odbojki, turnir v šahu in še se bo kaj našlo. To leto je bilo tudi leto volitev. Sedanjemu predsedniku so člani zaupali še en mandat, v upravnem odboru pa je prišlo do nekaj zamenjav. Iz UO sta izstopila dva člana, in sicer Peter Borovšek in Dejan Sovič, ki sta za svoje dosedanje delo v društvu prejela društveno priznanje. Na področju prepoznavnosti društva

Foto: A. Grudnik

Pri razpravi, v katero so se lahko vključili vsi udeleženci, je bilo izraženo mnenje večine, da je država z novim zakonom naredila majhnim društvom medvedjo uslugo. Bilo pa je izrečeno veliko pohval na račun dela društva. Upravni odbor društva se je Dragu Kotniku zahvalil za vodenje društva, predvsem pa za njegov požrtvovalni trud v društvu in mu v ta namen podaril majhen spominek. Drago Kotnik se je zahvalil vsem članom za sodelovanje, saj društvo ni samo predsednik, temveč ga tvorijo vsi člani. Svoj govor o uspešnem delovanju društva je imel tudi župan Občine Šoštanj in poslanec v DZ Darko Menih, ki se je v svojem imenu in imenu občine nekdanjemu predsedniku Dragu Kotniku zahvalil za dolgoletno delo in trud na področju razvoja zaselka in turizma na Pristavi.

Aleksander Grudnik

Foto: A. Grudnik

je društvo uvedlo nove plakate z logotipom kraja in društva, ki bodo v prihodnosti vabili ljudi na njihove prireditve.

Aleksander Grudnik

Šopek za mame in žene

Kulturno-umetniško društvo Ravne je v soboto, 19. marca 2011, v novem rekreacijsko-kulturnem središču REKS pripravilo že tradicionalno proslavo ob dnevu žena in materinskem dnevu. Moški pevski zbor pod vodstvom Blanke Rotovnik je zapel nekaj pesmi. Najmlajši – otroci Podružnične šole Ravne – so se predstavili z igrico, nato pa še z deklamacijo pesmi o mamah. Za veliko mero smeha je poskrbela dramska sekcija, ki je zaigrala skeč avtorice Marjane Kotnik. Zaigrala je tudi vaška godba. Lara Goršek in Lara Krneža sta zapeli dve pesmi o mamah. Harmonikarja Urban in Anže sta raztegnil meh svoje diatonične frajtonarice. Predsednik KUD-a Ravne Jure Kodrun se je ob koncu več kot enourne proslave zahvalil vsem prisotnim za obisk in zbranim dekletom, ženam, mamam, vaščankam v dvorani voščil ob njihovem prazniku.

Foto: NSN

Vse mame in žene so ob prihodu na proslavo dobile šopek spomladanskih rož z voščilom ob njihovem prazniku, ki so jih pripravile članice KUD-a. S prireditvijo in šopkom je Kulturno-umetniško društvo Ravne – tako kot vsa prejšnja leta – simbolično počastilo oba marčevska praznika, namenjena ženskam.

Po kulturnem programu je sledil družabni del. Za ples in dobro glasbo so poskrbeli člani Ansambla Promil. Plesalo, prepevalo in družilo se je do večernih ur.

Nastja Stropnik Naveršnik

Februarsko veselje

Zima je dodobra pokazala zobe z mrazom, čeprav so jo kurenti že začeli odganjati. Kljub vsemu pa ni dovolj darežljiva s snegom, da bi si v dolini lahko privoščili zimske radosti na smučeh. Tako smo morali člani Turističnega društva Topolšica spremeniti februarški plan dela. Želeli smo si v pogon spraviti tekaško progo po dolini Loke, kjer si tekači lahko zadovoljijo vse svoje čute in želje. Namesto tega smo organizirali pohod po obronkih Loma in dolini Loke.

Pohodniki smo se 26. 2. 2011 zbrali pred hotelom Vesna v Topolšici. Od term smo zavili proti kmetiji Belaz in nadaljevali do Celcerjev, kjer smo si ogledali njihovo zanimivo kapelico. Na križišču poti pri Penšekju smo zavili proti zahodu in se ustavili pri članu TD Topolšica – podeželje, ki nas je prijazno pričakal z odličnim čajem in dodatki. Po kratkem postanku smo si ogledali čudoviti primerek predalpske kmetije – Podlomškovo kmetijo, kjer so vsa poslopja še vedno nespremenjena in nam prikazujejo značilno gradnjo in postavitev v prostoru. Še poseben biser predstavlja njihova kašča. S pohodnikom primernimi koraki smo premagovali razdalje, ki so še ostale pred nami, in bili osupli od posebne energije, ki je vladala v dolini Loke s prelepo zimsko pokrajino. Ob zanimivem pogovoru je vse prehitro minilo in že smo bili na Zafrišnikovi domačiji, ki nas redno prijazno sprejme. Na marofu so bili v polnem razmahu obrtniki, ki so prikazovali, katera dela so včasih v zimskem času opravili na naših kmetijah. Roman Golob je predel volno, Ivan Andrejč je pletel pletarje, Pavel Pungartnik je izdeloval koše, Tini Koželjnik je naredil brezove metle, Mara Pergovnik je krpala nogavice in Pepca Venek je pletla. Pred marofom pa je plapolal ogenj in v njegovi žerjavici se je pekel krompir, ob njem se je šibila miza domačih dobrot, ki so jih prispevale naše gospodinje.

Tokrat so se mnogi ustrašili mraza, ki pa nam ob dobri družbi ni mogel do živga. Lahko samo rečem, da je včasih dobro premagati lenobnost in se udeležiti takšnih druženj.

Foto: arhiv

Foto: arhiv

Ženske – Moški – Ljubezen

Trije pojmi, tri besede, tri misli, okoli katerih se vrti svet od vsega začetka. Kaj je bilo prej? Kaj je pomembnejše? Kaj je vrednejše?

Pravijo, da so ženske z Venere in moški z Marsa in da imamo zato tako različne poglede. Vendar brez nobenega od teh ne moremo in nočemo. Ne glede na to, koliko vogalov kdo podpira, ni važno, kdo prispeva več ali naredi več. Pomembno je, kaj smo, ko smo sami s seboj. Kaj znam ceniti, kaj prispevati, narediti.

Takrat se zavemo vrednosti vsakega posameznika, znamo ceniti prispevke obeh spolov in predvsem znamo ceniti odnos – ljubezen. Energijo, ki daje moč obema in ustvarja nov svet: prijazen in lep, soglasen in razumen, pomirjujoč in vznesen, zadovoljen in miren.

Zato je prav, da znamo praznovati praznik žena!

Zato je prav, da začnemo praznovati dan moških!

Zato je prav, da nikoli ne pozabimo ljubezni, da jo nosimo v srcu vsak dan in praznujemo kar naprej.

Tako je turistično društvo Topolšica že drugič praznovalo vse pomladanske praznike skupaj, saj se vrstijo v razmaku dveh dni. Praznovali smo: dan žena, štirideset mučenikov in gregorjevo. V dvorani v Topolšici smo pripravili kulturno prireditev, na kateri so sodelovali: VVZ Topolšica, Orkester Roberta Goličnika, taborniki Topolšice in plesalke pod vodstvom Leje Sunarič. Prireditev je povezovala Breda Goltnik. Po kulturnem programu so taborniki Topolšice povabili k potoku Toplica, v park Topolšica, kjer so spustili »gregorčke«, ki so jih na svojih srečanjih pripravili prav za to priložnost.

Prijetno druženje žena, moži in otrok se je še nekaj časa nadaljevalo ob lučkah, ki so trepetale na nemirnem potoku in odnašale dobre misli vsem, ki so jih želeli sprejeti.

Foto: arhiv

Foto: arhiv

Želimo novo otroško igrišče

V Topolšici so na rednem občnem zboru 13. 3. 2010 predstavili uspešno delovanje Turističnega društva Topolšica Podeželje. Občnega zbora so se poleg večine članov udeležili tudi predsednik KS Topolšica Herman Pergovnik, predsednica TD Topolšica Jana Kovič in predstavnica Term Topolšica Danica Rupp.

Turistično društvo Topolšica Podeželje je manjše društvo z Loma nad Topolšico, ki deluje krajevno in se predvsem ukvarja z ohranitvijo starih običajev, kot je praznovanje svetih Treh kraljev, Mlajevanje, Kresovanje, vsako leto tudi na ogled postavi jaslice v Hotelu Vesna v Topolšici. Lansko leto je prvič spomladi in jeseni organiziralo akcijo »Hujšajmo skupaj«, katere se še letos pridno udeležuje skoraj 30 žensk. Večkrat letno poskrbijo tudi za sproščanje, kjer člane in ostale povabijo na Gong Terapijo. Kot društvo bi radi tudi poskrbeli za lepše okolje, zato so tudi lani sodelovali na veliki vseslovenski akciji Očistimo Slovenijo, pri kateri so očistili strmine Loma in redno skrbijo za očiščene pohodne poti po Lomu. Lansko leto so prvič pripravili prireditev ob materinskem dnevu v kinodvorani Topolšica, na kateri je sodelovalo več kot 80 otrok iz cele Šaleške doline.

Letos pa so si postavili prav poseben projekt, in sicer obnoviti oz. na novo postaviti otroško igrišče v parku Topolšica, ki je že zelo dotrajano in staro.

Foto: arhiv

Obetajo si, da bo otroško igrišče postavljeno še letos do poletja, saj v ta namen pripravljajo veliko otvoritev z naslovom Metuljev dan, ki bo namenjena predvsem otrokom.

Golte za tri doline in pol Slovenije

Relativno uspešna smučarska sezona na Golteh gre h kraju, saj je lepo marčevsko vreme sporočilo, da je tudi okrog Smrekovca in Medvedjaka koledarske zime za zdaj konec. V januarju je zaživel prenovljeni hotel, delavci in upravljalci ZLTC Golte pa so izdatno poskrbeli, da je bila do nedavnega zares ugodna smuka. Direktor družbe Golte d. o. o. Ernest Kovač je javno sporočil, da je spremenjen termin zimskih počitnic neugodno vplival na poslovno sezono, zagotovo pa je svoje prispevala gospodarska kriza, ki investiciji v sodoben hotel ni naklonjena. Ob trdem delu bo letos prvič mogoče računati z odličnimi možnostmi tudi v poletni sezoni, saj ima hotel vse možnosti ponuditi gostom odlične nastanitvene možnosti.

Ekipa hotela je že pred leti, še bolj pa v zadnji zimski sezoni, sodelovala z različnimi podjetji in ustanovami (npr. družbo BSH Hišni aparati Nazarje, nekaterimi bližnjimi občinami, hotelom v Topolšici, Smučarsko šolo Beli zajec, Gornjesavinjskim in velenjskim smučarskim klubom idr.). Odlično pa je stekla tudi ena zadnjih prireditev, ki se je odvila v soboto, 19. marca, v Mozirju ter pri hotelu na Golteh. Kar sedemindeset tekmovalcev, ljubiteljev smučanja po starem iz številnih smučarskih področij Slovenije, se je udeležilo petega tekmovanja s starodobnimi smučmi, kjer so izvedli tekmovanje v kombinaciji smuka in slaloma ter v smučarskih skokih. Srečanje je organiziral Gornjesavinjski smučarski klub – sekcija starodobnih smučarjev. Sodelovali so smučarke in smučarji iz Šaleške in Zgornje Savinjske doline ter slovenskih društev smučarski starodobniki Taleseni iz Kroke, Podmeninski gadje iz Bočne, Gora Predmeja, Novaki iz Tuhinjske doline, Rovtarji, društvo Kanin, Kamniške grče, Škofovi oldbojsi, Izvir Tržič ter Veseli Savinjšani. Pomerili so se med vratci ter na desetmetrski skakalnici, predvsem pa z gosto meglo. Najboljši so bili na koncu vsi, v skupnem seštevku smuka in skokov pa so blesteli Veseli Savinjšani, drugi so bili Podmeninski gadje, na tretje mesto pa so se prsmučali Rovtarji iz Loške doline.

Da se upravljavcem in lastnikom zimskoletnega turističnega centra Golte, ki so v večinski lasti različnih partnerjev ter večinskega lastništva družbe PV Invest iz Velenja, obetajo še boljši časi (tako ko bo poenajala gospodarska kriza), je kot na dlani. Investicijski zalogaj v hotel in infrastrukturo bo potrebno zgodaj spomladi nadaljevati in zaključiti (zima na Golteh je lanskega novembra in decembra stisnila v kot izvajalce in investitorje, da so nekatera dela ostala še nedokončana). Mimo tega pa se že zdaj ponujajo lepe možnosti planinarjenja, doživljanja narave, rekreacije, različne

športne in turistične možnosti, v povezavi s turističnimi, etnografskimi, kulturnimi dejavniki in naravnimi danostmi v Šaleški in Zgornji Savinjski dolini pa razvoj in končno tudi donosnejše gospodarske možnosti. Da pa bi do tega resnično ne bilo predač, bi morali ljudje, ki lahko omogočijo takšne obete, sodelovati na različnih področjih ter se otestiti znane krilatice, da je najtežje pomagati sosedu.

Jože Miklavc

Foto: Jože Miklavc

Foto: Jože Miklavc

Kakovostna pitna voda

Združene občine Šmartno ob Paki, Šoštanj in MO Velenje so uspele z vlogo pri Evropski komisiji z velikim projektom celovite oskrbe s pitno vodo v Šaleški dolini. O tem je komisija že obvestila Službo Vlade Republike Slovenije (SVRS), le-ta pa je o tem izdala posebno odločbo, ki bo osnova za pričetek izvajanja v skupni vrednosti 41,4 milijonov evrov. Projekt je del Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007 do 2013, ki bo s strani Kohezijskega sklada sofinanciran v višini blizu 24 milijonov evrov. Novica o tem je

dokaz, da je združevanje in sodelovanje med lokalnimi partnerji nujno ter uspešno. Še bolj pa bo, ko bo kar 45 tisoč prebivalcem treh občin zagotovljena varnejša in kakovostnejša pitna voda, saj bodo predvidoma zgradili čez 40 km novih cevovodov, dve novi čistilni postaji, nadgrajen in prenovljen pa bo objekt vodohrama in čistilne naprave na Grmovem vrhu (Florjan) nad Šoštanjem. Novica pa je tudi dejstvo, da bo 1700 prebivalcev občin širše Šaleške doline prvič priključenih na novo vodovodno omrežje, ob izdatnem zavarovanju vodnih virov.

Jože Miklavc

Izobraževalni dan EnerCities

15. marca 2011 je na Ljudski univerzi Velenje (LUV) potekalo zaključno virtualno tekmovanje v igranju spletne igre EnerCities. V znanju se je pomerilo 45 tekmovalcev, po 5 učencev iz vseh OŠ iz Velenja, iz Šoštanja ter Rečice ob Savinji. Ob tem je bilo izvedeno tudi predavanje o obnovljivih virih energije v organizaciji zavoda Energetska agencija Savinjske, Šaleške in Koroške Ksena, potem pa še predstavitev delovanja sončne elektrarne na strehi mestne hiše v Velenju.

Ljudska univerza Velenje sodeluje v mednarodnem projektu EnerCities (skupaj z evropskimi partnerji Paladin studio – agencijo za energijo iz Španije), v okviru katerega je nastala ta odlična spletna izobraževalna igra o obnovljivih virih energije (ob izvedbi Ljudske univerze Velenje), ki je dobila tudi nagrado za najboljšo nizozemsko spletno igro. V Sloveniji, pretežno v Velenju ter Šoštanju, je ta čas registriranih že več kot 1000 igralcev te poučne in motivacijske igre na spletu. Neprofitni projekt je poleg ekološkega ozaveščanja motiviral učence za varčnejše energetske in ekološko ravnanje, najboljši pa so si prislužili lepe nagrade. Zmagovalna ekipa tega tekmovanja OŠ Gustav Šilih iz Velenja je poleg nagrad učencev prejela darilo električni skuter, ostali sodelujoči, med njimi tudi učenci OŠ Šoštanj, pa prav tako lepa darila.

Tekmovanja se je udeležila tudi ekipa učencev OŠ Šoštanj, ki jih je bodrila ravnateljica Majdo Zaveršnik Puc, pozdravila pa direktorica LUV Brigito Kropušek Ranzinger. Ogledali so si tudi sončno elektrarno na strehi mestne hiše v Velenju.

Jože Miklavc

Foto: Jože Miklavc

Foto: Jože Miklavc

Organizator socialne mreže

Obdobje gospodarske krize je vzpodbudilo odgovorne akterje v Sloveniji, da so pripravili nekaj novih študijskih programov na vseh ravneh, da bi nezaposlene in tiste, ki se z izgubo dela soočajo danes, preusmerili na nova delovna mesta. Med novimi poklici, ki si bodo slej ko prej utrli pot do zaposlitve, je tudi organizator socialne mreže. Program kot višjo strokovno šolo izvajajo (kot izredni študij) le v nekaterih večjih krajih v Sloveniji, najbližje DOBA EPIS iz Maribora (z oddelkom na Ljudski univerzi Velenje) ter na novo, s predvidenim pričetkom v šolskem letu 2011/2012, na višji strokovni Poslovno komercialni šoli Celje. Študentje se lahko opredelijo za izbirne module Stari človek, Otroci in mladostniki ali Družina.

Dvoletni študijski program omogoča pridobitev znanj za delo z ljudmi ter reševanje problemov in tisk v času velike brezposelnosti, socialnih tisk ter dela z ljudmi, ki potrebujejo posebno skrb družbe ter tako usposobljene osebe. Ob spoznavanju različnih vsebin (študijskih predmetov) ter uspešnem zaključku študija so možnosti za zaposlitve v

mladinskih domovih, materinskih domovih, v domovih za starejše, varnih hišah, kriznih centrih, kot pomoč ljudem na domu ter hendikepiranim osebam, nevladnih društvih in organizacijah (Rdeči križ, Karitas idr.) ter centrih za socialno delo. Konec januarja so na mariborski višji strokovni šoli Doba že podelili prve diplome, med drugim tudi študentkam iz okolja Šaleške in Zgornje Savinjske doline. Novi poklic se bo prijel, ko bo v sistemu zaposlovanja stekla tudi ustrezna sistemizacija, ki bo umestila nove strokovno usposobljene osebe v določene kadrovske kategorije in jim s tem prižgala »zeleno luč« za zaposlitve, nagrajevanje ter strokovna pooblastila. Temu bi se mudilo, ker je družba glede socialnih težav v nezavidljivem položaju, tovrstnih potreb pa je vse več. Samo vpeljava in koriščenje »prostovoljcev« še zdaleč ne zadošča »gašenju« z nestrokovno usposobljenimi, sicer plemenitimi ljudmi.

Jože Miklavc

Vrednote NOB

Krajevna organizacija Zveze borcev za vrednotenje NOB Skorno-Florjan-Bele Vode se je sestala na svojem rednem občnem zboru v sredini marca. Za lep kulturni uvod je poskrbel moški sestav Korajžni upokojenci pod vodstvom Andreja Pačnika. Po izvolitvi organov skupščine so poslušali poročila predsednic Ane Vrabič in blagajničarke Anice Vrabič. »V preteklem letu smo izpolnili vse zastavljene cilje,« je na sobotnem občnem zboru v svojem poročilo ugotovila predsednica Dodala je še, da člani, ki jih je kar 54, skrbno spremljajo politično dogajanje v državi in izražajo nezadovoljstvo nad stanjem vrednot. Naštela je nekaj uspešnih projektov, ki so jih izvedli v letu 2010, med katerimi je tudi sodelovanje na prireditvi ob dnevu državnosti. Vojko Režen, predstavnik območne zveze borcev, pa je poleg pozdravov, ki jih je prenesel od poslanca Bojana Kontiča, izrazil upanje, da ta del zgodovine slovenskega naroda ne bo pozabljen.

Delovni predsednik Tone Brložnik je poskrbel, da je bil dnevni red do konca izčrpan in da so si zadali nove naloge za leto 2011. Izvolili so tudi delegate skupščine, poleg predsednice je bila potrjena še tajnica Anica Kumer. V svoje vrste so sprejeli dva nova člana, to sta Darja in Roman Oblak. Slednji, ki je hkrati tudi predsednik Krajevne skupnosti Skorno-Florjan, je v svojih besedah izrazil ogorčenje nad zanikanjem vrednot druge svetovne vojne in poudaril, da partizani so in bodo.

Foto: Amadeja Komprej

Na občnem zboru so se tudi zahvalili vsem, ki podpirajo njihovo delovanje, predvsem Občini Šoštanj, Krajevni skupnosti Skorno-Florjan in še mnogim. Šoštanjski župan in državnozborski poslanec, ki se je skupščine udeležil nekoliko kasneje, pa je izrazil vso podporo njihovemu delovanju in vrednotam, ki jih ohranjajo.

Milojka B. Komprej

Čebelarji na regionalni televiziji

Tudi pozimi, ko čebele večinoma mirujejo, so čebelarji združeni v območno čebelarstvo zvezo SAŠA, aktivni. Pravkar poteka izobraževanje za čebelarje začetnike, na katerega se je prijavilo kar 70 bodočih čebelarjev. Tudi sicer je zimski čas namenjen izobraževanju pa tudi pregledu dela v društvih in načrtom na tekoče leto. Tako so se konec februarja na občnem zboru v Mozirju zbrali predstavniki 11 društev iz 10 občin Šaleške in Zgornje Savinjske doline.

V ČZ SAŠA se združujejo društva, v katera je včlanjenih 332 članov in gospodarijo z okoli 3.700 čebeljimi družinami. Kot je povedal predsednik zveze SAŠA Franc Šmerc, ki prihaja iz ČD Šmartno ob Paki, je bilo minulo leto za zvezo izjemno delovno. V marcu so izdali osmo številko revije Čebelica Saša, vse od začetka leta pa so se pripravljali na osmi vseslovenski Dan čebelarjev. Ta je potekal maja v Velenju, organizacija pa je bila zaupana čebelarstvu zvezi SAŠA in Mestni občini Velenje. Dogodek je bil odmeven, udeležil se ga je tudi predsednik vlade Borut Pahor. Ob tej priložnosti so v mestni knjižnici čebelarji postavili tematsko razstavo o čebelah in medu. Za postavitev so bili zadolženi šoštanjski čebelarji s predsednikom Dušanom Gorencem na čelu. Zvezi je tudi uspelo zbrati dovolj donatorskih in sredstev svojih članov, da so na svečanosti razvili prapor zveze SAŠA, ki ga doslej niso imeli.

Prijavili so se na sredstva iz Evropskega kmetijskega sklada po pristopu Leader in v avgustu začeli ter konec septembra končali z izvajanjem projekta Spoznajmo Čebelarstvo zvezo SAŠA. V projektu je bila partner tudi Kmetijska zadruga Šaleška dolina Šoštanj. Šlo je za sodelovanje dveh društev LAS. Čebelarji so v tem sklopu izdali knjigo Iz preteklosti v prihodnost. V njej je v prvem delu gradivo za čebelarstvo krožkarje, v drugem delu pa fotografije večine čebeljakov članov v vseh 11 društvih od Solčave do Vinske Gore. Izdali so tudi zgoščenko na to temo.

S čebeljimi pridelki in izdelki iz medu so sodelovali na mednarodnih tekmovanjih, kjer so osvojili visoka priznanja, kar potrjuje dobro kakovost tukajšnjega medu. Stalno skrbijo za zdravje svojih čebel. Naštetemu se bodo posvečali tudi letos, še naprej pa bodo delali na dokončanju čebelarskega centra v Lučah. Pomemben del njihove dejavnosti je prav tako promocija slovenskega medu in čebeljih pridelkov kot zdrave prehrane.

Foto: Marija Lebar

Da bi svojo dejavnost prikazali širši javnosti, so v četrtek, 3. marca, gostovali na VTV Velenje v oddaji Dobro jutro. Predsednik Franc Šmerc, vodja projekta in blagajnik Marko Purnat in urednica publikacij ČZ SAŠA Marija Lebar so predstavili delo zveze, govorili o prejemnikih letošnjih priznanj Antona Janše, ki jih podeljuje zveza in o načrtih za prihodnje. Precej časa so namenili prikazu svoje publicistične dejavnosti. V kratkem bodo izdali deveto številko glasila Čebelica SAŠA.

Čebelarje je v goste povabila novinarka in voditeljica Simona Pogorelčnik. V malo manj kot uri pogovora so se dotaknili lanskoletnih uspešnih projektov, ki jih je izvedla čebelarstva zveza. Čebelarjem je v zadnjem času uspelo na šolah organizirati čebelarstvo krožke, ki so izredno dejavni, in tako za čebelarstvo navdušiti mlade. Nekatere šole imajo krožke že več let, med njimi tudi šoštanjska, nekatere pa s to dejavnostjo šele začenjajo. Kot je bilo rečeno, je čebelarjenje veliko več kot samo pridobivanje medu in čebeljih pridelkov in izdelkov. Je druženje, je skrb za mladino, skrb za čisto naravno okolje. Je nenehno izobraževanje in tudi sodelovanje z drugimi društvi v svojem okolju.

Marija Lebar

Župnijska obvestila

Bogoslužna oznanila v Šoštanju

SVETE MAŠE NA 4. POSTNO NEDELJO, 4. APRILA 2011:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
- šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19 uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 8.30
- Gaberke ob 10. uri

SVETE MAŠE NA 5. POSTNO, TIHO NEDELJO, 10. APRILA 2011:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30 (skupni krst).
- šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19 uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 8.30
- Topolšica ob 10. uri

SVETE MAŠE NA 6. POSTNO, CVETNO NEDELJO, 17. APRILA 2011:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30, ob 15.00 srečanje Gibanja Vera in luč
- šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19 uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 8.30
- Gaberke ob 10. uri
- Topolšica ob 11.15

SVETE MAŠE NA VELIKI ČETRTEK, 21. APRILA 2011:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 19.30
- Bele Vode ob 17. uri
- Zavodnje ob 17. uri

OBREDI NA VELIKI PETEK, 22. APRILA 2011:

- šoštanjska mestna cerkev ob 15. uri križev pot
- šoštanjska župnijska cerkev ob 19.30
- Bele Vode ob 17. uri
- Zavodnje ob 17. uri

VELIKA SOBOTA, 23. APRIL 2011:

BLAGOSLOV OGNJA:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 7. uri
- Bele Vode ob 8. uri
- Zavodnje ob 8. uri

BLAGOSLOV VELIKONOČNIH JEDIL:

- šoštanjska župnijska cerkev od 10.00 do 16.00 vsako polno uro
- šoštanjska mestna cerkev ob 10. in 15. uri
- Bele Vode ob 13. in 17. uri
- Zavodnje ob 14. in 18. uri
- Gaberke ob 16. uri
- Topolšica ob 17. uri

VELIKONOČNA VIGILIJA:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 19.30
- Bele Vode ob 17. uri
- Zavodnje ob 18.30

SVETE MAŠE NA VELIKO NOČ, 24. APRILA 2011:

- šoštanjska župnijska cerkev: maša ob 5.30; ob 6.15 bo vstajenjska procesija in po procesiji sveta maša; naslednja maša ob 8.30
- Bele Vode: ob 8. uri vstajenjska procesija in sveta maša
- Zavodnje: ob 10. uri vstajenjska procesija in sveta maša
- šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Gaberke ob 11.30
- Topolšica ob 10. uri

SVETE MAŠE NA VELIKONOČNI PONEDELJEK, 25. APRILA 2011:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 8.30
- šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Bele Vode ob 8.30
- Zavodnje ob 10. uri
- Sv. Anton ob 11.15. uri

SVETE MAŠE NA BELO NEDELJO, 1. MAJA 2011:

- šoštanjska župnijska cerkev ob 7. in ob 8.30
- šoštanjska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Sveti križ ob 10.30
- Zavodnje ob 10. uri
- Gaberke ob 8.30

V soboto, 7. maja, bo v šoštanjski župnijski cerkvi ob 10. uri srečanje zakoncev jubilarcev. Vabljeni ste vsi zakonci, ki letos obhajate zakonski jubilej (5., 10., 15., ... obletnico). Dobrodošli tudi zakonci, ki se niste poročili v kateri izmed župnijskih cerkva naše združene župnije, temveč drugje!

Post – dieta pred veliko nočjo?

Post ima danes tudi v nekrščanskih krogih velik pomen. Mnogi si z njim poskušajo povrniti zdravje, vitko telo ter si na ta način zagotoviti boljše življenje. Tudi v krščanskem smislu ima post vedno pozitiven učinek na človekovo življenje. A na prvem mestu ni zdravje, vitek stas ali kaj podobnega, temveč ima za kristjane post bolj daljnosežen pomen.

Post za nas simbolno pomeni zbližanje človeka z Bogom in s sočlovekom. Krščanski post sam na sebi ne bi imel pomena, če ne bi ustvarjal več prostora za srečanje človeka z Bogom in v kristjanu ne bi prebudil usmiljenja do pomoči potrebnega. Prestopati mejo lastnega egoizma pa nikoli ni bilo in ne bo enostavno, zato je tudi post težka »vaja«. Prepričani pa smo lahko, da vsakemu iskrenemu trudu za lastno spreobrnjenje sad ne bo izostal. O tem najbolj jasno priča Jezusov križ.

Njegovo nedolžno trpljenje in ljubezen do dobrih in grešnih sta ga pripeljala na križ in z njega v grob. A tam ni bilo njegovo zadnje mesto. Takšna ljubezen, kot jo ima On do človeka, ni mogla ostati mrtva v grobu. In v tem je naše upanje, v tem je praznovanje velike noči. Obhajamo namreč praznik zmage življenja nad smrtjo. Postni čas nas tako opozarja, da za življenje ni potreben le kruh, temveč predvsem živ odnos z Bogom.

Drage bralke in bralci LISTA, želim vam, da bi mogli tudi v drobni odpovedi samemu sebi iz ljubezni do bližnjega in do Boga živo občutiti, da takšna drobna smrt naših interesov rodi novo življenje – bolj osvobajajoče in osrečujoče.

Jezus je bil v svoji daritvi popoln – nič, niti obleke, telesa in končno niti življenja ni hotel zadržati zase. In rezultat je bil veličasten – vstajenje, novo življenje. Naj nas priprava in praznovanje velike noči utrdi v upanju, da je v Jezusu novo življenje ponujeno tudi nam!

Foto: Špela Poles

Šport in rekreacija

Odbojka

Članska ekipa je kljub porazu s svojimi neposrednimi tekmicami za 3. mesto na lestvici, ekipo ŽOK Vuzenica, osvojila končno tretje mesto rednega dela. V nadaljevanju se tako borijo za skupno 5. mesto III. DOL vzhod (obe ligi vzhod I. in II. v končnici za mesta igrata združeno).

V svoji skupini trenutno zasedajo prvo mesto.

Rezultati do sedaj odigranih srečanj pa so sledeči:

ŽOK Vuzenica : Kajuh Šoštanj: 3 : 2

Turbina : Kajuh Šoštanj: 2 : 3

Kajuh Šoštanj : Galeja: 3 : 0

Do konca meseca marca jih čakajo še povratne tekme.

Ponovno so stopile na odbojkaška igrišča starejše deklice. Po uspešnem jesenskem delu so se uvrstile v A ligo – vzhod 1.

V nedeljo, 13. 3., so v Šempetru odigrale 1. krog in se domov vrnila s polovičnim izkupičkom. Gladko brez težav so premagale ekipo Spodnje Savinjske z 2 : 0 v nizih, prav tako pa so bile gladko poražene od ekipe Braslovč z 2 : 0 v nizih.

Do konca drugega dela jih čaka še 5 krogov. Od tega smo ŽOK Kajuh Šoštanj v 3. krogu (27. 3.) in v 5. krogu (10. 4.) organizator turnirja.

Foto: Igor Medved

Najmlajše mini odbojkarice so 5. 3. v Slovenj Gradcu odigrale 3. krog rednega dela prvenstva. Prikazale so lepo in borbeno igro, pa vendar premalo za napredovanje v 4. krog rednega dela. Tako se 19. 3. v domači športni dvorani OŠ Šoštanj v 3. krogu repasaža pomerijo z ekipami Slovenj Gradca, ŽOK ZM Ljutomera in Spodnje Savinjske. Prvi dve ekipi turnirja napredujeta v 4. krog repasaža, tretje in četrto uvrščeni ekipi v turnir za mesta.

Breda Goltnik

Sankanje s Sv. Križa nad Belimi Vodami

Bilo je sončno sobotno popoldne, ko smo se 12. 3. 2010 pod Sv. Križem zbrali zagnani sankalci. Svetleče medalje so nas mamilе, da se čim bolj izkažemo. To seveda ni bilo tako lahko, kajti potrebna je bila velika mera veščin in previdnosti, da smo zvozili ostre ovinke, ki so nas čakali na poti do cilja.

Bilo nas je 10 pogumnih tekmovalcev, ki smo se postavili po robu strmi cesti in ostrim ovinkom. Na cilju pa nas je čakala preostala družina, ki je navijala in se smejala ponesrečenim pristankom. Kljub občasnim padcem s sank, poškodb na srečo ni bilo.

Ko smo zabeležili najboljše čase, smo se odpravili proti Gostilni pri Savineku, kjer smo imeli svečano podelitev medalj našim najboljšim tekmovalcem. Tretje mesto je zasedel Damjan Kotnik, drugo mesto je pripadlo Domnu Mazeju, prvo mesto pa je tako kot lani zasedel Zdravko Bačovnik.

Za naslednje leto pa spet nabrusite sanke in se pripravite na ovinke, da se bomo ponovno pomerili v hitrosti in upam, da se nas bo zbralo še več.

sp

Po belih strminah navzdol

V petek 25.2.2011 smo se v društvu tabornikov Rod Pusti grad Šoštanj odločili, da organiziramo nočno smučanje za PP in Grče. Napolnili smo taborniški kombi in se odpravili na smučišče, ki je v svoji zgodovini naredilo največ znanih slovenskih smučarjev. Napotili smo se na smučišče v Črno na Koroškem, kjer so svoje znanje smučanja pridobili Tina Maze, Mitja Kunc in Aleš Gorza.

Posebej veliki talenti verjetno nismo, a ljubezni in veselja do smučanja ter deskanja na snegu nam nihče ne more vzeti. Na koncu dneva smo se utrujeni, a zadovoljni odpravili proti domu. Upamo da akcijo še kdaj ponovimo.

SiNi

Foto: SiNi

V objemu Paškega Kozjaka na zimovanju MČ

V rodu Pusti grad Šoštanj se vsako leto potrudimo organizirati zimovanje za naše mlajše tabornike. To so učenci od 1. do 4. razreda osnovne šole. Tudi letos se je odpravilo v hribe nekaj več kot 40 tabornikov. Lani smo zimovali na Gori Oljki, letos pa prvič na z gozdovi obdanem Paškem Kozjaku in sicer od 18. do 20. marca.

Letošnje zimovanje je spremljala prav posebna tematika. Vsi taborniki smo se namreč učili kako bi postali čisto pravi vohuni. Na začetku smo vse razdelili v skupine in vsak posameznik je moral opraviti takšne in drugačne vohunske teste. Seveda so prav vsi opravili te uvodne naloge in se v večernem programu lotili velikega vohunskega kviza. Pester program se je nadaljeval tudi v soboto in nedeljo. Odličen vikend je tako minil še prehitro in naši »MČ-ki« že komaj čakajo na naslednje leto.

SiNi

Foto: SiNi

Čajanka rodu Pusti grad Šoštanj

V petek 4. marca se je v avli osnovne šole Šoštanj dogajala taborniška čajanka rodu Pusti grad Šoštanj. V zelo pestrem programu, v katerem so se predstavili vsi MČ in GG vodi ter seveda tudi vodniki in vodstvo rodu, smo se vsi prisotni do solz nasmejali ob dobrih in izvirnih točkah. Ob koncu taborniške čajanke pa smo se vsi dodobra posladkali z dobrotami, ki so jih otroci prinesli od doma.

Imeniten trenutek za obisk rodu sta si izbrala starešina šaleške zveze tabornikov Tone De Costa in načelnik koroško šaleško zg. savinjskega območja Andrej Bračič, ki sta tako lahko uživala v programu čajanke in dobri družbi šoštanjskih tabornikov.

SiNi

Srečanje rudarskih in gorskih reševalcev na Golteh

V soboto 12. marca, je na Golteh potekalo že drugo srečanje rudarskih in gorskih reševalcev, ki se ga je udeležilo 38 reševalcev Jamske reševalne čete Premogovnika Velenje in 14 reševalcev Gorske reševalne zveze Slovenije.

V Premogovniku Velenje deluje številčna in izredno dobro usposobljena Jamska reševalna četa, med zaposlenimi pa je tudi veliko gorskih reševalcev. Rudarski in gorski reševalci so usposobljeni za pomoč ljudem v izrednih razmerah, poleg tega morajo v reševalnih akcijah velikokrat izpostavljati svoje zdravje in življenje; rudarski reševalci predvsem pri nesrečah v premogovnikih in rudnikih, gorski reševalci pa v gorah. Oboji pa tudi za reševanje ljudi in imetja ob naravnih in drugih večjih nesrečah. Njihovo znanje in usposobljenost sta zelo pomembna za kvalitetno in strokovno posredovanje v izrednih razmerah.

Ker sta bila glavna namena srečanja druženje in šport, so se reševalci pomerili v veleslalomu. Rudarski in gorski reševalci so bili razdeljeni v dve starostni skupini: do 40 let in nad 40 let. V skupini do 40 let je zmagal Jože Virbnik, drugi je bil Boštjan Polesnik in tretji Franci Plevnik (vsi so reševalci JRČ PV). V skupini nad 40 let je zmagal Jože Jelen, drugi je bil Matjaž Koželj in tretji Miran Božič (vsi so reševalci JRČ PV). V absolutni kategoriji je bil rezultat enak kot v skupini do 40 let. Najboljši gorski reševalec je bil na osmem mestu Tone Volk. Vsekakor prepričljiva zmaga Jamske reševalne čete Premogovnika Velenje!

Podelitev kolajn in diplom so izvedli takoj po tekmovanju v ciljni ravnini pred hotelom Golte, potem pa je bil čas za prijetno druženje pred hotelom in v njem. K dobremu tekmovalnemu vzdušju in druženju je pripomoglo tudi lepo spomladansko vreme.

Tadeja Mravljak Jegrišnik

Sporočilo za javnost

»Odžejajte se z zeliščnim AquaVallis koktajlom«

Z brezplačnim zeliščnim AquaVallis koktajlom se bodo lahko odžejali obiskovalci prireditve Naj prostovoljec/prostovoljka v Mestni občini Velenje za leto 2010, ki bo potekala v soboto, 26. marca 2011, ob 18. uri v Vili Bianci. AquaVallis koktajl vam bo postregel priznani barman Marko Verbnjak.

HTZ Velenje s programom AquaVallis že vrsto let posega na področje filtriranja in s tem zagotavljanja čiste in neoporečne pitne vode vedno in povsod na poti, doma ali v podjetju. Osnova filtrskih vložkov AquaVallis je sodobna in varna nanotehnologija, s pomočjo katere je razvit filtracijski material, ki iz vode odstranjuje viruse in bakterije z učinkovitostjo 99,999999 %. Poleg mikrobioloških agensov filtrski vložki AquaVallis iz vode odstranjujejo tudi težke kovine in koloide.

Lastnosti filtrskih vložkov AquaVallis so s pomočjo Kemijskega inštituta Ljubljana testirali s filtracijo visokih koncentracij fekalnih bakterij ter različnih kovin. Opravljene teste je potrdil tudi Inštitut za varovanje zdravja RS. AquaVallis zagotavlja boljši okus vode, izloči klor in druge zdravju škodljive snovi ter zagotavlja filtracijo vode z majhnimi padci tlaka s primerno hitrostjo in s tem zadostno količino pitne vode.

Ponujajo pitnike, fontane in razne filtracijske sisteme, ki se namestijo na mesta, kjer običajno pijete vodo. Tako ste zavarovani pred morebitnimi nezgodami na vodovodnem omrežju, katerim smo priča vedno pogostejše. Priporočajo podpultne sisteme na eni pipi, ki so priključeni direktno na javni vodovod ter porabijo minimalen prostor v kuhinjskem elementu.

Več informacij na brezplačni številki 080 8189 ali na spletni strani www.aquavallis.si.

Tradicionalni Menihov memorial

12. MENIHOV MEMORIAL MEDNARODNI TURNIR V NAMIZNEM TENISU ZA VETERANE IN REKREATIVNE IGRALCE

Topolšica, 12. 2. 2011

Namiznoteniški klub Spin Šoštanj je 12. 2. 2011 v telovadnici Osnovne šole Šoštanj, Podružnica Topolšica, organiziral 12. Menihov memorial – mednarodni turnir v namiznem tenisu za veterane in rekreativne igralce. Uvodni del tekmovanja sta s citrami popestrili Irena Glušič in Doroteja Dolšak. V nadaljevanju sta prisotne nagovorila in pozdravila župan Občine Šoštanj gospod **Darko Menih** in gospa **Špela Menih Novak**. Poleg slovenskih tekmovalcev, ki so prišli iz celotne Slovenije, so se turnirja udeležili tekmovalci iz Madžarske in Italije. Turnirja se je udeležilo 75 tekmovalcev. Mednarodni turnir v namiznem tenisu je potekal v športnem duhu in na visokem nivoju. Vodil ga je namiznoteniški strokovnjak, sodnik in dolgoletni član Namizno teniške zveze Slovenije gospod **Franci Bartol**. Po končanem delu tekmovanja je najvišje uvrščenim v dveh kategorijah podelila pokale in kolajne gospa **Majda Menih**, v ostalih kategorijah pa

Mirjana Ramšak, predsednica NTK Spin, in gospa **Urška Menih Dokl**. Udeleženci tekmovanja so na podlagi žrebanja ob koncu tekmovanja prejeli praktične nagrade. Naš moto turnirja ni samo spomin na vse, ki se jih radi spominjamo, temveč je tudi znamenje veselega doživetja, saj se takrat srečamo s prijatelji namiznega tenisa. Ob tej priložnosti se ponovno zahvaljujemo vsem sponzorjem, ki so nam omogočili izvedbo turnirja: Občini Šoštanj, Kmetijski zadrugi Šaleška dolina, z. o. o., Terme Topolšica, d. d. in Krajevni skupnosti Topolšica.

Mirjana Ramšak, Foto: arhiv NTK Spin

Rezultati tekmovanja so bili naslednji:

MOŠKI DO 45 LET:

1. KARSAI PETER (HUNGARY)
2. GODEC ANDREJ
- 3.-4. ŽGANK MATEVŽ
- 3.-4. BEZJAK SAMO
5. FARKAŠ MARTON (HUNGARY)

DVOJICE DO 60 LET:

1. KARSAI PETER – FÜRJ ROBERT (HUNGARY)
2. ŽGANK MATEVŽ – POROPAT ALEKSANDER
- 3.-4. BELAVIČ POLONA – BELAVIČ JOLANDA
- 3.-4. GODEC ANDREJ – GÜNTHER ERIH
5. T MAZEJ JOŽEF – SUŠEC ANDREJ

MOŠKI OD 45 DO 65 LET:

1. GÜNTHER ERIH
2. ŽIŽMOND MILAN
- 3.-4. ŠKOBERNE BORIS
- 3.-4. VARL IGOR
5. T SÚMEGI JANOŠ (HUNGARY)

DVOJICE NAD 60 LET:

1. KOZJEK CIRIL – LAPANJA DRAGICA
2. POGAČAR JOŽE – VARL IGOR
- 3.-4. LEBER TONE – PRETNER VINKO
- 3.-4. MERZDOVNIK JOŽEF – MERZDOVNIK RUDI
5. T GERDINA LADO – PETROVČIČ JOŽE

MOŠKI NAD 65 LET:

1. STANKOVIČ DRAGAN
2. HAFNER JOŽE
- 3.-4. MERZDOVNIK RUDI
- 3.-4. LEBER TONE
5. T BURGER MAKŠ

ŽENSKÉ – ENOTNA KATEGORIJA:

1. GERDINA MATEJA
2. BELAVIČ POLONA
- 3.-4. BELAVIČ JOLANDA
- 3.-4. LAPANJA DRAGICA
5. T KOMOVEC MARTINA

Pet let prepozno

MAG. SIMON TOT, DIREKTOR TEŠ

Menjava direktorja v TEŠ konec leta 2010 je bila ena bolj viharnih epizod slovenske politično – energetske riadaljevanke, znane pod imenom »šesti blok«.

Vroči stol, na katerem je zamenjal medijsko priljubljenega dr. Uroša Rotnika, mu je na začetku mandata močno pregrevalo iz vseh strani, še najbolj iz »hišnega« sindikata. A dan pred našim intervjujem je celjsko sodišče zavrnilo zahtevek člana NS g. Franca Rosca, s katerim je izpodbijal sklepe novembrske izredne seje NS, na kateri so zamenjali direktorja. S tem je dokončno odpadel očitek, da mag. Simon Tot ni bil imenovan za direktorja zakonito. Direktorski stol zato gotovo ne bo nič bolj mehak, saj naloga prvega moža »naše« elektrarne v tem obdobju zanesljivo terja direktorja 24 ur na dan. Eno od teh smo mu ukradli za spodnji intervju.

Magister Simon Tot, do imenovanja za direktorja šoštanjske elektrarne niste bili posebej medijsko izpostavljeni. Marsikdo niti ne ve, da ste rojeni Šoštanjčan...

...ja, res je. No, v resnici sem rojen v Slovenj Gradcu, ampak drugače sem od petega dneva Šoštanjčan. Tu sem bil in sem doma. Na Aškerčevi.

Katerega leta ste bili rojeni?

1960.

Za uvod raziščiva še eno zanimivost; v elektrarni je bila skoraj tradicija, da so bili direktorji običajno strojniki. Vi ste magister ekonomskih znanosti in univerzitetni diplomirani elektro inženir.

Ja. Vendar ta tradicija sicer ni tako trdna in tudi ni pravila, da bi moral imeti direktor izobrazbo strojnika. Ni tako kot je recimo na Premogovniku, kjer je v razpisnih pogojih napisano, da mora biti kandidat za direktorja rudarske stroke.

Nekoč sem, glede na to, da sam tudi sam po osnovni izobrazbi elektrotehnik, malo »provociral« enega od prejšnjih direktorjev, kako to, da so lahko samo strojniki direktorji elektrarne, ki proizvajajo elektriko, pa mi je ta odvrnil, da je to zato, ker je termoelektrarna v svojem bistvu zahteven strojni objekt...

S tem bi se samo delno strinjal. Elektrarna je kompleksen objekt in je sestavljen vsaj iz treh segmentov. Pogosto kar pozabimo na gradbenike, ki so predvsem v fazi vzdrževanja pogosto ključni. Če na primer pride do težjih okvar, recimo do netesnosti na ocevju kotla, so oni med prvimi, ki morajo vanj postavljati odre. Šele potem pridejo drugi strokovnjaki, tako da vsakdo daje svoj prispevek k temu, da delo in proizvodnja v termoelektrarni poteka nemoteno. Na to ne gledam na način, da je katerikoli poklic pri nas prednost. Pomembna je celota.

V sedANJI medijski burji okoli elektrarne se včasih zdi, da smo že vsi pozabili, da je osnovna naloga TEŠ proizvodnja električne energije. Vi ta čas zaključujete poslovno leto. Kako je šlo v minulemu letu s proizvodnjo? Je šlo po planih?

Moram reči, da je šlo normalno in po planih.

Kolikšen je bil dobiček?

Za TEŠ moramo vedeti, da je sistem cen takšen, da je najbolj pomemben vpliv stroškov in nabavne vrednosti energenta. Če vzamem za primerjavo Dravske elektrarne in TEŠ je bistvena razlika v ceni energenta. Pri njih je to voda, pri nas premog. Zato imajo v Dravskih elektrarnah lahko precej večje dobičke, predvsem iz naslova ugodne cene energenta.

Res je, da je pri hidroelektrarnah »surovina« voda obremenjena s koncesijami in drugimi dajatvami, vendar je ta delež nižji, kot je na primer cena premoga. In tu je bistvena razlika. Zato je pri nas v tem trenutku

stanje takšno, da se gibljemo nekje okoli štirih milijonov plusa in lahko govorimo o uspešnem poslovanju.

Prav gotovo pa je obvladovanje stroškov na prvem mestu in je ključno, tako kot če si želimo zgraditi novo hišo, da se obnašamo gospodarno in varčno. Na prvem mestu zaradi nas samih, potem zaradi bank in kreditov ter bonitet, ki jih potrebujemo.

Mene vedno zanima, glede na to, da smo iz Šaleške doline, koliko premoga, če lahko govorimo o odstotkih, se v TEŠ pokuri zaradi tega, ker je TEŠ tudi vir toplotnega ogrevanja Velenja in Šoštanja ter nekaj malega okolice?

Na vsak način se premoga zaradi toplotnega ogrevanja pokuri več, kot bi se ga brez prigradenih toplotnih postaj. Tako se tudi prikaže, kolikšen delež porabljenega premoga je namenjen za napajanje toplotnih sistemov v Šaleški dolini. Posebej se vodi statistika porabe premoga za elektriko in posebej za ogrevanje. Ta delež se planira in ustrezno ovrednoti. Za toplotno ogrevanje porabimo letno okoli 125.800 ton premoga. Če govorimo, da je celoletna poraba približno 4.000.000 ton premoga, gre okoli tri odstotke za toploto.

Torej teza, da se Velenje ogreva s t.i. »odpadno energijo«, ne drži.

Ne. Drži pa nekaj drugega. V primeru, da imamo vklopljeni toplotni postaji, in deluje napajalni sistem preko bloka 4 ali 5, dvigujemo izkoristek izogrevanja premoga na račun ogrevanja toplotnega sistema. Torej obstaja razlika med pridobljeno toploto za ogrevanje in izgubo toplote pri pridobivanju električne energije, kar pomeni, da je izguba toplotne energije pri pridobivanju električne energije v blokih 4 in 5 manjša kot v primeru, da ni toplotnih postaj.

Pomembno je tudi, da je premog, ki se pokuri za pridobivanje toplote, oproščen obremenitve s kuponi CO₂. Tudi po letu 2012, ne glede na to, kaj se bo zgodilo glede kuponov CO₂, bo ta del brezplačen, kar se tiče obremenjevanja okolja s CO₂.

Država bo lahko pridobila brezplačne kupone CO₂ za toplotno energijo. Logika je namreč ta, da če se grejemo na premog centralizirano, imamo boljše izkoristke, ne tako kot razpršeno po individualnih kuriščih.

V javnosti se ravno te dni pogreva tema, kako da se svetovna finančna kriza sploh ne pozna na plačilnih listih zaposlenih v energetiki.

Na kakšen način, glede na parametre proizvodnje, čutite v TEŠ to krizo. Kako je s porabo električne energije in kako je s prodajo v času krize? Na kakšen način čutite krizo pri vas, če odmislimo vse, kar se dogaja okoli »šestega bloka«?

V TEŠ v resnici ne čutimo direktne posledice krize, saj ta pravzaprav vpliva na dve stvari. Prva je domača poraba, kjer smo pred krizo morali uvoziti približno 20 % porabljene energije in takšna so predvidevanja tudi za obdobje po koncu krize, ko računamo na ponovno rast porabe. Glede na to, da smo v času krize nekje na 100% pokritosti domače porabe, vpliva krize na proizvodnjo električne energije v TEŠ ni toliko zaznati.

Drugi vpliv krize pa je bil opazen v lanskem letu, ko so cene na borzi električne energije padle tudi pod stroškovno ceno proizvodnje električne energije v TEŠ. Za TEŠ je pomembno, kako se gibljejo cene električne energije na borzi, oziroma ali je ta cena nad ali pod proizvodno ceno energije v TEŠ. Pri tem pa se žal mnogokrat zanemarja, da je produkt v TEŠ drugačen kot produkt v ostalih proizvodnih enotah, kot primerjavo lahko damo proizvodnjo v elektrarni Krško, ki obratuje stalno v pasu, medtem ko se proizvodnja v TEŠ spreminja skozi ves dnevni diagram obratovanja. Zato posameznih cen iz različnih elektrarn ne smemo mešati med sabo.

»Mešanje« električne energije iz različnih virov, pa je naloga HSE...?

Gre v bistvu za skupno obratovanje elektrarn z različnimi viri. Kar pomeni dobiti iz sistema vseh proizvodnih naprav, kar je največ možno tako v energetskem, ekološkem, kot ekonomskem pogledu. To pomeni iskanje najnižje proizvodne cene, najnižje onesnaževanje, najmanjše izgube, izravnavanje trga in zagotavljanje varne in zanesljive proizvodnje. Temu pravimo izkoriščanje sinergijskih učinkov, ter izvajanje optimizacije hidro in termo proizvodnje.

Zato, če pogledamo samo na blok 3 TEŠ, ki ima »le« 55 MW, so ti, v trenutku, ko jih ni, izredno pomembni...

...so zlata vredni.

Ja, v danem trenutku lahko rečemo, da so neprecenljivi.

Zato je potrebno na sistem gledati celovito, ne samo z vidika ene elektrarne. Včasih je pomemben vsak megavat. Spominjam se primera, ko je bila cena na leipziški borzi električne energije v določeni uri blizu 2000 € za MWh. Tudi to se dogaja, sicer pa se sedaj cene v povprečju gibljejo okoli 55 €/MWh.

So tudi krajša obdobja, ko je lahko cena celo negativna. To pomeni, da mora proizvajalec električne energije plačati, da lahko tisti trenutek proizvaja električno energijo. To se dogaja v primerih, ko je povečana proizvodnja v vetrnih elektrarnah, za krajša obdobja pa je neekonomično ustavljati termoelektrarne ali nižati obtežbo v jedrskih elektrarnah, saj bi bile takšne kratkotrajne zaustavitve v bistvu še dražje.

Gremo na aktualno temo – največjo slovensko investicijo, ki je v bistvu v polnem zagonu.

Če se postavimo na distanco in vzamemo za dejstvo tudi to kar je zapisano v t.i. Zeleni knjigi – torej nekakšnih strokovnih podlagah za Nacionalni energetski program - in sicer da je blok 6 v bistvu nadomestni objekt za bloka 4 in 5; če je torej povsem logično in tehnološko samoumevno, da se ta nadomestni objekt pač zgradi, kje so torej korenine teh silnih polemik, ki so po mojem mnenju že v sklepnih fazah?

Kaj je temeljni problem, da je ta blok 6 postal tako konflikt? Da na nobeni državni ravni ni več enotnega mnenja? Ne na politični, ne na

energetski, ne na ekonomski? Ali lahko banalno rečemo, da gre »samo« za ljubosumje zaradi velike vrednosti investicije? Ali pa so stvari na določenih segmentih res toliko nedorečene, da lahko prihaja do teh polemik?

Jaz zdaj težko odgovarjam vse za nazaj...

Zanima me vaše stališče oziroma vaš pogled na te stvari.

Če pogledamo za nazaj se je projekt začel in teče že od leta 2004 naprej. V vsem tem obdobju, do danes se je zgodilo mnogo stvari, ki so vplivale na potek stvari v vseh mogočih pogledih.

Če vzamemo pod drobnogled že koncept priprave projekta, bi po mojem mnenju morali že na začetku ta projekt poimenovati čisto drugače, ne pa »šesti blok.« Vemo, da nimamo več prvega in drugega bloka, še malo pa ne bo več tretjega bloka. Potem bo ustavljen četrti blok in nato bo še peti blok v hladni rezervi. Če tako gledamo s stališča laične javnosti v Sloveniji, se že to sliši nerealno, češ saj imajo že pet blokov, zakaj pa hočejo zdaj še šestega!? Po moje bi že takrat morali razmišljati v tej smeri in dati ime, na primer »eko TEŠ«, ali »eko blok«, ali nekaj v tem smislu. Da bi bilo že na začetku takoj razvidno, da ne gre za kopičenje blokov, ampak gre za presekane stare zgodbe in postavitve nečesa novega. Na začetku ni bilo tehtnega premisleka in javnost danes ne ve točno, da govorimo o nadomestnem bloku, ko rečemo blok 6.

Tudi splošna pridobitev, da bodo vsi ekološki in ekonomski parametri pri proizvodnji električne energije v Šoštanju bistveno boljši po izgradnji

šestega bloka, je precej spregledana. Moje mnenje je, da že prvi korak v tem projektu ni bil zadosti domišljen in pripravljen.

Druga stvar, ki ni bila v javnosti takoj znana, je bila instalirana moč bloka. Govorilo se je od 500MW, 550MW, 600 MW, dva bloka po 300 MW itd. Menim da bi za elektroenergetski sistem Slovenije in zaposlene v TEŠ najugodnejša rešitev z dvema novima blokoma, seveda če bi ustrezala BAT tehnologiji, saj bi dosegli večjo fleksibilnost proizvodnje in napajali obe toplotni postaji, kar sedaj ni primer.

Vendar, kot ste vprašali - gre za moje mnenje in sedanje razmere, ki so drugačne kot so bile leta 2005.

To so razlogi za polemičnost, glede na stanje sedanjega trenutka. In tudi to, da je celotna zgodba malo premalo pojasnjena, tako širši stroki, kot tudi javnosti.

Če bi se javnost tako na široko začela informirati od začetka projekta, kot je to sedaj, bi še bilo mogoče kaj narediti ali spremeniti. To, kar se dogaja danes, pa je vsaj pet let prepozno in če danes govorimo, da bi v preteklosti lahko ali pa bi se moralo kaj spremeniti, ne sme pomeniti, da smo upravičeni zavestno delati škodo z zaviranjem projekta.

Kakšna je ta hip komunikacija med stroko in vlado, saj smo prebrali v sobotni prilogi, (19. 2. op. p.), da je direktor Premogovnika Velenje ostro kritiziral pripravo Nacionalnega energetskega programa (NEP), češ da operativna stroka zopet nima možnosti večjega vpliva na NEP.

NEP nastaja na Ministrstvu za gospodarstvo, odgovoren zanj je Direktorat za energijo. V tem programu so »pomešani« vsi in precej različni

interesi. Glavni izvajalec je Institut Jožef Stefan. Kolikor je meni znano je izdelano kar precej različnih scenarijev. Ob predstavitvi nastajajočega dokumenta lani jeseni so bili prikazani določeni scenariji, mislim, da je bilo predstavljenih šest scenarijev in vsi so imeli načrtovan šesti blok TEŠ. Kasneje se je pojavila zahteva naročnika, da se naredi še scenarij brez šestega bloka.

Osebnost se mi zdi to tudi logično, kajti naj se pokaže tudi ta scenarij, za katerega pa menim, da ni realen. Glede na to, da je takšen scenarij narejen, ga je, po mojem mnenju, potrebno predstaviti, predvsem v luči, kaj to pomeni v kontekstu uvoza električne energije, na primer povečanje iz 20% na 30% ali celo 35% uvoza električne energije.

Kaj to pomeni za ceno električne energije. Po mojem mnenju bi se povečal posel za trgovce z električno energijo, to pomeni bližanje naše cene elektrike italijanski.

Kaj to pomeni: »italijanske« cene?

To pomeni višje cene.

Slovenija je danes država proizvajalka in imamo občasno tudi viške lastne proizvedene energije. V primeru, ko je domača poraba energije nizka, lahko vse te viške ugodno prodamo na italijanski trg. Oni so žejni električne energije in jo lahko uvažajo iz Francije, Avstrije ali Slovenije. Tako med temi državami, kjer se ravnamo po leipziški borzi, vlada konkurenca in zagotovo je cena v Italiji, zaradi pomanjkanja električne energije, že ves čas vedno nad leipziškimi cenami.

Italijani imajo sicer precej termoelektrarn, nimajo pa nukleark. Vendar

imajo praviloma ob sušnem obdobju vedno težave zaradi hlajenja zaradi previsokih temperatur hladilnih sistemov termoelektrarn, kjer uporabljajo v glavnem hladilno vodo iz rek.

Gledano v celoti, na področju energetike deluje trg in kdor nima dovolj lastne energije, jo mora seveda kupovati, praviloma dražje, kot jo cena domače proizvodnje.

Upam si trditi da takoj, ko bi imela Slovenija primanjkljaj lastne proizvodnje energije, bi cene v Sloveniji narasle. Idealno bi bilo, da bi imeli nekaj odstotkov presežka proizvodnih kapacitet, saj je tako možno lažje obvladovati ceno električne energije.

Čim bi bil ta primanjkljaj večji, tam do 30 %, bi cena avtomatsko šla navzgor. Takrat pa ni več problem samo cena električne energije, ampak tudi cene prenosa, saj sistemski operaterji dvignejo cene prenosnih kapacitet.

Če se vrneva malo k vašim »vsakdanjim« težavam pri projektu šestega bloka. Kako je s časovnico oziroma s kritično potjo rokov na projektu. Kakšne so zamude? Kako je z gradbenimi dovoljenji? Bo projekt zgrajen v zadanih rokih? *

V tem trenutku spremembe terminskega načrta še nismo pričeli delati, ker še nimamo vseh vhodnih podatkov za postavitev novih mejnih datumov oziroma ključnih dogodkov. Komunikacija z Alstomom pa praktično poteka vsak dan. Treba je vedeti, da so vse morebitne zamude v pogodbi opredeljene in nas to stane, saj je v pogodbi vse definirano. Tako je glede rokov zaenkrat tako, kot je bilo zapisano na začetku. Zavedam se, da na gradbenem delu že kasnimo. Vendar pripravljamo tudi nove časovnice ter ocene, kako bomo ulovili roke, ki so bili postavljeni. Nekatere stvari, kot je na primer pilotiranje za hladilni stolp, se bodo lahko nadomestile, ostale zamude bomo poskusili nadomestiti z drugimi paketi, kot na primer gradbeni del glavne tehnološke opreme. Če zamude bodo, bodo nastali stroški predvsem iz naslova pogodbenih »penalov«, saj ima Alstom precej natančno definirane roke in »tranše«, ki so zelo visoke. Lažje bi bilo, če bi imeli te škarje v rokah mi, ne Alstom, v smislu: dajte nam dokaze, kdaj ste naredili to in to in podobno.

V času menjave direktorja se je po medijih špekuliralo, da bo prišel novi direktor in ustavil projekt »šesti blok«, čeprav je iz narave projekta jasno, da to ni bilo možno.

Poleg tega zdaj, ko človek bere vse objavljene zadeve in nenazadnje tudi, ko vas zdajle poslušam, se zdi, da ni šlo samo za politično menjavo, ampak da je bilo kar nekaj stvari v projektu nepravilno vodenih. Tudi nevtralni opazovalec lahko dobi občutek, da pogodba z Alstomom ni takšen uspeh, kot je bilo dolgo časa prikazovano v javnosti.

Meni se ob spominu na izgradnjo čistilnih naprav v devetdesetih letih, ko so takrat za izvedbo ustanovili kar samostojno podjetje CEE d.o.o. zato da je to vodilo inženiring investicije, zdi malo čudno, da pa so to milijardno investicijo vodili strokovnjaki na videz kar ob svojem rednem delu, obveznostih ter odgovornostih. Kako vi zdaj gledate na te stvari glede projektne skupine in vodenje celotnega podjetja okoli šestega bloka?

Prva stvar, ki jo moram omeniti je, da je bil projekt zelo, zelo zaprt. To lahko rečem kot opazovalec iz zornega kota HSE, ampak res kot opazovalec. Poleg tega je treba vedeti, da finančno konstrukcijo investicije šestega bloka zapira skupina HSE, ne TEŠ. Znotraj tega je zaenkrat TEŠ dejansko investiral le 19 milijonov €, kot član skupine HSE. To pa je minimalno od 112 milijonov, kolikor je vložila celotna skupina HSE. Ves denar, ki je porabljen, pa je že v velikosti 280 milijonov.

Glavni porok za projekt in glavna finančna injekcija prihaja od HSE in na tej relaciji je nastal konflikt, kajti če dajalec sredstev ves čas daje in daje denar, bo ta seveda vprašal tistega, ki ga troši, kam ga je dal? Kaj dela z njim in predvsem, kako bo stvar narejena. Teh informacij pa mislim, da ni bilo na ustrezni ravni. To se je videlo tudi v javnosti in to je bila dilema. Popolna dokumentacija in pogodbe so bile za lastnika skoraj nedostopne. Mnenja sem, da ima lastnik pravico pogledati in videti dokumentacijo za projekt, ki ga financira. Kot direktor sem to nemudoma uredil preko obstoječih nadzornih organov, tako da je sedaj vsa dokumentacija za lastnika dostopna.

Ustanovili smo tudi projektni svet. Vanj smo povabili predstavnike lokalnih skupnosti in okoljevarstvene organizacije ter vsa tri pristojna ministrstva. To je posvetovalno telo, ki bo bolj natančno spremljalo projekt.

Kar se tiče strokovne projektne skupine za nadomestni blok, ki vodi

investicijo, je bila glavna pripomba na njeno kadrovsko neustreznost. Pa ne da bi bila ta preslaba, ampak da je projektna skupina »podhranjena«. Ob prevzemu vodenja TEŠ sem prvi dan zbral ekipo približno dvajsetih ljudi in povedal, da jo želim razširiti zato da bo lahko učinkoviteje delovala in komunicirala z izvajalcem Alstom.

No, ta skupina zdaj šteje blizu 70 ljudi. Seveda vsi niso zaposleni v skupini ves čas in zadnjič, ko smo imeli obisk iz EBRD, ki daje pozitivno mnenje na projekt, kar je seveda eden od pogojev za pridobitev kredita, je bila po tem pregledu dana pozitivna izjava. Še več, revizor je dejal, da je to boljša slika kot je bila prej, pohvalili so organizacijsko shemo in sam nadzor nad projektom. Nenazadnje smo uvedli tudi inženirja projekta. Ob mojem prihodu je bilo namreč zelo moteče, ker ni bilo nobenega sogovornika na tem izredno pomembnem in zahtevnem projektu.

Mediji so poročali, da je ravno včeraj sodišče v Celju zavrglo tožbo g. Rosca, člana NS TEŠ, češ da je bilo imenovanje direktorja TEŠ nezakonito. V isti sapi tudi navajajo, da je prejšnji vodja projekta šestega bloka g. Brešar v postopku izredne prekinitve delovnega razmerja?

Da. V teku je disciplinski postopek.

Malo pred novim letom so z občine Šoštanj prihajali signali, da TEŠ ne izpolnjuje svojih obveznosti iz naslova t.i. »odškodninskih sporazumov«? Kako je s tem?

Oba z generalnim direktorjem mag. Janežičem, predsednikom uprave HSE, sva bila pred novim letom na šoštanjski občini, da skupaj pogledamo, kako stvari tečejo in kaj se pričakuje s strani lokalne skupnosti.

Seveda sva se oba strinjala, da glede vseh pričakovanih težav in obremenitev z delavci, ki bodo gradili, opreme ki se bo transportirala, in karkoli še pride, da bo to gotovo moteče in bomo za ta čas gradnje plačevali odškodnino. To bomo tudi speljali. Želel sem da je lastnik, torej HSE, natančno seznanjen s tem, za kaj pri teh odškodninah gre.

Odškodnine so vključene v finančni načrt za leto 2011, ki ga mora potrditi še Nadzorni svet TEŠ. Nato pa lahko sklenemo pogodbo, sporazum z Občino Šoštanj. V interesu obeh strani je, da to rešimo za čas do izgradnje nadomestnega bloka.

To pomeni, da se na nek način nadaljuje uveljavljeni način...

... da, vendar je bilo potrebno razrešiti dileme, ki so se pojavljale, da se ni točno vedelo, na osnovi česa je sporazum podpisan. Kot sem že dejal, bomo to uredili pregledno in za čas trajanja izgradnje nadomestnega bloka.

Razumljivo. Potem pa leta 2015 s pričetkom obratovanja šestega bloka, zaradi izboljšanih ekoloških parametrov, v bistvu prenehajo razlogi za odškodnine?

Verjamem, da bodo vplivi na okolje po zaključenem projektu minimalni, verjetno pa bo lokalna skupnost še vedno zahtevala neke vrste odškodnine. Mislim, da pa bi morale biti te vrste odškodnin bolj »smetana na torti« za lokalne proračune, saj vemo, da večina občin nima takšnih možnosti za korekcije svojih proračunov.

Gospod direktor, za pogovor se vam zahvaljujem.

Pripravil Peter Rezman

Foto: Dejan Tonkli

**(17.3.2011 je TEŠ pridobil pravnomočno gradbeno dovoljenje za izgradnjo hladilnega stolpa in gradnjo gradbenega dela glavne tehnološke opreme.)*

**(23.3.2011 je bil sprejet sklep lastnika, s katerim je bil potrjen Poslovni načrt TEŠ za leto 2011 in na tej osnovi je že bil za 2011 podpisan odškodninski sporazum TEŠ z občino Šoštanj.)*

april 2011

PRIREDETEV

Napovednik

kavarna & šoštanj

kabelsko razdelilni sistem šoštanj

List

Šoštanj.info
<http://sostanj.info>

KDAJ

ZVRST

KAJ

KJE

VABI VAS

sobota, 2.4.	delovna akcija	Obnova planinski poti	Okolica Šoštanja	Planinsko društvo Šoštanj
sobota, 2.4. ob 10:00	delavnice	Izdelovanje različnih rož iz krep papirja	Dom krajanov Skorno - Florjan	Društvo prijateljev mladine Skorno - Florjan
sobota, 2.4. ob 18:00	veliki koncert	Za črno-bele tipke	Športna dvorana OŠ Šoštanj	Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje - oddelek Šoštanj
sobota, 2.4. ob 19:00	košarka	Elektra Šoštanj : Helios Domžale (3. krog 1. SKL Lige Telemach - Liga za prvaka)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
ponedeljek, 4.4. ob 9:00	predavanje	Slovenska mitologija	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 7.4. od 09:00 do 11:00	zdravje	Brezplačne meritve krvnega tlaka, krvnega sladkorja in holesterola	Avla občine Šoštanj	OZ RK Velenje
četrtek, 7.4. ob 16:00	pravlјice	Pravlјične ure	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 7.4. ob 19:00	razstava	Romana Lah	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
petek, 8.4. ob 19:00	koncert	Gal Gjurin	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 9.4.	planinstvo	E6 – Trjane – Moravče (lahka pot)	Okolica Šoštanja	Planinsko društvo Šoštanj
sobota, 9.4. ob 16:00	nogomet	NK Šoštanj : NK Boč Poljčane (17. krog Štajerske nogometne lige)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
sobota, 9.4. ob 19:00	košarka	Elektra Šoštanj : Geoplin Slovan (5. krog 1. SKL Lige Telemach - Liga za prvaka)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
sreda, 13.4. ob 18:30	predstavitve	Predstavitve slovenskega društva Hospic	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj

sreda, 13.4. ob 19:00	gledališče	Gledališka predstava: Grob rezerviran za Pepija	Kulturni dom Šoštanj	KUD Šmiklavž
četrtek, 14.4. ob 16:00	pravljice	Pravljичne ure	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
sobota, 16.4.	planinstvo	Črnivec – Menina – Gornji Grad (izlet, lahka pot)	Okolica Šoštanja	Planinsko društvo Šoštanj
sobota, 16.4. ob 08:00	očiščevalna akcija	Očiščevalna akcija občine Šoštanj	Ribiška koča pri Družmirskem jezeru	Občina Šoštanj in društva iz občine Šoštanj
sreda, 20.4. ob 19:00	koncert	Letni koncert Glasbene šole	Kulturni dom Šoštanj	Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje - oddelek Šoštanj
četrtek, 21.4. ob 16:00	pravljice	Pravljичne ure	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 21.4. ob 18:00	pogovor	Klepet pod Pustim gradom Gost: Erika Cverlin	Muzej usnjarstva na Slovenskem	Muzej usnjarstva na Slovenskem
četrtek, 21.4. ob 19:00	predstavitev	Galerijski večer: Gosta Andraž Polič in Nataša Burger - Hoja skozi puščavo	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
petek, 22.4.	očiščevalna akcija	Očiščevalna akcija ob dnevu Zemlje	Okolica Šoštanja	Planinsko društvo Šoštanj
sobota, 23.4. ob 16:00	nogomet	NK Šoštanj : NK Peca (19. krog Štajerske nogometne lige)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
sobota, 23.4. ob 19:00	košarka	Elektra Šoštanj : Hopsi Polzela (7. krog 1. SKL Lige Telemach - Liga za prvaka)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
torek, 26.4. ob 20:00	košarka	Elektra Šoštanj : Union Olimpija (8. krog 1. SKL Lige Telemach - Liga za prvaka)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
četrtek, 28.4. ob 16:00	pravljice	Pravljичne ure	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
sobota, 29.4. ob 20:00	košarka	Elektra Šoštanj : Krka (9. krog 1. SKL Lige Telemach - Liga za prvaka)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra

Napovednik prireditev objavljajo: mesečnik LIST, Kabelska televizija Šoštanja (C34) in spletni Portal Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>). Podatke o prireditvah pošljite na el. naslov: prireditve@sostanj.net.
KATEGORIJE PRIREDITEV: šport kultura in umetnost splošno

Planinsko društvo Šoštanj

V petek, 11. marca 2011 je v Gasilskem domu Šoštanj potekal občni zbor Planinskega društva Šoštanj, ki se ga je udeležilo lepo število članov vseh starosti in častni gostje. Občni zbor je kljub delovnemu programu potekal v sproščenem in prijetnem vzdušju. Le tega so udeležencem pričarali učenci OŠ Šoštanj s simpatičnim programom, ki je vsem udeležencem prinesel nasmeh na lica in nastop moškega pevskega zbora iz Lovske družine Smrekovec. Oboji so nas s svojimi pesmimi popeljali v naše prelepe gozdove in prelepe gore, ki jih vsi planinci ljubimo. Prijetno vzdušje je povečal tudi video prikaz aktivnosti društva v preteklem letu, katere je povzela v manjše zgodbe članica društva Vladka Lepko.

Občni zbor pa je bil tudi delaven. Vodilo ga je delovno predsedstvo, ki je bilo soglasno potrjeno, v sestavi:

1. Vlado STROPNIK, delovni predsednik
2. Janez KUGONIČ, član
3. Darko ČEPELNIK, član
4. Zinka MOŠKON, zapisnikarica

Sledila so poročila predsednika, blagajnika, nadzornega odbora, častnega sodišča PD Šoštanj in poročila odsekov in sekcij PD Šoštanj: vodniški odsek, mladinski odsek, markacijski odsek, sekcija Zlatorog, sekcija Gaberke in sekcija TTP.

V nadaljevanju je bila na sporedu razrešnica organom PD Šoštanj in predstavitev kandidatov za organe PD Šoštanj, ki so ji sledile volitve organov za mandatno obdobje 2011-2013 in predstavitev programa dela za leto 2011.

V svojem poročilu je predsednik PD Šoštanj Jure Drev predstavil delovanje UO, delovanje na ravni PZS in v okviru Savinjskega MDO-ja. Potekale so številne dejavnosti kot so izletništvo, delovanje treh planinskih skupin v Osnovni šoli Šoštanj in skupine najmlajših v Vrtcu pod vodstvom prizadevnih mentorov. Pod vodstvom mladinske odseka je potekal poletni planinski tabor in orientacijska tekmovanja na različnih nivojih. Več članov se je udeležilo izobraževanja za vodnike, markaciste, za mentorje varstva gorske narave. V stavbi Občine Šoštanj je društvo pridobilo društvene prostore. Potekali so planinski večeri na temo planinstva in popotovanj. Markacijski odsek je vzorno skrbel za vzdrževanje poti. Kot vsako leto je tudi lani izšel Planinski popotnik.

Janez Kugonič, načelnik VO odseka PD Šoštanj je poročal, da so izvedli ture različnih zahtevnostnih stopenj ter se udeležili nekaterih že tradicionalnih pohodov. V letu 2010 so imeli 18 planiranih izletov; zaradi slabega vremena niso izvedli le enega. Uspešno je potekal že 6. tabor za odrasle v Velebitu na Hrvaškem. Prav tako so sodelovali z ostalimi odseki v društvu, z markacijskim odsekom, pri izvedbi tabora MO in delovanju sekcije Zlatorog. Organizirali so tudi srečanje vodnikov Šaleške doline.

V odsotnosti načelnice MO PD Šoštanj Tjaše Ostervuh je poročal Matej Kortnik. MO trenutno združuje 3 planinske skupine, eno v Vrtcu in dve na Osnovni šoli Šoštanj (1-4 in 5-9 stopnje). Vsaka skupina je izvedla 4 planinske izlete, vrčevska skupina skupaj s starši. MO je izvedel nekaj orientacijskih tekmovanj in predavanj. Uspešno je bil izveden poletni planinski tabor v Drežnici pri Kobaridu za osnovnošolce nižje in višje stopnje skupaj s PD Velenje in Šmartno ob Paki. MO se je sestal na treh sejah. Zdajšnjo predsednico so imenovali začasno do avgusta 2011. Mentorji na šolah in v Vrtcu delujejo požrtvovalno, sicer pa delo v MO malo stagnira.

Načelnik markacijskega odseka PD Šoštanj Vlado Stropnik, je v svojem poročilu predstavil aktivnosti v preteklem letu. Delovne akcije so potekale praktično preko celega leta. Meseca februarja so posneli vseh deset planinskih poti za potrebe urejanja katastra planinskih poti pri PZS. V mesecu marcu je potekala delovna akcija na planinski poti Topolšica – Sleme. V nadaljevanju leta so člani odseka v okviru svojega razpoložljivega časa urejali poti za katere so posamezniki zadolženi. Zaradi izgradnje novega doma krajanov v Ravnah pri Šoštanju, je bilo potrebno spremeniti traso Ravenske planinske poti. Konec leta so pričeli z izdelavo nove brvi Mostnar-Šmihel.

V letu 2011 se bodo posvečali obnovi markacij, izgradnji manjše brvi na Trški poti, namestitvi manjkajočih smernih tabel in delom na poti E6. V letu 2010 so markacisti opravili 160 delovnih ur.

Predstavnica planinske sekcije Zlatorog, Brina Jerič Zabukovnik je povedala, da je ta sekcija nastala iz študentske sekcije in deluje že 5. leto. Vanjo je včlanjenih 12 družin in skupaj šteje 32 članov. Izleti potekajo vsako prvo nedeljo v mesecu. Tako so bili v Šmihelu, se sankali na Slemenu, marca so hodili po Radegundi. Prvomajske praznike so preživel v Bavšici. Konec junija so izvedli že 4. družinski planinski tabor na Ribniški koči na Pohorju. S tega tabora je bil prikazan krajši video prispevek. Avgusta so šli na Travnik, septembra na Jakca, oktobra so priredili kosanjev piknik in izlet na Vimperk, novembra pa na Koželj.

Predstavnik planinske sekcije Gaberke Igor Rezman je povedal, da bo sekcija prihodnje leto praznovala že 30 let obstoja. Vsako leto začnejo s tradicionalnim pohodom v zimsko pomladnem času po Geberški poti. Bili

so na Krimu, izlet na Peco je odpadel zaradi slabega vremena. Iz istega razloga je bil malo spremenjen izlet Planjava-Brana. Uživali so na izletu Smrekovec-Raduha tudi zaradi zelo lepega vremena. Prav tako je bil uspešno izpeljan pohod iz Gaberk proti Graški gori vse do Forhteneka.

Jani Gorjanc, predstavnik sekcije TTP je v svojem poročilu nanizal množico dogodkov, ki jih je uspešno izpeljala njihova sekcija v preteklem letu: praznovanje Štefanovega rojstnega dne in tek na smučeh v Logarski dolini, nočno sankanje s Sv. Križa, turno smuka s Smrekovca, po Šilijevih vlakah, tek na Pokljuki, kolesarjenje v spomin na Milana Pogorelčnika, obisk Puccinijeve opere Manon Lescaut v Mariboru. V prihodnjem letu bodo nadaljevali s tradicionalnimi prireditvami iz preteklih let in pridali nekaj novih.

Poročilo Nadzornega odbora PD Šoštanj je podal Valter Pirtovšek. Ugotavlja, da NO pri poslovanju društva ni ugotovil nobenih nepravilnosti. Dokumentacija je vzorno vodena in urejena. Pohvaliti mora vestno trošenje društvenega denarja in vestno delo vseh članov. Zahvaljuje se UO za korektno in vestno delo.

Poročilo Častnega sodišča je podal Evgen Drvarič. Ugotavlja, da ni bilo prijav o nepravilnostih pri delovanju društva ali kakršnihkoli težav. Takšno delovanje želi še v naprej.

Tudi častni gostje občnega zbora Darko Menih, župan Občine Šoštanj, Tone Žižmond predstavnik Savinjskega MDO in PD Velenje, Bojan Rotovnik, predsednik PZS, Damjan Končnik, predstavnik PD Vinska Gora in Danilo Verzelak, predstavnik PD Šmartno ob Paki, so izrekli pohvalne besede v zvezi s samim delovanjem društva in prispevkom članov k izboljševanju odnosa do narave in soljudi. Planinci so po njihovih besedah veliko prispevali za dobrobit ohranjanja lepote narave in razvoja pravega odnosa do narave tako pri mladih, kot pri starejših občanih, sodelovanje vseh PD

pa je vzorno. Sledila je razrešnica organom PD Šoštanj ter predstavitev in izvolitev novih organov PD Šoštanj.

Na javnih volitvah so bili za mandatno obdobje marec 2011 – marec 2013 izvoljeni naslednji člani organov PD Šoštanj: Upravni odbor PD Šoštanj: Jure Drev - predsednik, Matej Kortnik -podpredsednik, Renata Hlastec - tajnica in blagajničarka, Zinka Moškon, Vladka Lepko, Primož Grudnik, Darko Čepelnik, Tjaša Konovšek, – voljeni člani UO PD.

Nadzorni odbor PD Šoštanj: Danilo Čebul, Metka Nahtigal, Valter Pirtovšek.

Častno sodišče PD Šoštanj: Štefka Likeb, Evgen Drvarič, Ludvik Pristovšek. Glede na pravila PD Šoštanj so po funkciji člani UO PD Šoštanj: Načelnik vodniškega odseka Igor Rezman, načelnik mladinskega odseka Tjaša Ostervuh, načelnik markacijskega odseka Vlado Stropnik, predstavnica mentorjev PS Danica Švarc, predstavniki sekcij Brina Jerič Zabukovnik, Blaž Lukner in Janez Gorjanc.

Na koncu se je ponovno izvoljeni predsednik PD Šoštanj, Jure Drec zahvalil za zaupanje in poudaril v programu dela za naslednji dve leti izletništvo, vzdrževanje planinskih poti, izobraževanje članov društva ter delo z mladimi. Delovni predsednik je novemu predsedniku zaželel uspešno vodenje in veliko izletov.

Posebej je potrebno omeniti zahvalo dolgoletni tajnici društva gospe Zinki Moškon, ki je kar 20 let prostovoljno pomagala društvu v vlogi tajnice s svojim znanjem, izkušnjami in pozitivnim odnosom. Zinka ostaja aktivna članica društva in članica upravnega odbora, saj se vsi zavedamo, da nam bo njena pomoč vedno na razpolago in je neprecenljiva.

Občni zbor se je nadaljeval v sproščenem vzdušju in z obljubami, da se kmalu srečamo na skupnih planinskih poteh.

Renata Hlastec, Foto: arhiv PD

Šolski list

NEKAJ UTRINKOV IZ ZIMSKE ŠOLE V NARAVI NA TREH KRALJIH

Razočaranje

Moje misli so bile na startu. Iz zamišljenosti me je zdrnil pogled na vrh in s tem na začetek veleslalomске proge. Postajal sem vedno bolj nervozen. Opazoval sem ostale, kako so si mazali smuči, se pogovarjali, jaz pa sem le živčno slonel na palicah. Še smuči bi se mi smejale, če bi vedele, kaj mi roji po glavi. Kar naenkrat se znajdem na startu. Moja mehka kolena se že močno tresejo. Tedaj zaslišim besede, ki me poženejo na progo. Močno se poganjam, da bi pridobil čim večjo hitrost. Prva dva zavoja izpeljem brez napake, pri tretjem pa se začne težave. Smuči mi začne tresti, potem pa je tu še led. Ustrašim se padca in se ustavim. Nato se ponovno poženem, saj še vedno želim doseči čim boljši rezultat. Preostale zavoje odpeljem zelo dobro, pogled na cilj pa me le še bolj podžge. Kakšen je bil rezultat? Bil sem razočaran. Kljub vsem svojim prizadevanjem nisem bil med najboljšimi.

Matic Rihtar, 6. b

Drugi kljub napaki

Po kosilu je bil odmor. Sebi in svojim prijateljem sem namazal smuči za popoldansko tekmo. Ko smo z njimi opravili poizkusno vožnjo, smo ugotovili, da so super hitre. Imel sem startno številko devetdeset in upal sem, da bo moja srečna. Stojim na startu. Poženem se in vozim mimo količkov. Zaenkrat gre super. Joj! Pred mano je nevaren zavoj, jaz pa naredim gromozansko napako. Čas je pa kar tek. Ko sem prišel na cilj, sem vedel, kje sem napravil napako, in vedel sem, da ne bom zmagal. Bil sem vesel, saj sem bil drugi. Upam, da bo takšna šola v naravi še kdaj.

Andraž Stropnik, 6. b

Pohod

Izvedeli smo, da bomo popoldne odšli na pohod na Osankarico. Bili smo veseli, da nam bo odpadel pouk. Učitelji so nas prešteli in odpravili smo se. Vsi smo imeli veliko energije, zato smo se celo pot kepali. Tudi učitelji so bili razpoloženi, zato so prav tako kot mi uživali. Med potjo smo se pogovarjali, se smejali in počivali. Pot je bila kar dolga in naporna, a ko smo zagledali cilj, smo na utrujenost pozabili. Učitelji so nam ponudili sladke napolitanke, da smo se okrepčali, mi pa smo se potem kepali in ribali. Tudi učitelji so prišli na vrsto. Pred odhodom smo naredili še eno skupinsko fotografijo za spomin. Vračali smo se že v mraku, zato smo potrebovali svetilke. Komaj smo čakali, da zagledamo dom, saj smo bili utrujeni in tudi noge so nas že pošteno bolele. Vrnili smo se že v trdi temi.

Jan Krajnc, 6. b

Mini disko

Napočil je čas za najzabavnejši večer, za disko. Vsi smo ga zelo nestrpnost pričakovali. Najprej smo imeli podelitev priznanj s smučarske tekme, potem

pa smo odšli v sobe, da se uredimo za zabavo.

Soba je bila razmetana. Vsepopsoj je bilo polno oblek, ličil. Me pa smo se urejale. Prijateljica nas je poklicala in rekla, da se je že začelo. Šla sem po stopnišču in odprla vrata diska, ki je bil uro prej še jedilnica. Nad mano se je vrtela mala krogla, ki je oddajala prelepe barve. Svetila se je kot žaromet. Potem smo plesali učenci, učitelji in vaditelji. Bilo je zabavno in nepozabno. Na vrsti je bila tudi moja priljubljena pesem in s prijateljicami smo zapele in zaplesale.

A vsega je enkrat konec, tako je bilo tudi s plesom. Prijetno utrujena sem pozno v noč zaspala.

Kejma Cerić, 6. b

Zmaga

Vsako leto se šestošolci odpravijo na Tri kralje v šolo v naravi. Letos smo bili na vrsti mi. Komaj sem dočkala nedeljo, ko smo odšli.

Prispeli smo in preizkusili so nas, kako znamo smučati. Vsak dan smo pridno smučali in se učili novih stvari, ki so nam bile še neznane. Najbolj sem se veselila zaključne tekme. Želela sem dokazati, da dobro smučam, in tako je tudi bilo.

Tekma je bila popoldne in malce me je bilo strah. S prijateljico Barbaro sva predčasno preizkusili progo in pri enem količku sva imeli težave. Na startu so se že zbirale nižje številke, jaz pa sem imela številko enaindevetdeset, zato sem se peljala po smučišču še nekajkrat. Ko sem šla z vlečnico tretjič, sem videla, da so na startu že številke nad šestdeset. Z Barbaro sva odpeljali do štarta in moj ati, ki vsako leto v šoli v naravi uči smučanje, nama je dobro namazal smuči. Ko sem bila na vrsti, so se mi od strahu tresla kolena. Učitelj je vzkliknil: »Tri, dva, ena, smukl!« Zapeljala sem se v meglo. Zelo hitro sem zagledala cilj in si oddahnila, da sem končala. Počakala sem Barbaro in nato sva polni pričakovanja odšli na smučišče.

Vsi učitelji so zelo skrivali rezultate in zato smo bili še bolj neučakani. Najprej so podelili nagrade skupinam, nato pa še posameznikom. Vseskozi sem trdno stiskala pesti. Ko je učiteljica oznanila prvo mesto in izrekla moje ime, sem kar skočila v zrak. Bila sem neizmerno srečna in to srečo smo za konec nadgradili z diskom.

Te šole v naravi ne bom nikoli pozabila, lep spomin nanjo pa je zlata medalja, ki ponosno krasi steno v moji sobi.

Katarina Grazer, 6. c

Pozor, televizor pada!

Bila je sredo, 26. 1. 2011. S sošolci smo prišli od pouka. Šli smo v sobe, da se pripravimo za smučanje. Jaz pa sem se slabo počutila, zato mi je učitelj dovolil, da ostanem v domu. Tako sem ostala v sosednji sobi skupaj s Saro in Ano.

Ker nam je bilo dolgčas, smo si prižgale televizijo. Gledale smo mladinsko oddajo. Ko pa so se začeli oglasi, je Sara stopila na posteljo in iskala druge programe. Jaz sem stala ob televiziji in gledala, kateri programi so. Nakar se zgodi nekaj neverjetnega. Prav grozno je bilo! Nekaj je začelo pokati in televizija je padla ravno v moje naročje. Sara mi je pomagala držati, saj je bila težka. V tistem trenutku je na srečo v sobo prišla Ana in namesto mene prišla televizijo, jaz pa sem medtem stekla po pomoč k učiteljici. Učiteljica je hitro prišla pogledat, kaj se je zgodilo, in bila zelo presenečena nad dogodkom. Skupaj z razrednikom sta iz sobe odnesla televizijo. Razrednik pa nas je pomiril, da krivda ni bila popolnoma na naši

strani, saj so menda televizijo pritrdili zgolj v mavčno ploščo. Ana, Sara in jaz smo bile še dolgo prestrašene in začudene nad nesrečnim dogodkom. To je bil moj najbolj grozljiv in hkrati najbolj razburljiv dogodek v zimski šoli v naravi, ki ga ne bom nikoli pozabila.

Laura Borovnik, 6. d

Nori disko

V četrtek zvečer, ko smo bili v šoli naravi, smo vsi komaj čakali na disko. Zbrali smo se v jedilnici in odmaknili vse mize in stole ob rob. Končno pa je prišel DJ in zabava se je začela.

Vse punce smo stekle v svoje sobe, se preoblekle in naličile, da se je kar kadilo za nami. Odšle smo v jedilnico. Vsi učitelji in tudi nekateri učenci so gledali televizijo. Najprej smo samo stale pri miru, ker nam je bilo nerodno, a kmalu smo že vse plesale kot nore. Učitelji so ugasnili televizijo in se nam pridružili. Ko smo videle, da nas je vedno manj na plesišču in jih vedno več sedi na stoli, smo vsakega poskusile prepričati, da bi se nam pridružil. A redko kdo se je opogumil. Moje prijateljice so ob enajstih odšle v sobo, kjer so se s fanti igrale igro Resnica ali izziv. Jaz pa sem ostala, saj sem se zelo zabavala. Vsi drugi, ki so sedeli na stoli, pa so se mi smilili, saj so zamudili največjo zabavo v šestem razredu. Vmes sem odšla pit, saj sem bila že dehidrirana. Ko sem prišla nazaj, se mi je pridružila prijateljica Katja. Učiteljica je prinesla tudi fotoaparata. Slikali smo se do onemoglosti. Hitro se je bližal konec. Učitelji so zapeli še zadnjo pesem. Ob enih ponoči sem stekla v sobo k prijateljicam. Nekaj časa sem še ostala tam, nato pa smo skupaj odšle v našo sobo.

Tam smo se umile, oblekle v pižamo in utrujene zaspale z mislimi na te lepe in vesele trenutke, ki smo jih preživele ta dan.

Eva Hudournik, 6. a

Strah in pričakovanje

Predzadnji dan smo imeli v šoli v naravi veleslalomsko tekmo, ki sem se je že od prvega dne veselil.

Končno je napočil čas tekme. Na start sem moral malo počakati, saj je bila vrsta pred mojo številko sedeminosemdeset kar velika. Zaradi časa, ki sem ga imel na voljo, sem se še nekajkrat spustil po smučišču. Pred startom pa sem si namazal smuči, da bi bolje drsele po snegu. Čez nekaj časa se je vrsta pred mano skrajšala in vedno bolj me je bilo strah. Postavil sem se na start. Tresel sem se kot šiba na vodi. Učitelj mi je dal znak tri, dva, ena, start. Postavil sem se v smukaško držo in začel vijugati med količki ter upal na najboljši čas. Proti cilju sem si oddahnil in kolikor hitro se je dalo, zdrvel skozenj. Naslednjih nekaj ur sem upal na najboljše in postajal vse bolj nestrpen. Prišel je večer in z njim rezultati. Odlično! Dosegel sem peto mesto in s tem osebno izročeno ravnateljico priznanje. Naslednji dan smo se vrnili domov. Bil sem presrečen zaradi tedna, ki sem ga preživel, in dosežkov, ki sem jih dosegel. Upam, da bom takšen dogodek še kdaj doživel.

Aljaž Jurič, 6. e

Utrinki s smučarskega tečaja petošolcev, ki je potekal med 31. januarjem in 4. februarjem 2011 na Golteh

Bilo me je strah

»Prvi teden v februarju bo tudi letos potekal na Golteh smučarski tečaj,« nas je obvestila razredničarka. Bili smo navdušeni.

V ponedeljek je bil prvi dan tečaja. Zelo sem se ga veselil, čeprav me je bilo tudi strah. Bal sem se, kako bo na sedežnici brez staršev. Ko smo prispeli na Golte, smo si obuli smučarske čevlje, si nadeli čelado in smuči ter se odpravili na smučišče. Tam smo se spustili po poligonu, da so ocenili naše znanje. Potem smo se razdelili v skupine. Takrat sem spoznal svojega učitelja Adija. Zapeljali smo se do sedežnice. Na vrsti sem! Čakam! Kar naenkrat se me sedežnica dotakne nad koleno. Usedem se na sedež in že se peljemo. Ker sta Leon in Luka večja, zapreta varovalo.

»Ah,« si oddahnem, ko začutim spet tla pod nogami in vidim, da zmorem tudi brez staršev.

Na vrhu nas je pričakal učitelj. Razložil nam je, kako bomo smučali, in že smo se spustili po progi.

Prvi dan tečaja se je odlično iztekel, zato sem komaj čakal, da se naslednjega dne spet vrnemo.

Matija Kugovnič, 5. c

Smučarski tečaj na Golteh

Že na poti na Golte je bilo zanimivo in zabavno. V avtobusu smo klepetali, se smejali in igrali. Na gondoli je bilo zelo zanimivo, saj smo vsi kričali na ves glas, ko se je ta zamajala. Ko smo prišli na vrh, smo vsi ostali brez besed, ker je nov hotel tako zelo večji in novejši kot prejšnji in ker je bilo tako sončno.

Ko smo se preobuli in opremili, smo počasi in previdno odšli ven in razdelili so nas v skupine. Jaz in še nekateri smo bili v najboljši. Bilo je zelo, zelo zanimivo, razburljivo in tudi utrujajoče. Vedno pa nas je zanimalo, kakšno bo tekmovanje. Vozili smo se in učili, vozili in učili. Ko smo s takšnim urnikom počasi privozili do petka, smo bili že res utrujeni in zelo nervozni ter radovedni, kakšno bo tekmovanje. Skoraj smo popokali od smeha, ko smo slišali, da bo tekmovanje na čisto kratki in položni progici. Ko pa smo že stali v koloni za startnima količkoma, nas je bilo vseeno malo strah, ker nas je opazovalo veliko sošolk, sošolcev, učiteljev in tudi nekaj staršev. Ko smo privozili do konca, smo si oddahnili. Pri odpravljanju na gondolo smo se pogovarjali in ugotovili, da je bilo tekmovanje tam zato, da je bilo pravično do tistih, ki so se šele dodobra naučili smučati.

Smučarski tečaj se mi je zdel zanimiv in zabaven pa tudi dobra priložnost, da smo se naučili ali bolje naučili smučati.

Neja Kotnik, 5. b

Smučanje na Golteh

Ko z nihalko smo na vrh prispeli,
smo si pancarje obut hiteli.

Tako zamaskirani smo bili,
da učitelj prepoznal nas ni.

Z dvosedežnico Medvedjak na vrh smo šli,
pa Vidu palica iz rok zleteli.

Ko na vrh smo prišli,
smo se v vrsto postavili.

Po hribu smo se spustili
in na sidra nalepili.

Erosu se smučka je odpela
pa sta z Vidom dol zletela.

Na sidru je vedno veselo bilo,
saj nas sonce je toplo božalo.
Eric, Pika, Tina in še Neja
padli so kot suha veja.

Ko prvi dan na Golte smo prišli,
smučat nismo znali vsi.

Zadnji dan smo vsi zadovoljni
in polni smučarskega znanja domov odšli
in se veselili novih sončnih dni!

Tina Rotnik, 5. b

21. ŠOLSKI OTROŠKI PARLAMENT

Vpliv družbe in medijev na oblikovanje mladostnika

Živimo v svetu, ki so ga zavzeli mediji, ki stvarnosti več ne odslikavajo, temveč jo oblikujejo. Od medijskih vsebin smo odvisni vsi, saj nas te obkrožajo vsepovsod – po televiziji, radiu, v tisku, filmih, glasbi, reklamah, videoigrah, spletnih vsebinah itd. Mediji tako s prikritim načinom komunikacije oblikujejo naš pogled na svet in nanj vplivajo.

Na razpravo o vplivu družbe in medijev na oblikovanje mladostnikov so se učenci pripravljali tako samostojno kot v razrednih skupnostih in na srečanjih predstavnikov. Na šolskem otroškem parlamentu pa so predstavili svoja stališča in poglede na to tematiko. Okroglo mizo je vodila Neža Rotnik iz 9. b razreda.

Teme smo razdelili na tri področja in učenci so skupaj prišli do naslednjih sklepov:

VPLIV DRUŽBE NA POSAMEZNIKA

- mnenje posameznika v razredu (vsak pove svoje mnenje ali pa se priključi večini)
- nestrpnost ljudi
- nestrpni govor

TISKANI MEDIJI

- zapisi v časopisih – pogosto izmišljeni (mamljiv naslov, popolnoma drugačna vsebina)
- slike v člankih (slike hotelov, ki v resnici niso tako lepi ...) včasih stvari sodimo le po slikah oz. verjamo videnemu
- spoštovanje novinarskih kodeksov
- vsiljevanje določenega življenjskega stila
- zavajanje potrošnikov (stvari v resnici ne delujejo tako, kot so prikazane v oglasih, v reklamah ...)
- diskriminatorna predstavitev dejstev (npr. Romov, tujcev ...), čeprav so lahko tudi le-ti izobraženi, inteligentni
- zaničevanje marginalnih skupin – vsi ljudje smo v resnici enaki, le da se razlikujemo po kulturi, navadah
- mnenje tujcev o Slovencih in mnenje Slovencev o tujcih
- zbadljivka »bosanc« (splošno prepričanje je, da ne delajo veliko, živijo na račun socialne države, vendar so večinoma zelo delavni, opravljajo dela, ki jih drugi ne želijo)
- sprejemanje tujcev (raje bi sprejeli nekoga iz Amerike kot pa nekoga iz kakšne manj razvite države le zato, ker je v medijih ustvarjena boljša slika o Ameriki)

ELEKTRONSKI MEDIJI

- nevarnosti spletnih strani kot npr. Wikipedia (vsak lahko doda prispevek, četudi je neresničen – pasti pri uporabi takšnih podatkov)

- dostopnost do vseh vrst informacij
- ne trudimo se več toliko, ne beremo več knjig (dostopnost do obnov na spletu)
- problem Facebooka: ni varen, laganje o svojih podatkih, identiteti, vsak ve, kaj počneš v določenem trenutku, lahko se oblikujejo lažni profili – možnost zlorab, pogostost virusov, četudi izbrišeš svoj profil, podatki ostanejo za vedno ...)
- medijska nepismenost starejših – otroci so bolj izobraženi na tem področju kot njihovi starši, saj s to tehnologijo odrasčajo; starejši tega prej niso poznali in jim usvajanje novih elektronskih znanj predstavlja velik problem
- napačno razumevanje nasilja, spolnosti – povzemanje iz računalniških igrice
- zasvojenost, premalo gibanja, premalo druženja z vrstniki ...
- zveze preko interneta – ljudje se v živo sploh ne poznajo, odnosi ne temeljijo več na ljubezni
- problem jezika – uporaba kratic, neknjižni jezik, zmanjšuje se branje 'papirnatih' knjig, učenje v bližini računalnika (težave s koncentracijo, težko je odnehati in preusmeriti pozornost v knjigo, slabšanje vida)
- dobre lastnosti: hitra dostopnost do podatkov, hitra dostopnost do svežih novic, spodbujanje kognitivnega razvoja otrok ...

Večinoma se vsi predstavniki strinjajo, da je uporaba sodobnih medijev nujno potrebna za današnji čas, ampak v mejah normale, potrebno jo je omejiti in jo uporabljati preudarno. Mediji močno vplivajo na nas, saj nas obdajajo na vsakem koraku, od nas samih pa je odvisno, kako bomo dovolili, da vplivajo na nas same.

Tina Polšak, 8. d in mentorica Ana Velički

OBISK V VRTCU ŠOŠTANJ

Skrb za okolje pomeni skrb za prihodnost, ki jo bodo oblikovale današnje predšolske generacije. Okoljska vzgoja v sodobnem svetu vse bolj pridobiva na pomenu in je pomemben dejavnik pri dvigovanju okoljske zavesti.

Otroci že v predšolskem obdobju potrebujejo nenehen stik z naravo, saj jo lahko spoznavajo samo preko doživljanja, jo občudujejo, varujejo in se k njej nenehno vračajo. Prav zaradi tega smo se v Vrtcu Šoštanj v šolskem letu 2009/2010 odločili sodelovati v projektu Ekovrtec kot način življenja. Vsi strokovni delavci smo se dela lotili timsko na relaciji otrok – starši – vzgojitelj – družba – okolje. To dokazuje splošni vtis in mnenje biologa Daneta Kataliniča, ki nas je obiskal v mesecu februarju.

Kot koordinator slovenskih vrtcev je želel preveriti oz. spoznati delovanje slovenskih vrtcev, ki so se odločili za uresničevanje tega programa. Po njegovem mnenju kolektiv Vrtca Šoštanj živi EKO življenje kot način življenja v interakciji z otroki in starši. Poudaril je urejenost enot z EKO-navdihom in EKO-vzgojno izobraževalno dejavnostjo, ki je v skladu z letnim delovnim načrtom EKO-vrtca. Izpostavil je dobro vzdušje, ustvarjalno klimo ter elektronske zapise vseh pedagoških aktivnosti in EKO-dejavnosti. Z besedami: »Ste vzoren primer za vse EKO-slovenske vrtece po Sloveniji,« je zaključil svoj vtis o našem strokovnem delu.

Vsi skupaj se bomo tudi nadalje zavzemali za dvigovanje ekološke zavesti, spreminjanje navad, vpliv na lokalne institucije, ki naj bi uvajale ukrepe za okolju prijaznejše ravnanje. Prehodili smo že dolgo pot, do zelene zastave pa nas loči le še korak. Tudi to bomo zmogli.

Ekokoordinatorica Darja Jelenko

Podoba kulture

Pesniku v spomin

Letos mineva 67 let, odkar je pri Žlebniku nad Zavodnjami pod streli padel pesnik Karel Destovnik -Kajuh, Šoštanjčan, katerega literarno vrednost njegovega sicer kratkega življenja občudujejo tudi sedanje generacije. V njegov spomin so v Kulturnem domu Šoštanj ravno na 22. februar priredili krajšo slovesnost, na kateri so se dostojno poklonili pesnikovem spominu. Ob tej priložnosti je bil premierno predstavljen film o Kajuhu avtorja Darka Nikolovskega iz Ljubljane z naslovom 38 izvodov, ki simbolično opozarja na edino izdajo pesnikove poezije, ki je v času druge svetovne vojne dosegla naklado 38 izvodov.

V filmu avtor skozi zgodbo o Kajuhu in njegovem partizanskem kulturnem delovanju sam interpretira njegovo poezijo. Ideje in zbrane je pozdravil tudi državnozborski poslanec in šoštanjski župan Darko Menih. V spomin pesniku so svojo poezijo prebiral Ivo Stropnik, Peter Rezman in Milojka B. Komprej, poezijo drugih avtorjev Šaleškega literarnega društva Hotenja pa Tomaž Potočnik in Tatjana Vidmar. Predstavila sta poezijo Stojana Špegla,

Čipke, čipke

Čipke za mamin praznik je bil delovni naslov razstave Klekljarskega krožka Univerze za III. življenjsko obdobje Velenje, ki je bila na ogled od 22. do 29. marca v prostorih Mestne galerije Šoštanj. Razstavo je organizirala Krajevna skupnost Šoštanj kot prvo v nizu prireditev, ki jih načrtujejo ob 100. obletnici mesta Šoštanj.

Krožek, ki je bil ustanovljen pri univerzi, vodi Tilka Kompare. Ta je na razstavi spregovorila o čipki in čipkarstvu, ki ima več kot 300-letno tradicijo.

Čipke so se iz Idrije razširile tudi v Soriško in Poljansko dolino, od koder prihaja gospa Kompare, tako da se je že v otroštvu seznanila s to edinstveno obrtjo. Zbrane je nagovorila tudi Jelka Fužir, namestnica direktorice univerze, in je na kratko predstavila delovanje te institucije, ustanovljene v Velenju pred 25 leti. Razstavo je odprla mag. Vilma Fece, predsednica Krajevne skupnosti Šoštanj, župan in državnozborski poslanec Darko Menih pa je poudaril pomembnost razvoja mesta in čestital ustvarjalkam za razstavo.

Zares je bilo kaj videti. Čipke v vseh oblikah: kot prtički, kot zavese, kot dekoracija na klobuku, kot šopek..., skratka, domišljija ustvarjalk nima meja. Ob zvokih citer Citrarskega krožka univerze in ob recitaciji osnovnošolcev, ki so pripravili priložnostni program, so se zbrani spomnili tudi mamic, ki praznujejo v teh dneh.

Podivjana reka

V Galerijem večeru v Šoštanju, ki je bil na predvečer materinskega dne, se je predstavila pisateljica Ljudmila Conradi iz Celja. Kot učiteljica slovenskega jezika je za časa svojega aktivnega življenja poučevala v različnih osnovnih šolah in 31 let urejala šolska glasila ter bila mentorica. Napisala je bibliografijo pesnice Mete Reiner in uredila njeno zapuščino. Bila je med pobudniki Rošerjevih dni, ki so letos zaokrožili 24 let. Upokojena pedagoška delavka je sicer aktivna na več področjih življenja. Med drugim je prostovoljka, za kar je bila v letu 2008 tudi odlikovana. Njen prvenec Podivjana reka je zbirka 19 črtic, v katerih opisuje dogodke iz svojega življenja. Mestoma nastopa v prvi osebi, v nekaterih pa v tretji. Njene črtice so vsebinsko bogate in slogovno tekoče izpeljane, vsebino preveva velika mera čutnosti in subjektivnega razmišljanja. Pisateljici je s preprostimi zgodbami iz svojega vsakdanjika uspelo zgraditi odlično branje.

Zavodnje

Kulturno Društvo Ivan Napotnik iz Zavodenj je v soboto 12. marca organiziralo folklorni večer, na katerem sta nastopili dve folklorni skupini, Gozdar iz Črne na Koroškem in Oglarji iz Šoštanja. V polni dvorani Doma krajanov Zavodnje so plesni pari obeh skupin predstavili koroške in štajerske narodne pleske. Navdušil je tudi harmonikarski ansambel iz Črne, ki ga sestavlja šest harmonikarjev. Vsi nastopajoči so po poldrugi uri programa poželi buren aplavz.

Vsem nastopajočim, še posebej plesalcu iz Zavodenj, ki pleše pri obeh skupinah, se Kulturno društvo Ivan Napotnik lepo zahvaljuje za lep večer.

Foto: Dejan Tonkli

Josipa Bačiča Savsekga, Lojzeta Vrenčurja, Marjana Kukovca, Dolfeta Lipnika, Hinka Jerčiča in Ramiza Velagiča ter Mojce Marš. Prireditev, ki je bila odlično obiskana, je organizator Zavod za kulturo Šoštanj zapisal med svoje projekte pod imenom Kajuhovi dediči, kot so se poimenovali literati šaleškega prostora.

M. B. K.

Foto: Dejan Tonkli

Razstavo je spremljalo tudi delo čipkaric na razstavi sami, kar ji je dalo dodaten čar.

Milojka B. Komprej

Foto: Dejan Tonkli

Foto: Amadeja Komprej

Pogovor s pisateljico je vodila Milojka B. Komprej, ki je njena znanka tudi preko literature. Ljudmila Conradi je ob koncu večera interpretirala Cankarjevo delo Prvo obhajilo in dodatno navdušila zbrano publiko.

M. B. K.

Foto: arhiv

Občni zbor KUD-a Ravne

Sobotnega večera, 12. marca, je potekal v Ravnah pri Šoštanju občni zbor Kulturno-umetniškega društva. V novem rekreacijsko-kulturnem središču REKS se je zbralo več kot 60 članov društva. Uradni del se je pričel s pozdravom predsednika KUD-a Jureta Kodruna. Sledila so poročila sekcij, ki delujejo znotraj društva: moški pevski zbor, recitatorska in dramska sekcija, harmonikarji, Štrajharji – Vaška godba, Pleh godba in nova dejavnost društva – ženski pevski zbor, ki vadi že od novega leta. Vse omenjene sekcije omogočajo pripravo pestrega kulturnega programa na prireditvah v domačem kraju in širše, saj se s svojimi nastopi predstavljajo tudi v drugih krajih. Ravno te sekcije uvrščajo KUD Ravne med najbolj aktivna društva in najbolj ustvarjalne vasi v dolini.

Občni zbor Kulturnice Gaberke 2011

Letošnji občni zbor Kulturnice se je pričel s polurnim predvajanjem filma o delu Kulturnice v preteklem letu. Na ta način smo obudili spomin na delovne in zabavne trenutke preteklega leta. Seveda se zaradi filma uradni del občnega zbora ni nič spremenil ali skrajšal. Predsednik Franc Šteharnek je najprej predstavil opravljeno delo v preteklem letu, kjer je posebej izpostavil Pust, Salamijado, Srečanje preseljencev, gobarski piknik, predstavitev društva v Kulturnem domu v Šoštanju in solidarnostno akcijo pri Anžej. Zagotovo je bilo največ dela vloženega v pripravo 4. Srečanja preseljencev, ki je vedno bolj znana in obiskana prireditev.

Jeseni smo se lotili izdelave dobro uro dolgega filma z naslovom Dober dan, Kulturnica, ki je predstavil 17 let obstoja in dela Kulturnice Gaberke. Obudil je spomin na prve pustne karnevale, ko se je s pomočjo idej pusta v Gaberkah marsikaj spremenilo na bolje, desetletje kravjih dirk, ki so prerasle v eno največjih prireditev daleč naokoli in so v Gaberke pripeljale mnogo znanih osebnosti in ansamblov, in še mnogo drugih dogodkov, ki so že počasi začeli toniti v pozabo.

Jeseni se je zgodil požar na stanovanjskem objektu pri Mariji Anžej. Ker zaradi tega dogodka ona in njen sin na zimo nista imela toplega doma, je predsednik Kulturnice Franc Šteharnek organiziral akcijo, kjer je zbral dobre ljudi in izvajalce, ki so bili pripravljeni solidarnostno pomagati pri izdelavi nedokončane hiše. Nekaj sredstev je bilo zbranih tudi s pomočjo dobrodelnega koncerta, ki je bil zelo dobro obiskan v dvorani PGD Gaberke. Pred novim letom so bili stanovanjski prostori obnovljeni in primerni za bivanje.

Predsednik Kulturnice je predstavil plan dela za letošnje leto, ki ga ob sodelovanju članov ne bo težko izvesti. Poleg redne dejavnosti prireditev Kulturnice bo zopet več časa namenjenega urejanju okolice Kozolca, vrhunec leta pa bo srečanje priseljencev, ki bo letos zopet postregla z novim dogodkom. Želja je bila tudi pripraviti zanimiv voz za pustni karneval v Šoštanju in izvesti dve zanimivi komediji pod Kozolcem.

Priznanje za dolgotrajno in uspešno delo v Kulturnici je predsednik društva podelil: Emilu Kotniku, Jožici Jevšnik, Mileni Koren, Valentini Verhovnik in Smiljanu Mehu. Sprejeli smo tudi 12 novih članov.

Območno srečanje otroških folklornih skupin

V prvi polovici marca je bilo v Kulturnem domu Šoštanj srečanje otroških folklornih skupin, ki ga že vrsto let organiziral JSKD, območna izpostava Velenje pod vodstvom Nine Mavec Krenker.

Na kratko in že kar uvodoma bi ga lahko označili za zelo uspešnega. Sodelovalo je sedem folklornih skupin, ki je predstavilo najrazličnejše plese, običaje in igre, tako da se ni bati, da bi izročilo naših prednikov izumrlo. Otroška prisrčnost, povezana z znanjem njihovih mentorjev, je dobesedno žarela na odru Kulturnega doma in navdušila tako gledalce kot tudi strokovno oko mag. Metke Knific. Slednja se z ljudskim plesom ukvarja že od otroštva dalje, poleg tega, da je bila ta tema okvirna tema njenega podiplomskega študija, vodi tudi številne seminarje. Predstavnici območne izpostave Nina Mavec Krenker in Tatjana Vidmar sta zadovoljni s programom in tudi organizacijo, ki je vsako leto v njunih rokah. Zagotovili sta, da bo srečanje tudi v naslednjem letu. Upajmo, da v Šoštanju in spet v soorganizaciji Zavoda za kulturo Šoštanj. Številnim obiskovalcem se je predstavilo sedem otroških folklornih skupin: Otroška folklorna skupina Vrtca Velenje – Enota Ciciban pod vodstvom Marije Žnidar je predstavila temo Igramo se. Strašilo za vrane je bil naslov predstavitev Kresniček iz OŠ Gustav Šilih Velenje. Kako je na paši so odigrali otroci iz OŠ Polzela pod mentorstvom Helene Lah. OŠ Gustav Šilih se je

Učiteljica podružnične šole Ravne Brigita Robida je povedala, da otroci radi sodelujejo na proslavah in so veseli povabil, zato bodo še v prihodnje bogatili prireditve s svojimi točkami.

Občnega zbora so se udeležili tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih, podžupan Občine Šoštanj Vojko Krneža in predsednik Krajevne skupnosti Ravne Jože Sovič, s soprogami. Župan je zbrane v REKS-u lepo pozdravil, pohvalil vse dejavnosti kulturno-umetniškega društva, se zahvalil za vse proslave, ki jih društvo prireja v spomin številnih kulturnih in zgodovinskih dogodkov, ter izrazil željo, da bo KUD Ravne tudi v prihodnje tako dobro delal in sodeloval z Občino Šoštanj.

Po uradnem delu je sledila večerja, nato pa druženje ob kapljici vina in dobro glasbi, za katero je poskrbel Ansambel Promil.

Nastja Stropnik Naveršnik

Foto: A. Grudnik

Zadnja točka je bila na vrsti razprava po poročilih, kjer je bilo slišati veliko pohval za delo Kulturnice, tako od župana Darka Meniha kot ostalih predstavnikov društev. Šteharnek je med svojim govorom izpostavil problem, da je v društvu včlanjenih zelo malo mladih članov, poleg tega pa jih je tudi težko prepričati, da postanejo člani. Svoj pogled na problematiko mladih članov je predstavila predsednica pobratenega Kulturno turističnega društva iz Miklavža pri Ormožu. Ko so se v svojem društvu ukvarjali s problematiko mladih članov, so prišli do dejstva, da mišljenje in delo starejših ni nujno zanimivo tudi za mlade. Zato so ustanovili mladinsko sekcijo društva, z ustreznimi vsebinami so privabili mlade in s tem zagotovili zanimivo druženje mladih v društvu. Recept se je mnogim zdel zanimiv, zato bi ga bilo v prihodnje smiselno preskusiti.

A. Grudnik

predstavila še dvakrat. Ker se gre slepe miši? avtorice Romee Kanduti in V nedeljo popoldan Alenke Holešek. Otroci OŠ Petrovče pod mentorstvom Helene Turnšek so se s pomladno predico sprehodili po Vzhodni Štajerski, šoštanski otroški folkloristi pa so bili Na kožuhanju pod vodstvom Mihaele Ovčjak in Martine Žohar.

Milojka B. Komprij

Foto: Dejan Tonkli

Z igro in plesom v pomlad

Bil je en lep večer, v katerem so se na območnem srečanju predstavile otroške in mladinske folklorne skupine, ki na področju Šaleške doline in širše ohranjajo oziroma poustvarjajo prvine ljudskega izročila. Prireditev sta v Kulturnem domu Šoštanj pripravila Javni sklad republike Slovenije za kulturne dejavnosti–Izpostava Velenje in Zavod za kulturo Šoštanj.

Danes otroške folklorne skupine na oder postavljajo ljudsko bogastvo otrok in odraslih, ki ga ustrezno spremenijo in prilagodijo ter ga s pomočjo izkušenih mentoric oblikujejo v programe tako imenovane odrske postavitve. Skozi svoje nastope v gledalcih vzbujajo spomine na pretekli čas s pomočjo ljudskih pesmi, šeg in navad, ljudskega plesa ter otroških iger.

Otroška folklorna skupina Lepi kamen OŠ Šoštanj je na tem srečanju predstavila kožuhanje. Tega ljudskega običaja so se otroci nekoč veselili. Čeprav je bilo treba trdo delati, je čas hitro mineval, saj so ljudje peli, se zabavali, si pripovedovali šale in zgodbe in po »likofu« plesali dolgo v noč.

O običaju smo veliko izvedeli s pomočjo starih mam in dedkov, ki so nam svoje spomine tudi zapisali.

Plesalci OFS Lepi kamen so svoj nastop opravili odlično; z žarom ter neverjetno energijo so navdušili gledalce v dvorani.

Mentorici OFS OŠ Šoštanj Lepi kamen: Martina Žohar, dipl. vzg.; Mihaela Ovčjak, prof.

Foto: arhiv

Prvonagrajenka

Barbara Spital, učenka Glasbene šole Fran Korun Koželjski Velenje – oddelek Šoštanj, se je 3. marca 2011 udeležila 8. mednarodnega tekmovanja Davorin Jenko v Beogradu. Tekmovala je disciplini V. pihalni instrumenti solo, instrument flavta, B kategorija.

V tej kategoriji je tekmovalo 20 flavtistov, starih od 13 do 15 let. Barbara je kot ena izmed najmlajših v svoji kategoriji z izvedbo tekmovalnega programa prepričala štiričlansko komisijo, da ji je podelila prvo nagrado, imenovano laureat in 99 točk od 100.

Ob klavirju jo je spremljala Anja Rosec, njena mentorica pa je Mojca Ušen Tkalec.

Foto: arhiv

Regijsko tekmovanje glasbenikov

V mesecu februarju je v Velenju in Celju potekalo 14. regijsko tekmovanje mladih glasbenikov celjskega in koroškega območja. V različnih starostnih kategorijah so mladi glasbeniki tekmovali v disciplinah: trobenta, rog, pozavna, tuba, eufonij, tolkala, harmonika, komorne skupine z godali, klavirski duo in kitarški duo. V dveh dneh je nastopilo 84 tekmovalcev, katere je ocenjevalo osem komisij. Na tekmovanju je sodelovalo 5 učencev glasbene šole iz Občine Šoštanj, vse tekmovalce pa je ob klavirju spremljala Valentina Čas.

ZLATO PRIZNANJE so prejeli: Luka Ovčjak (eufonij, I. b), mentor Miran Šumečnik, Tomaž Sovinc (eufonij, I. c), mentor Miran Šumečnik, Oskar Rednak (pozavna I. b), mentor Janez Šuligoj.

SREBRNO PRIZNANJE sta prejela: Jan Ovčjak (trobenta I. b), mentor Janez Šuligoj, Miha Dermol (pozavna I. c), mentor Janez Šuligoj.

Sonja Beriša

Foto: arhiv

Mi ne igramo not, mi igramo glasbo!

V okviru abonmajske koncertne sezone Pihalnega orkestra Premogovnika Velenje je v četrtek, 17. marca, v Domu kulture Velenje potekal že 3. koncert. Godbeniki so tokrat oder prepustili članom Greentown jazz banda, vrhunskim glasbenikom, ki že desetletja igrajo tradicionalen jazz, katerega zibelka je New Orleans. Zasedba velja za eno najboljših tradicionalnih jazz skupin v Evropi. S svojimi nastopi so navdušili tudi občinstvo drugod po svetu, saj se udeležujejo različnih jazz festivalov, v Ameriki pa imajo tudi svoj »fan club«.

Trenutno zasedbo Greentown jazz banda, ki je bil ustanovljen leta 1982, sestavljajo Borut Bučar (klarinet, vodja zasedbe), Lado Rebrek (kontrabas), Marko Petrušič (klavir), Dominik Kranjčan (trobenta), Marjan Petrej (pozavna) in Aleš Kajtna (bobni).

Njihova tradicionalna glasba izraža življenjskost in zagon ter na svojstven način povezuje obdobje raggea z bluesom, swingom vse do dixielanda. Igranje glasbenikov je tekoče, zvok nezamenljiv in temelji na odličnem obvladovanju instrumentov in visoki stopnji muzikalnosti ter mojstrski improvizaciji, tudi pri samih solistih, ki so bili vsi po vrsti izjemni.

Tadeja Mravljak Jegrišnik

Foto: arhiv

V glini in s čopičem ustvarja za svojo dušo

Marjana Verbuč je Šoštanjčanka, ki sedaj živi v Radegundi nad Mozirjem. Že dolgo se intenzivno ukvarja z likovnim ustvarjanjem v različnih tehnikah. Sodeluje na samostojnih in skupinskih likovnih razstavah. Njena dela si je bilo mogoče ogledati tudi v šoštanjki Galeriji. Izpopolnjevala se je pri znanih mentorjih s tega področja. Je članica Šaleškega likovnega društva in likovnega društva Rečica ob Savinji ter prejemnica večih prestižnih likovnih priznanj. Konec novembra je prejela priznanje Zlata paleta 2010. Zveza likovnih društev Slovenije in Občina Prebold sta pripravili razstavo nagrajenih del v projektu Zlata paleta 2010. Na ogled so bila tako najkakovostnejša dela s področja ljubiteljske likovne ustvarjalnosti. Zlato paletu 2010 za abstrakcijo in certifikat kakovosti je osvojila Marjana Verbuč za sliko velenjskega kulturnega doma. V dvanajstih letih, kolikor zveza likovnikov pripravlja omenjeni izbor, je Verbučeva prejela osem priznanj, sedem certifikatov za kakovost in kot že omenjeno lani tudi najvišje priznanje – Zlato paletu. Zveza likovnikov Slovenije izbor za zlato paletu priredi vsako leto v drugem kraju. Na ta način umetniki spoznavajo različna okolja, se družijo in izmenjujejo dragocene izkušnje. Verbučevi veliko pomenita tudi dve Jocovi priznanji s Triglavskega likovnega tabora na Pokljuki. »Na Pokljuki se srečujemo tako ljubiteljski kot akademski slikarji in likovni pedagogi. Vedno je število udeležencev čez sto. Komisija nato izbere deset najboljših del, ki jim podeli omenjena priznanja. Sicer se udeležuje likovnih dogodkov marsikje po Sloveniji pa tudi v tujini. Za svoje slike je prejela priznanje tudi v Izoli v Italiji pa celo mednarodno priznanje. Marjani je bil estetski čut položen v zibelko, saj je odlično risala že v osnovni šoli. Kasneje se zaradi družine in službenih obveznosti tej svoji ljubezni ni mogla posvečati, po upokojitvi pa je našla čas tudi za svoje hobije. Nekaj je k temu gotovo prispevalo tudi lepo in spodbudno okolje Radegunde pod Goltmi, kjer sedaj prebiva.

Oblikovanje v glini in slikanje ji pomenita sprostitev, pa tudi nenehno nadgrajevanje že osvojenega in izobraževanje. Pri tem se srečuje z mentorji – pedagogi in tudi ostalimi umetniki, tako profesionalci kot ljubitelji, kar jo bogati tako po likovni kot tudi po človeški plati. Na travniku ob robu gozda pri njeni hiši že več let poteka prava mala likovna kolonija, ko pri njej ustvarjajo njeni prijatelji iz različnih krajev Slovenije. Posveča se tudi delu z otroki. Svoje znanje predaja vedoželjnim mladim, ki se radi zbirajo pri njej. Otroci so v starosti od petega do dvanajstega leta, njihovi izdelki pa so Marjano presenetili, prav tako pa tudi njihove starše. Glede načrtov v prihodnje pravi, da je v zadnjem času ustvarila kar nekaj novih del, ki jih bi rada pokazala javnosti. Tako bodo v kratkem na ogled njena dela v mozirski galeriji, kjer bo razstavljala skupaj s še tremi slikarji. Želi pa se ponovno predstaviti tudi Šoštanjčanom. Čez zimo je obiskovala izobraževanje za ljubiteljske kiparje v Velenju, v začetku aprila bodo tam postavili razstavo del, ki so nastala ob tej priložnosti.

Foto: Marija Lebar

Marija Lebar

Koncert za prvih petnajst

Robi Goličnik vztrajno nadaljuje tradicijo in tudi letošnji april bo zaznamovan z njihovim koncertom. V večnamenski dvorani v Vinski Gori bomo 10. aprila ob 15.00 uživali v izbrani družbi samih odličnih glasbenikov z Orkestrom Roberta Goličnika na čelu, ki slavi 15 let delovanja. Joj, kako čas beži! Nastopili bodo Modrijani, Nuša Derenda, Slovenski zvoki, Ansambel Bratov Avbreht, Slovenskih 6, Unikar, Navdih, Šepet, Franci in Lovro Stopar, Rene Črešnar, ki jih bo z odličnim veznim tekstom napovedoval Franci Podbrežnik Solčavski.

Iz imen je razvidno, da se znova obeta popoldan dobre glasbe, kdor pa pozna Roberta ve, da bo poskrbel še za mnoga presenečenja in zanimivo dogajanje med koncertom.

Robi Goličnik je prvi orkester sestavil leta 1996 z osmimi člani, od takrat dalje lahko sledimo tako razvoju orkestra kakor tudi številnim drugim projektom, ki jih je Goličnik uspel umestiti v ta čas in prostor. Njegova harmonika in harmonika mnogih njegovih učencev je zazvenela na pomembnih prireditvah tako doma kot drugje, najmlajši sestav Šepet pa je novo ime iz vrst orkestra. Hkrati z koncertom bomo sledili predstavitvi

nove zgoščenke Prvih 15 let, ki je tretja zgoščenka in s katero zaokrožuje preko 1100 nastopov in izvajanja lastnih skladb in priredb. Koncert so podprli mnogi sponzorji, katerim se Goličnik tudi ob tej priložnosti zahvaljuje. Prvih 15 let dobrega in trdega dela so dobra podlaga za nadaljnjih petnajst. Potem pa ... še za naprej!

Milojka B. Komprej

Koncert evrovizijske zmagovalke

Na lanskoletnem tekmovanju Evrovizijski mladi glasbeniki 2010 na Dunaju je nastopila tudi mlada, a izjemno nadarjena flavtistka Eva-Nina Kozmus in zmagala. To visoko priznanje je le eno od mnogih, po katerih posega s svojim igranjem, kjerkoli sodeluje in tekmuje.

Uspehi niso prišli sami od sebe, saj je Eva-Nina začela s šolanjem na Glasbeni šoli Zalec že pri petih letih. »Nekaj mesecev sem igrala violino, ko pa sem na koncertu videla in slišala flavto, je bilo to to,« pravi Kozmusova. Kmalu je šolanje nadaljevala na celjski glasbeni šoli, nato pa kar v dveh letih namesto v štirih zaključila Konservatorij za glasbo in balet v Ljubljani. Sredi marca je Glasbena šola Nazarje pripravila v tamkajšnjem domu kulture koncert, na katerem je flavtistko na klavirju spremljala Katalin Peter Krivokapič. Na koncert so prišli številni obiskovalci tudi iz Šoštanja in Šaleške doline pa celo s Ptuja in od drugod po Sloveniji.

Obiskovalcem, ki so do zadnjega napolnili nazarsko dvorano, sta glasbenici predstavili tri dela in sicer Suito za flavto in klavir Charlesa-Marie Widorja, Sonatino Mauricea Ravela in Sonato Cesarja Francka. Občinstvo je v popolni zbranosti prisluhnilo vrhunski interpretaciji in z burnimi aplavzi izrazilo priznanje izvajalkama. Zato je bilo nagrajeno še z dodatkom in sicer Tangom ala caprice.

Eva-Nina Kozmus je povedala, da igra predvsem za svojo dušo in da posluša samo klasično glasbo. Trenutno študira v Franciji v Lyonu, kamor se je kmalu po koncertu tudi vrnila.

Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

Julka

Piše: Marijana Kotnik

Julka in Tončka sta zlagoma drsali iz domske jedilnice proti njuni sobi. Ena v temno modrem, druga v grahastem predpasniku, obe z enakimi natikači. Za prejšnjo pisanko sta jih dobili od Tončkine hčere. »Da se ne bosta kregali, čigavi so kateri, sem prinesla različni številki!« se je pošalila dobrodušna gospa.

»Tončka, pridi še malo gledat televizijo!« je povabila Marica z druge strani hodnika. Da čujemo, kaj se bo Pahor spet zlagal!« Marica se je široko zarežala, Tončka pa jo je jadrno, kolikor so ji dopuščali obrabljeni sklepi, ubrala pot proti njej.

»Jula bo šla kar spat, z njo se tako ne morem nič zmenit po večerih!« je potožila prijateljici, ki je razumevala prikimala.

Julka je v sobi slekla predpasnik, si umila obraz in s težavo nadela spalno srajco. »Kaj se bom vsak večer prala, saj nič ne delam, da bi se umazala...« Pokrila se je z mehko karirasto odejo, čez potegnila še deko, ugasnila luč na nočni omarici in v temi z vajeno kretnjo poiskala molek. Iz Lurda ji ga je prinesla sosedka. Patnošter, ki se v temi sveti.

»Sveta Marija, mati božja, prosim za srečo svojih otrok...«

Nekje med desetinkami je utonila v spanje.

»Julka, a greš z nama v avlo, bojda Avseniki špilajo!«

»Ja, Avseniki špilajo po radiu!« je Julka zamahnila z roko. »Pa naj špilajo, meni ni za radio, imam raje svoj mir. Če ti je za muziko, pa pojdi, mogoče bo Lojz tudi tam, pa bosta še plesala!«

»Julka, ti si čisto preveč dolgočasna,« je odvrnila Tončka. »Če bo Lojz prišel po mene, bom plesala, pa če kar izdihnem. Tako ali tako imam rajtam še samo par tednov!« Odkrevsala je proti avli, od koder je Julka ujela žametne zvoke pesmi, ki jo je nekoč oboževala...

»Naj bo pomlad, ko prek livad nasula Vesna bo svoje zlato, čakala bom...«

Danes bodo vse čakale. Materinski dan je. Za Dan žena njenih ni bilo, Tončkini pa so prišli. Polna soba jih je bila. »A vaših pa ni?« so spraševale Tončkine hčere.

Julka je zvečer, ko so zaprli vrata za sabo, pred Tončko opravičila svoje otroke: »Saj dan žena se po novem bojda ne praznuje več! Zdaj je v modi Materinski dan, takrat bodo pa naši tudi prišli!«

»Pač kakor komu paše, moji pa so še bolj na star ogenj. Nagnat jih pa tudi ne morem, če pridejo!« se je naredila nejevoljno... »Najbrž te glava boli, ko celo popoldne nisi imela miru!« Julka se je pokrila z odejo: »Res me malo boli glava, bom kar zaspala. Še večerja mi ne diši. Kar sama pojdi v jedilnico.«

Ko je Tončka previdno, oprijemajoč se stene, lezla iz sobe; tisti kozarec cvička je bil za drobno starko že kar preveč, je Julka začela prebirati jagode na rožnem vencu in izpod odeje je dolgo v noč prihajalo žebrajoče šepetanje: »Prosim za srečo svojih otrok, ljubi bog, da bi bili zdravi in srečni, prosim za srečo svojih vnukov...«

Za Materinski dan je bila v kapelici maša.

»Veš, o Marija, moje veselje, veš moje želje, ljubil bi te...« se je razlegalo po podzemnem hodniku, kjer je čisto v kotu na oltarju stala Marija v svetlo modrem plašču in gledala po tej množici ostarelih. Eni na vozičkih, eni pol slepi, gluhi, prizadeti od kapi, drugi še kar mladostni in polni življenja. Po maši so imeli kosilo, po kosilu pa je v avli nastopil pevski zbor in mlad harmonikar, ki je spremljal pevce.

Odigrali so V dolini tihi. Le kdo je ne zna! Starčki so skupaj s strežnicami in medicinskima sestrama, zdravnikom in direktorico v en glas peli, da je odmevalo pod visoke stropce. Brezzobec, dolg in suh kot lojtra, je zajuckal, za njim so začeli vriskali še drugi. Harmonikar je vlekel in vlekel. Lojz se je prvi okorajžil, stopil k Tončki, stisnil levico k prsim, z desnico pa napravil kretnjo, kot bi dvignil klobuk, se narahlo priklonil in kot iz kakšnega filma in gledal ženko naravnost v oči: »Upam, da mi ne boš dala korpce!« Tončka se je malo obotavljala, kot da ji ni veliko do plesa, potem pa popustljivo zamrmrala: »No, če že res hočeš!«

Počasi so v avlo prihajali obiski. Bilo je odprto za vse. Veselica se je nadaljevala v pozni večer, otroci so plesali s svojimi mamami, hčerke z očetmi, iz torb so jemali biskvite in banane. Pevski zbor jih je zapustil, harmonikar pa je ostal do noči. Šalil se je, da sprejema glasbene želje in da ima čisto vsako pesem v harmoniki.

Julka je sedela bolj zadaj in pogledovala skozi rezo v zavesah. Dolgo je že svetlo. Seveda, konec marca bo. Noč dol, dan gor. Od Treh kraljev naprej.

Nekdo je povedal vic, vsi v avli so se zakrohotali, eden je začel peti in kmalu so pritegnili še drugi. Sfušano petje je v red spravil zvok harmonike, ki je vse skupaj malo preglasil in spravil na pravi dur. Julka se je oprla na lesene stranice stola in počasi poskusila vstati. Devet križev nosi, ne more kar planiti pokonci.

»Kam pa greste?« je vprašal mlad možki ob njenem stolu. »Na stranišče moram,« ji je laž v trenutku zletela z jezika.

Prilezla je do svoje postelje, sedla na pisano odejo in gledala v steno. Prav tja, kamor je najlaže videla s postelje, so obesili slike Vsi štirje so viseli tam: Jožek v policijski uniformi, Marica, ki je vzgojiteljica. Tone je slikan na motorju, za njim sedi njegova, pa Milena, najmlajša. Vse je izšolala, od ust sta trgala z atijem, da so vedno imeli za knjige, za avtobus, za šolske izlete. Takrat ni bilo kar tako priti do denarja. Živeli so od atijeve fabriške plače. A hotela sta, da vsi pridejo do poklica. Gledala je zdaj to, zdaj drugo sliko in še sama ni vedela, kdaj se je v njenih rokah znašel patnošter. Pokrila se je z odejo in med prošnjami za srečo otrok zdrsnila v spanec.

Zbudil jo je Tončkin razposajeni glas: »Julka, vstat bo treba! Boš fruštik zamudila!«

Julka je pokukala izpod odeje, pomela oči in na nočni omarici presenečena zagledala šopek rož v kozarcu za vlaganje. Tončka je vlekla nogavice na otekle noge, pomagala si je z dolgo žlico za obuvanje čevljev, kajti njena trda hrbtenica se nikakor ni hotela upogniti kot nekoč. Videla je Julkin vprašujoči pogled in pojasnila: »Jaz sem ti jih dala nekaj v glaž, moja vaza je tako čisto prepolna!«

Julka ni odgovorila. Dala si je opraviti z gumbi na bluzi in njen pogled je bil uprt v tla, ko sta skupaj šli proti zajtrkovalnici.

Ravno sta pojedli, ko je k Julki pristopila strežnica: »Gospa Julka, telegram ste dobili!«

Julka se je neznansko ustrašila. Včasih je prišel telegram samo, če je kdo umrl. Z drhtečimi rokami je trgala roza kuverto narazen in njene misli so letele od Milene do Marica in od Jožeka k Tonetu! Menda so ja vsi zdravi..

Ko je iz raztrgane ovojnice končno izvlekla vsebino, je na sliki pred njo cvetela temno rdeča gerbera. Samo dišala ni, tako lepa je bila videti. Razprla stranici voščilnice, da bi prebrala vsebino in iz nje je priplavala melodija. »Kakšne čestitke pa zdaj delajo?!«

Julka je čestitko podala strežnici in prosila: »Preber'te mi, kaj piše!«

Strežnica je držala razprto čestitko, da so se po jedilnici vedno znova ponavljali isti takti Golice in glasno prebrala: »Draga mama, čeprav malo pozno, pa vendar iz srca, vse najboljše za vaš praznik želi Milena!« Strežnica ji je vrnila čestitko. Julka jo je stisnila na prsi in pogledovala po mizah, kjer so sive sence brezbržno mlele svoje rogljičke in jih mehčale v ustih.

Cvetka Bevc

Polomljeni vilin

Priznam. Za **Cvetko Bevc** sem prvič slišala šele, ko mi je Peter prijazno posodil njeno knjigo z naslovom *Polomljeni vilin*. To je zbirka kratkih zgodb, njeno peto prozno delo. Umetnica se ukvarja tudi s poezijo, piše dramska besedila in mladinsko literaturo.

Po moji (ne tako prijetni) navadi sem zgodbe prebirala, o njih razmišljala na tako na dolgo in široko, povezovala like iz zgodb in dogajanje ob njih, da sem spet skoraj zamudila rok za oddajo članka. Pa se mi je na mojo srečo neko noč v sanje prikradla Cvetka v podobi profesorice na fakulteti. S strogo pričesko in očali, ter z dolgo šibo v roki je v mojih sanjah predavala novejšo zgodovino Slovenije. Presneta reč, zdaj me avtorji celo v sanjah lovijo... čeprav gospa Bevc izgleda povsem drugače. Lahko preverite na medmrežju.

No, in tako sem se končno lotila članka.

Dosti o meni in mojih sanjah.

Zbirka *Polomljeni vilin* je sestavljena iz zgodb z naslovi: *Zvon, Steklenica, Ustnik, Čipka, Kipec, Nož, Košara, Šahovska kraljica, Omara, Gugalnica, Ura in Kladivo*. Zgodbe same po sebi niso povsem ločene enote, saj se usode protagonistov v njih prepletajo. Zanimivo pa je, da v zgodbah spregovorijo predmeti, ki so neločljivo povezani z usodami glavnih junakov. Najprej predmeti „razložijo“ svoj nastanek in vpletejo malce zgodovine lastnega obstoja, nato pa se navežejo na zgodbe ljudi, ki se pojavijo v „njihovem življenju“. Predmeti čustvujejo z njim ljubimi osebami in z njimi doživljajo veliko različnih stvari. Predmeti se potikajo iz žepa v torbico med Kitajsko, Bosno, Nemčijo in se na koncu presenetljivo vrnejo na Kitajsko (Kipec), v zgodbi *Košara* nosi le-ta novorojenčka po vodi kot Mojzesa. Vendar to ni Mojzes temveč Vid Rakovnik, eden od „glavnih junakov“ ki je vpleten v večino zgodb.

Pri zgodbah je zanimivo to, da se začnejo vse precej optimistično. Predmeti, kot že rečeno pripovedujejo o svojem nastanku, poudarjajo svojo pomembnost, ko pa v dogajanje vključijo še ljudi, začne zgodba rahlo padati, nakar se v večini primerov tako zaplete, da se konča z nasilno smrtjo, propadom zaradi prostitucije, zastrupitvijo...

Kje je v zgodbah polomljeni vilin? To ni Tolkienov vilin. Je tisti, ki je iz vode rešil Vida Rakovnika, da bi rasel pri krušnih starših in čakal na izpolnitev svoje usode. V zadnji zgodbi se niti prepletejo in kladivo, ki je prej treščilo po zaledenem zvonu zdaj leži na Vidovi krsti. Tja ga je položila Ana Jereb, Vidova ljubezen, zlorabljeno dekle, ki je bežalo v omamo kokaina. Ani pa je pomagala steklenica, da se je njen posiljevalec nabodel na nož. Takšno je vsaj mnenje steklenice. Vsi ti predmeti so po svoje vilini. Pazijo na ljudi, spremljajo njihove usode, nekateri se polomijo, drugi okrušijo, tretji so zakopani in spet oživiljeni, četrte vržejo v travo... vsi pa potpežljivo spremljajo Vida, Ano, Adama, Boruta, Dominiko in ostale v njihovih vzponih in padcih.

Izgleda, kot da je avtorica želela napisati roman, pa je morala pustiti vsakemu predmetu posebej, da pove svojo zgodbo ker, kaj pa bi sploh lahko storili brez njih?

Cvetka Bevc je rojena v Slovenj Gradcu leta 1960, po študiju na Filozofski fakulteti je delovala kot urednica Glasbene mladine, nato kot asistentka na Filozofski fakulteti, v Uredništvu igranega programa RTV Slovenija, bila je urednica pri DZS, poučevala je tudi klavir. Deluje

Cvetka
Bevc

Polomljeni vilin

PIRAMIDA

kot samostojna kulturna ustvarjalka. Do marca 2010 zaposlena pri Društvu slovenskih pisateljev kot vodja strokovne službe, med leti 2007 on 2009 je bila programska voditeljica in koordinatorka Slovenskih dnevnih knjige. Kot ustvarjalka radijskih iger je sodelovala z radiem Ljubljana, Maribor, Zagreb, Trst, napisala nekaj filmskih scenarijev in glasbeno-gledaliških predstav ter številne glasbene podobe in izvirne glasbe radijskih iger, gledaliških predstav in filmov. Literarni nastopi doma in v tujini (Avstrija, Hrvaška, Italija, Makedonija, Romunija, Estonija, Avstralija). Kot že rečeno, piše prozo, poezijo, dramska besedila in mladinsko literaturo. Proza: *Prigode Špelce žvekič* (2003), *Soba gospe Bernarde* (2007), *Zgodbe iz somraka* (2007), *Škampi v glavi* (2010). Poezija: *Prelet žerjavov* (2004), *Med ločjem* (2005), *Odbleski* (2009). Za zbirko kratkih zgodb *Zgodbe iz somraka* je prejela literarno nagrado Mreže mest 12. Pazinskih literarnih srečanj. Za svoje delo je na natečajih Radia Slovenija prejela nagradne odkupe za radijsko igro, pravljično in kratko prozo. Nagrada za ciklus poezije *O angelih* in drugih bitjih tržaške revije Mladika.

Ob zasneženi živi meji je debelušna ženska igrala na tubo otožno pesem, zasanjana glasba in bleščava snega sta slepili poglede, da sem se tudi jaz podobno kot pogrebci vprašalo, ali ni šlo samo za privid. Z obrobja gozda so prihitela svetleča bitja, preskočila živo mejo in se razvrstila nedaleč stran od jame. Bili so vilini, ki so se prišli posloviti od svojega varovanja, zadnji med njimi je šepal in vsaj jaz sem prav razločno slišalo njegovo štokljnanje.

Grem preverit, če me kakšen svečnik ne opazuje preveč podrobno...

Maja Rezman Huremović

Zapisani (v) glasbi

IRENA VRČKOVNIK

O njenih začetkih glasbene kariere ne bi ponovno govorili, saj jo vsi dobro poznate. Nekoč Šoštanjčanka, danes pa s svojo družino živi v Preboldu. Iskrena, nasmejana, polna energije in načrtov je spregovorila nekaj o svoji že prehojeni poti in o poti, ki jo načrtuje.

Irena, izdala si sedem albumov. Kako so zaznamovali tvoje življenje oziroma je kakšen album posebej zaznamoval tvoje življenje in ali so predstavljali kakšno življenjsko obdobje?

Gotovo so predstavljali posebna življenjska obdobja. Začela sem pravzaprav s priredbami. Moja prva plošča je bila v bistvu večinoma s priredbami, torej priredbe znanih skladb, na katere smo napisali novo besedilo in so bile večinoma uspešne. Med njimi so tako: *Santa Maria*, *Poslušam srce*, *Čakam te*, *Moji tigri*, *Danes mi je 16 let*. To so same priredbe. Prve tri plošče so bile bolj kot ne tako zaznamovane. Pri peti plošči sem se želela bolj avtorsko uveljaviti, saj sem ves čas po malem pisala sama. Želela sem se pokazati tudi kot avtorica. Šesta plošča je bila večinoma avtorska, sama sem napisala glasbo in besedila. Takrat sem večinoma opisovala svoje takratno življenjsko obdobje. Imela sem življenjsko prelomnico. Takrat sem se namreč razšla z možem in v bistvu je bilo vse to napisano, vse je bilo v besedilih. Sem pa takrat opazila prvi osip mojih poslušalcev, ker so bile pesmi morda preveč težke. Začutila sem, da poslušalci niso bili tako navdušeni nad mano, ampak sem si rekla, da bom vztrajala na svoji poti, ker se mi zdi, da je najbolje vztrajati. Moja sedma plošča je že tudi bila večinoma avtorska, nekakšen country pop stil. To je zame eden izmed stilov, ki mi je zelo pri srcu. Pisala sem o sebi. Sebi vedno pišem besedila po različnih dogodkih.

Katera pesem pa ti je po tvojem mnenju odprla pot v glasbene vode?

Ena izmed vidnejših je bila *Santa Maria*. Ta pesem se je še, preden je izšla na plošči, vrtela po radijskih postajah. Potem tudi *Danes mi je 16 let*. Vse pesmi s prve plošče so se lepo prijele. Kar vse so se dostikrat vrtele.

Za katero pesem bi lahko rekla, da si z njo najbolj zaslovela?

Spet bi lahko rekla *Santa Maria*. Morda delam krivico kateri izmed kasnejših skladb, saj je tudi *Vsak moški moj* bil takšen komad, po katerem so se me vsi zapomnili, saj je to bil tudi moj prvi videospot. Ne morem reči, da sem zaradi te pesmi zaslovela. Nikoli nisem imela občutka, da sem zelo slavna. Videla sem, da sem veliko nastopala, videla sem tudi pri ljudeh, kaj znajo peti, in to je meni dalo povratno informacijo, če so ljudje peli z mano. To je pomenilo, da so pesmi poznali.

Nekajkrat si se pojavila tudi na Emi.

Najlepše spomine imam na prvo in drugo udeležbo na EMI. Letnice se ne spomnim. Na prvi Emi sem bila z Otom Pestnerjem v duetu. Uvrstila sva se na drugo mesto. Nikoli ne bom pozabila kritike žirije, ko je povedala, zakaj sva bila druga. Ker je pesem preveč slovenska. Nisem se obremenjevala s tem. Zanimivo je, da se kdo spomni reči kaj takšnega. Države se trudijo biti čim bolj pristne in imeti svoj ponos. Druga sem bila tudi s pesmijo Naj mesec ugasne, takrat je zmagala Regina. Na Emi sem bila še s pesmijo Kadar boš ob njej zaspal. Na tisti Emi sem se uvrstila na sedmo mesto, zmagala pa je Tanja Ribič. Tisto Emo sem si zelo zapomnila, saj me je Tanja Ribič povabila kot back vokalistko za njeno pesem. Takrat sem v živo doživela Eurosong, kar je bila moja želja. Bila sem back vokal, vendar mi je bilo čisto vseeno, samo da sem stala na odru Eurosonga in to je meni največ pomenilo. Na Emi sem bila tudi s skladbo V ritmu, ki me lovi in s pesmijo Igra je končana, kjer smo zapele skupaj s Sanjo Mlinar in Damjano Golavšek. To pomeni, da sem bila petkrat na Emi.

Obudiva spomin na nekaj tvojih duetov.

Najprej naj omenim intervju z Otom Pestnerjem in pesem Oda ljubezni, potem prekrasen duet Ostani tu. Z Ivanom Hudnikom imava tri duete. Imejmo se radi je najuspešnejša, potem Mati Marija in Živeti v miru. Potem je bil duet z Damjano Golavšek in pesem Vesela jesen, ki je bila

zelo udarna pesem, in pa pesem Sneg je tu. Obakrat nama je besedilo napisal Adi Smolar. Izpostaviti moram duet s Slavkom Ivančičem in pesem Kar sem jaz in kar si ti. Osebnost mi je zelo pri srcu ta duet. Sodelovala sem s skupino Hiša. To pravzaprav ni duet, ker so oni štirje in jaz zraven. Lahko bi rekli, da smo kvintet. Naredili smo tudi videospot. Izpostaviti moram Zlate muzikante in pesem Jadraj z menoj. To je prekrasna pesem. Bila je moja želja posneti pesem skupaj z njimi. S skupino Chateau smo zapeli pesem Simpatija stara. Sodelovala sem z Urošem Peričem, ki je izdal čudovito ploščo duetov, na kateri sem tudi jaz in sem zelo počaščena. Nazadnje sem sodelovala z ansamblom Igor in Zlati zvoki s skladbo Moj šocelj. To je pesem, ki sem jo leta 1992 pela na festivalu Vesela jesen. Naredili smo verzijo polke in jo ravno promoviramo. Imam tudi duet s Simono Vodopivec in pa duet z Vero Trafela, pesem Vse najboljše, draga mati. Tudi z Nušo Derenda imava duet. Pesem ni tako znana, ima religiozno besedilo. Večkrat nas zapoje tudi več skupaj. Ob posebnih priložnostih zapojemo tudi skupaj z Alenko Godec, Nušo Derenda, Damjano Golavšek. Vse so izvrstne pevke.

Se je Irena kaj spremenila od začetka kariere do danes?

Po karakterju niti za milimeter. Otročja sem še enako kot pred dvajsetimi leti. Pravzaprav pa sem se spremenila. Postala sem močnejša in se ne obremenjujem z malenkostmi. Ne prizadenejo me trači, včasih pa so me. Z leti človek spozna, da ni pomembno, kaj si drugi mislijo o tebi, bolj važno je, kaj si ti sam misliš o sebi. To je moj moto v zadnjem času in vsi bi se ga lahko držali. Ko enkrat tako razmišljaš, delaš spontano in tisto, kar imaš rad.

Letos praznuješ dvajseto obletnico samostojne glasbene kariere. Se pripravlja kaj posebnega?

Ja, pa se pripravlja. V teh letih nisem imela niti enega samostojnega koncerta. Mnogokrat sem bila gostja na mnogih koncertih, ampak samostojnega koncerta še pa nisem imela. Rekla sem si, da je zdaj za zadnji čas, da ob dvajsetem rojstnem dnevu nekaj pripravim. Že v januarju sem začela s pripravami in organizacijo. Svoj prvi samostojni koncert bom imela konec leta. Rada bi ga imela na nivoju, z Big bandom in bandom. Želim povabiti večino gostov, s katerimi sem sodelovala, in želim, da se pojejo pesmi od leta 1991 do danes.

Pesmi pišeš tudi za druge izvajalce.

Zelo rada pišem za druge izvajalce. Pravzaprav še raje za druge kot zase. Ko pišem zase, izhajam iz sebe, kar se dogaja v meni in v mojem življenju. Takšna pesem je nazadnje *Sedmi dan*, kjer sem pisala o tem, kako se mi vsak dan mudi in nimam dneva zase. In da želim imeti nedeljo zase. Ko pišem za druge, se pomenimo, kaj želijo in o čem naj pišem. Eni že imajo želje, drugim je vseeno, imam pa raje, da mi povejo. Besedilo in glasbo delam hkrati. Največ sem pisala za mlade talente, ki sem jih prijavljala na Fens festival na Primorskem. Začela sem pisati tudi za narodnozabavne ansamble. Enkrat sem dobila idejo in sem napisala polko *Če verjameš ali ne*. Zazdelo se mi je, da bi pesem ustrezala *Veselim Štajerkam*. Loti je ravno praznovala in sem ji jo podarila za rojstni dan. Punce so posnele in pesem je super uspela. Posnele so tudi videospot. Napisala sem tudi valček *Tvoje oči* in sem kar videla in slišala ansambel *Spev*. Izkazalo se je za odlično kombinacijo, saj so fantje zmagali na Naj viži 2010. Zelo sem vesela.

Ti je kdaj žal, da kakšne pesmi ne obdržiš zase, če vidiš, da pri drugih uspe?

Ne, nikoli. Ker jo že v začetku delam za druge. Tudi meni mora biti pesem všeč, da jo lahko dam drugim.

Katera pesem je trenutno aktualna?

Sedmi dan, za katero nameravam posneti tudi videospot. Imam namreč samo štiri videospote. Problem je, ker v Sloveniji samo na lokalnih televizijah vrtijo videospote, drugje pa ne in mi je žal za Slovenijo.

Načrti v bližnji prihodnosti?

Priprava koncerta, s katerim bom imela ogromno dela. Pripravljam spletno stran, nove plakate. Popolnoma bom prenovila vse. Priprava na videospot in pa veliko dela s koncertom. Se mi zdi, da bo kar hitro tukaj december in z njim koncert. Vmes pa seveda šola, učenje in nastopi.

Kje vse imaš svojo šolo petja?

Od ponedeljka do petka učim popoldne osnove vokalne tehnike. Ob četrtek grem še na Ljubno, kjer imam na osnovni šoli zborček Sonce, sicer pa delam individualno, popoldan doma. Pevci se spoznavajo z osnovami petja. Najprej se naučijo dihati, potem so tehnične vaje. Snemamo se, da se lahko poslušamo. Potrebno pa je tudi veliko vaje doma. Če hočeš biti dober pevec, moraš vsak dan peti in to veliko.

Imaš med slovenskimi ali tujimi glasbeniki kakšnega vzornika?

Ne bi rekla vzor, kajti vzor pomeni, da skušaš biti takšen kot on. Nikoli nisem skušala biti takšna kot drugi, jih je pa ogromno, ki so mi všeč. Tistim to povem v obraz, saj se ljudje premalo hvalimo. V Sloveniji imamo sedaj ogromno mladih, dobrih pevk: *Nina Pušlar*, *Ylenia Zobec*. Obe sta v živo zelo dobri, po nastopih v živo se tudi meri kvaliteta. Izpostaviti moram naše stare mačke: *Godec*, *Derenda* in *Golavšek*. Me se imamo rade in se večkrat dobimo. Ko smo skupaj, se obnašamo kot kakšni otročki. Med nami ni ljubosumja. Vse so v živo zelo dobre in so zelo uspešne. Všeč sta mi *Omar Namer*, *Oto Pestner*. Pestnerja bi lahko izpostavila kot »vzor«, saj sem ga vedno občudovala kot pevca, ki je s tako lahkoto vse zapel, in poslušala sem ga kot boga.

Lahko izpostaviš svojo najljubšo pesem?

Težko. Imam enega otroka, vendar če bi jih mela šest, bi ne mogla reči za nobenega, ta pa je moj najljubši otrok. Lažje bi rekla, da nekaterih ne zapojem tako rada. V živo vidim, da je nekatere pesmi težje zapeti in se takim izogibam. Rada izvajam starejše pesmi, najbolj aktualna pa je *Sedmi dan*. Ne morem izpostaviti pesmi, ki bo jo najraje zapela.

Kaj pa počne Irena, ko ima popolnoma prost dan?

Vsak dopoldan sem popolnoma prosta, bi lahko rekla. Malo pospravljam in delam, kar mi paše. Grem na kakšno kavo. Popoldne imam že šolo petja, potem pa je že večer. Dan za dnem vse se ponavlja.

Ireni želim vse dobro ob pripravi koncerta ob jubileju in veliko Sedmih dni v tednu.

Melita Hudej

Starine iz Šaleške doline

»Praznikov se vsak kót veseli«

Pred veliko nočjo so imeli včasih v gospodinjstvu veliko dela. Po stari navadi so temeljito osnažili hišo, gospodarske objekte in okolico. Vse je bilo tako čisto, »da bi še v mlinu ne našel praha«. Zato so rekli: »Praznikov se vsak kót veseli.« Pomili so okna in vrata, omedli pajčevine, odmaknili in obrisali pohištvo, »poribali pode« (to so počeli sicer vsako soboto), očistili peči ali zdrgnili štedilnike, oprali perilo, posteljino, ležišča in zavese, če so jih imeli. Nekatere prostore v hiši (kuhinjo in hišo) so redno vsako leto tudi prepleskali in stene in stropne na novo okrasili z barvnimi dekorativnimi vzorci.

Včasih so belili z gašenim apnom, ker drugega ni bilo. Starejše apno (uležano vsaj leto ali dve) je bilo boljše. Dobili so ga iz žganega apna, ki so ga kuhali in ohlajali v apnenici približno teden dni. Grude kuhanega apna so doma zmešali z vodo in to skladiščili v posebnih, v zemljo izkopanih jamah, ki so jih prekrili z deskami. Gašeno apno so uporabljali tudi pri zidanju. Z njim so (skupaj z modro galico in žveplom) škropili trto in sadno drevje. Vanj so vlagali jajca. Kot belež je imelo apno dezinfekcijski učinek in je preprečevalo nastanek plesni.

Ker apneni belež ne prekrije nekaterih zidnih madežev, so mu primešali najrazličnejše domače »sestavine«. V kavarnah in gostilnah (kjer se je veliko kadilo) so imeli težave s prekrivanjem madežev nikotinskega katrana iz cigaretnega dima. Za učinkovit premaz so apno primešali »kravjek«. Ko se je nanos posušil, so steno ali strop še enkrat prebelili s čistim apnom; madeži niso več prebijali beleža. Za prekrivanje katranskih oblog okrog dimnikov so domači mojstri našli rešitev v hlevu: »v štali so čakali, da je šla krava na vodo«. Le-to so prestregli in z njo premazali madež.

Apneni belež je moral biti redek, zato je bilo potrebno več zaporednih nanosov. Medtem ko so kuhinjo in osrednji prostor v hiši včasih pleskali vsako leto, so druge prostore belili na deset ali petnajst let. Nekateri so to počeli sami. Če niso imeli drugega, so za beljenje uporabili kar metlo ali okrogel zidarski čopič. Drugi so najeli »malarje«, pleskarje. Pred velikonočnimi prazniki so ti zato imeli največ dela. Enako – vendar v nekoliko manjši meri – je bilo povpraševanje po pleskarskih storitvah pred božičnimi prazniki. Takrat je veljalo, da na sveti večer niso smeli prižgati luči, dokler ni bilo vse počiščeno.

Najpogostejše je bila podlaga sten v prostorih bela. Včasih so, da bi dobili barvne odtenke, v apno namakali tudi najrazličnejše naravne sestavine, npr. kostanj ali čebulo. Za vezivo so v barvo približno teden dni prej vmešali smetano, mleko, jajčne beljake za srebrno in rumenjake za zlato barvo. Prebeljeno steno so na željo stranke okrasili z vzorci po njenem okusu.

Pred drugo svetovno vojno so bili priljubljeni večbarvni vzorci (najbolj cvetlični, sadni ali z lovskimi motivi), ki so jih mojstri na stene risali z večdelnimi šablonami. Te so izdelali sami ali jih kupili v trgovini. Šablone so bile iz tršega, prepojenega papirja (»papendekla«), ki ni vpil vlage. Bile so iz treh, pa tudi do petih delov. Te so posamično polagali na steno in z barvanjem postopno risali motiv. Na koncu so nekatere dele slike pobarvali ali osenčili na roke. Šablonirani vzorci so se pojavljali posamično, le na nekaterih delih sten.

Delo s šablonami je bilo zamudno; trajalo je lahko več dni. Med drugo svetovno vojno in po njej so postali priljubljeni drugačni vzorci, na steno ali stropne odtisnjeni s pleskarskimi valjčki. Gumijasti reliefni valjčki ali »valcni« so bili pritrjeni na železni ročaj. Imeli so gobico ali dve za enakomeren nanos barve na valjček. Nekateri so imeli na ročaj pritrjeno posodo za barvo, drugi pa celo dve ločeni posodi za hkratni odtis dvobarvnega vzorca.

Valjček, kot so ga uporabljali od srede prejšnjega stoletja za odtise vzorcev na stene. Hrani ga Rafko Gril.

Na sveže prebeljeno steno je bilo treba najprej pod stropom potegniti ravno, enakomerno obarvano črto, ki jo je bilo menda zelo težko narediti; mojster je moral biti posebej zbran. Nekateri so vlekli to črto na roke ob pomoči daljše lesene palice. Tudi čopič ni smel biti preveč namočen, da ne bi neenakomerno nanašal barve. Drugi so črto risali s pomočjo traka, na katerem je bila prašna barva. Razpet trak so pridržali na obeh koncih, ga kot lok napeli stran od zidu in ga spustili, da je ob trku s steno na njej pustil barvo.

Ko je bila črta narejena, so z valjčkom do nje in po vsej stenski površini odtisnili še vzorec. Nekateri so vlekli valjček navzgor, drugi navzdol, v vsakem primeru pa je moral biti narejen vzorec z eno vertikalno potezo in potekati v strogo ravni liniji. S tem so prikrili neravne stene in druge pomanjkljivosti, pa tudi kasneje nastali madeži in umazanija niso bili takoj opazni. Na vzorec po vsej stenski površini so lahko naredili še šabloniran vzorec.

Kjer je bil stik stene s stropom zaokrožen, je bil ponekod z vzorci poslikan še strop. Tudi na stropu so najprej narisali črte, ker z valjčkom ni bilo mogoče potegniti vzorca do roba. Pri tleh so v različnih višinah barvali »cokl«, podnožje, običajno sivo ali rjavo, kar se je pač ujemale z barvo stene in vzorcem.

Ko so beljenje končali, je bilo treba pomiti belež, ki je kapljal po tleh. Nekateri »malarji« so bili neizkušeni, drugi nepazljivi, zato je bilo pogosto »več apna na tleh kot po stenah« ali pa je apno skozi »vsa vrata ven teklo«.

Stenski potisk z »valcnom« v enem od prostorov prenovljene Vile Bianca v Velenju.

Pripovedovali so: Rafko in Ivica Gril, Franc Skutnik, Mojca in Zvone Čebul, Marija Janežič, Anica Podlesnik. Zbrano v februarju in marcu 2011.

Špela Poles

Iz prejšnjega stoletja

Zbrala in zapisala: Špela Poles
Ilustracija: Rok Poles

Koš šoštanjski – baba dëda v košu nese damú

Pred 58 leti je šla skozi šoštanski Glavni trg prva pustna povorka. Organizirala jo je Janezka, znana gostilničarka iz gostilne Pri Janezu v Lajšah: v pustnem sprevedu je kavboj s konjem vlekel klado, na kateri je sedela pustna nevesta. Danes je Šoštanj priznано karnevalsko mesto po zaslugi Turističnega olepševalnega društva Šoštanj, ki organizira vsakoletni tradicionalni Pust šoštanski. Na karnevalih se pojavljajo najrazličnejše domače in tuje maske, od leta 1987 pa tudi pustni lik Koš, ki je postal nekakšen zaščitni znak šoštanske karnevalske dejavnosti. Koš v splošnem predstavlja žensko, ki v pletenem košu nese domov svojega moža. Koš šoštanski pa ponazarja šoštanskega usnjarka, ki ga na plačilni dan žena iz gostilne domov nese v košu.

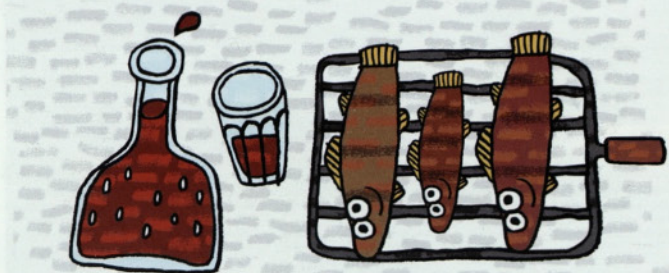
Med pustnimi šemami je bila na šoštanskem območju nekaj precej pogosta maska, ki je hkrati predstavljala moškega in žensko. Na primer leva polovica človeka je bila oblečena v žensko, desna pa v moškega. Pri košu je zgornji del našemljenca predstavljal moškega, spodnji del od pasu navzdol pa žensko. Koš kot pustno masko poznajo tudi v nekaterih drugih slovenskih krajih. Pri razvoju tega pustnega lika v Šoštanju pa lahko prepoznamo vsaj dve fazi: sprva je bila to lokalna pustna maska, ki se je tuintam pojavila zgolj posamično. V okviru karnevala pa je postal Koš šoštanski skupinska maska z opredeljenimi značilnostmi in vsebino.

Starejši Šoštanjčani se še spominjajo, da se je v pustnem času že pred drugo svetovno vojno kakšen odrasli možki našemil v Koš. V eni osebi je predstavljal ostarelo in zgarano žensko, ki v košu nosi domov svojega pijanega moža. Maska je bila najbrž karikatura takratnih dejanskih družbenih razmer: prizori opitih, ki so obležali v obcestnih jarkih, so bili menda včasih pogosti, pa tudi ženske so neredko hodile po svoje možje v gostilne. Lokalna pustna šema – Koš – je imela na glavi čim bolj oguljen, umazan klobuk, ki so ga nosili le še pri kmečkih opravilih. Okrog pasu je imela koš z izbitim dnom; takega, ki ni bil več za nobeno rabo. Nosila ga je s slamo napolnjena lutka, nekoliko upognjena, s spačnim obrazom (običajno »larfo«). Pod brado je imela zavezano ruto in oblečeno bluzo. Njen spodnji del so bile našemljenčeve noge, oblečene v krilo do tal in predpasnik. Pustna šema je šla po vasi ali samo k bližnjim sosedom, stokala je in tarnala. Ljudje so se smejali pojavi in na glas pomilovali usodo »uboge ženske«.

gosposki klobuk in odšli v gostilno na zapitek. Žene so si zvečer optale koš, šle po moža in ga odnesle domov.

Karnevalska pustna maska je izdelana ročno in iz naravnih materialov. Koš šoštanski ima na glavi velik oguljen cilinder iz klobučevine, ki je sešit z dreto. Ozaljšan je s »panklci«, daljšimi papirnatimi trakovi, da je podoba bolj praznična (praznuje se plačilni dan). Trakovi so rumeni, beli, oranžni in rdeči, s čimer se poudarja toplina, ki naj bi jo lik izžareval. Moški del lika je prazneje oblečen v belo srajco, suknjič in kravato. V eni roki drži pletenko vina ali »flašo«. V drugi roki vrti ragljo, ki ponazarja pritoževanje žene (»babje regljanje«), ker mora nositi breme moža in življenja. Ženski del lika je vidno manj prazničen: obraz je izdelan iz kaširanega papirja, na glavi ima zavezano ruto. Lutka, napolnjena s slamo, je oblečena v bluzo, našemljenec pa v dolgo krilo iz »žakljevine« in »širc«, moder vinogradniški predpasnik. Obute ima težke delavske čevlje. Koš je izdelan iz celih vrbovih vej, naramnice pa iz konoplje.

Podnapis k ilustraciji: V stari Jugoslaviji je bilo v Šoštanju in okolici približno petnajst gostiln. Gostilničarji so ob plačilnih dnevih menda kar »prežali« na delavce, ki so se vračali z dela. Neredko pa se je zgodilo, da so delavce pred tovarno čakale žene, ki so jim vzele ovojnico s plačo, da je ne bi zapili. – V pustnem času so se pustne šeme rade zbiralale in rajale Pri Dalmatincu, kjer so točili črno, »kosmato« vino iz Dalmacije in pekli sardele.

Konec osemdesetih let prejšnjega stoletja so v turističnem olepševalnem društvu povezali zgodbo, ki jo je predstavljal lik Koša, z aktualno usnjarsko problematiko v Šoštanju. Ustvarili so »pustno legendo«: šoštanski delavci v usnjarni naj bi bili dobro plačani. Zato so si ob plačilnih dnevih nadeli

Podnapis k fotografiji: Koša na karnevalu leta 1993. Iz arhiva Turističnega olepševalnega društva Šoštanj. Foto: Stane Vovk.

Pripovedovali so: Peter Radoja, Mojca in Zvone Čebul, Anica Podlesnik.
Zbrano v februarju 2011.

Varovanje okolja

Klimatske spremembe ogrožajo

Reševanje Zemlje in življenja
na njej za zdaj presega pripravljenost in znanje ljudi

"Zemlja je najboljši planet, a z eno napako – je omejena. Človeštvo se postopoma približuje zgornjim mejam nosilnosti planeta. Nekatere so tudi že presežene. Ustvarili smo novo obdobje, kjer smo ljudje gonilna sila sprememb velikih naravnih ciklov. Vse bolj postajajo pomembna vprašanja podnebnih sprememb, ekstremnih vremenskih dogodkov, prehranske varnosti, izgube biotske pestrosti, dostopa do pitne vode in energije, onesnaževanja, itd."

S temi besedami so organizatorji iz Gornjega Grada povabili na izjemno zanimivo predavanje ljudi, ki jim je kaj do tega, da ohranimo zdravje, življenje na Zemlji in Zemljo kot planet življenja. Odsek za varstvo narave pri Planinskem društvu Gornji Grad je pred nedavnim v goste povabil klimatologinjo **dr. Lučko Kajfež Bogataj**, priznana slovensko in evropsko borko in strokovnjakinjo za boj proti podnebnim spremembam. O razmerah na Zemlji, v ozračju, ki jo obdaja, ter ignoranci določenih slojev prebivalstva do tega, je v dvorani Kulturnega doma spregovorila številnim poslušalcem.

Čeprav so nekateri znanstveniki in politiki nenaklonjeni mnenjem okoljevarstvenikov, številnim strokovnjakom, "zelenim" gibanjem in nevladnim organizacijam s tega področja, so kot na dlani vidni pojavi in domnevni (ter dokazljivi) vzroki za vse spreminjanje zemeljskega podnebja ter v tej zvezi ogrožanje življenjskih oblik na Zemlji. Da o človekovih vplivih na ozračje ne more biti dvoma, obstajajo tudi mnoge študije in dokazi.

Klimatske spremembe, ki so pojav spreminjanja podnebja na Zemlji, so segrevanje ozračja, vremenske ujme, posledično poplave, suše, topljenje snega v polarnih predelih, dvigovanje morske gladine, izumiranje nekaterih živalskih in rastlinskih vrst, povečanje obolevanj kot posledic sončnega sevanja idr. Med dokaj dokazljive probleme sodi učinek "tople grede", ki na določenih področjih zemeljske oble povzroča resne težave, dolgoročno pa tudi nadaljnje ogrožanje življenjskih oblik na Zemlji.

Kajfež-Bogatajeva je med drugim omenila, da se Zemlja ne more sama braniti pred temi vplivi, se ne povečuje in ima določeno količino zraka, vode in kopnega. Na zelo zapleten sistem "delovanja" podnebja v kozmičnem prostoru res ne moremo vplivati, morali pa bi spoštovati vsa pozitivna spoznanja za tisti del, ki povzroča negativne spremembe, ki so pogojene s tehnološkimi vplivi z Zemlje. Zaradi spreminjanja (zastupljanja) tal in zmanjševanja gozdnih površin v nekaterih

predelih sveta se je na Zemlji marsikaj spremenilo. Povečala se je raba energije, le-ta pa nastaja iz fosilnih goriv, kar ima hude posledice na ozračje. Po mnenju strokovnjakinje bi lahko dosegli bistvene spremembe za izboljšanje z večjo uporabo obnovljivih virov energije.

To in še kaj drugega bi morali storiti takoj in dolgoročno, da bi rodovom za našo generacijo ohranili primerne življenjske pogoje. Zato je potrebna sprememba življenjskega sloga! Do Zemlje, do narave moramo spremeniti odnos; postati moramo bolj prijazni in energetske učinkoviti, kar pa ne bo šlo brez znanja in stalnega ozaveščanja prebivalstva in predvsem vodilne politike in svetovnega kapitala.

Čeprav ne kaže prav dobro, bi morali porabiti bistveno manj energije (zdaj porabi povprečen Slovenec kar 125 kilovatnih ur energije na dan, Američan pa enkrat več).

Dr. Lučka Kajfež Bogataj, Foto: Jože Miklavc

Jože Miklavc

Foto: Jože Miklavc

Civilne iniciative

SAVE THE FROGS / REŠIMO ŽABE

Gotovo smo že vsi kdaj nič hudega sluteč peljali po cesti, si prepevali, zaverovani v svoj cilj, potem pa ugotovili, da so packe na cestišču pravzaprav povožene žabe. Mnogo povoženih žab. Žabji nagon je namreč prav čuden in nepraktičen za obe strani, tako za voznike kot za žabe same: njihova mrestišča so ponavadi v jezeru, ribniku, mlaki, potoku ali močvirju preko ceste. Da bi ohranjali populacijo za okolje zelo koristnih dvoživk v polju preživetja, letos na štajerskem in ljubljanskem koncu ponovno poteka 'reševalna akcija' – prenašanje dvoživk (in sem spadajo žabe, krastače in pupki) preko ceste do njihovih mrestišč, kjer lahko sami mirno odložijo jajčeca in jih samčki v miru oplodijo. Tovrstne akcije sicer potekajo po celi Sloveniji. Ene so vodene s strani lokalnega prebivalstva, druge s strani različnih organizacij. Akcija traja v času mrestenja (februar, marec ali april, cikel pa je zelo odvisen od vremena – vsi podatki o akciji so na strani društva, dobro jih je spremljati sproti) in traja od 30 do 50 dni, dokler se iz mrestišč ne prično vračati prve samice. Pri vsem skupaj igra vreme najodločilnejšo vlogo. Na dveh lokacijah, in sicer na Večni poti v Ljubljani in na cesti za Tremi ribniki v Mariboru (akciji na teh lokacijah imata poleg osveščevalne in naravovarstvene tudi raziskovalno vlogo) so biologi, člani Societas herpetologica slovenica – društva za preučevanje dvoživk in plazilcev, postavili zaščitno ograjo na strani, s katere se vsak večer pričnejo plaziti dvoživke, napol v transu od paritvenih hormonov. Nekaj jih ograjo prepleza ali pa se splazijo pod njo, večina pa jih varno ostane za njo, dokler jih udeleženci akcije s pomočjo naglavnih rudarskih lučk in žepnih svetilk ne 'identificirajo' za krastačo, rjavo žabo sekuljo ali rosnico ali pa v redkih primerih celo pupka, jih dvignejo v plastično vedrce in jih prenesejo čez cesto, do 'prostora zabave', mrestitvenega živžava, katerega posledice bodo mlade živali. Vse, kar udeleženec akcije potrebuje, je volja. Nič hudega, če nima pojma o dvoživkah.

Nič hudega, če se jih morda celo boji ali ima do njih predsodke. Velika večina ljudi, ki se akcije udeležijo, pod poučnim in strokovnim vodstvom (zelo požrtvovalnih) vodij akcije (ki udeležencem podajo informacije o dvoživkah, ki jih zanimajo, jim pokažejo, kako se žival pravilno prime ...) popolnoma izgubi strah pred dvoživkami. Iz lastnih izkušenj: na koncu akcije se predsodkasta podoba krastače, grde, bradavičaste, sluzaste živali, spremenjena v podobo dokaj neboljlene, nežno in tiho oglašajoče se hladne živalce z velikimi globusastimi očmi, ki razen tega, da se od sile oglašajo ali kvečjemu včasih polula, nima za človeka prav nobenega pravega orožja in zaščite za mehko, krhko telo. Iz: 'Fuj' se ponavadi vzdiklo spremeni v: 'Joj, kak so luštne!' In so res, verjemite. Krastače so ene najbolj simpatičnih živalic, kar jih je.

Letos smo v Mariboru za dvoživke navdušili tudi že kar nekaj otrok, ki so jih starši namesto v katero od sodobnih mest zabave pripeljali v naravo. Niti ni treba popisovati navdušenja, ko so sami našli kakšno žabico, in smeja, ko so naleteli na samičko, na kateri so viseli štirje samčki. Na koncu so se skoraj vsi odločili, da bodo biologi, veterinarji, če ne to, pa vsaj direktorji živalskega vrta. V nekaj pa smo gotovi: tudi ko bodo odrasli, jih vsaj topel in dobronameren odnos do živali ne bo zapustil. In to je globlji, dolgoročni cilj te akcije. Privzgojiti odnos. Čisto nekaj drugega je namreč, če ti v razredu s 30 ljudmi pokažejo krastačo v terariju, kot pa, da najdeš čisto svojo, z zavestjo, da si 'veliki rešitelj sveta'. In raziskovalec. Konec koncev smo vsi kot otroci brali Julesa Verna in se istovetili z raziskovalci in rešitelji.

Kaj je torej lepšega, kot se na spomladanski večer v procesiji ljudi, oblečenih v jopiče z odsevniki, iti starodavno nabiralništvo, se veseliti, kadar naletimo na jajčec polno krastačo samico (samcev je namreč približno desetkrat več), na rjavo žabo – sekuljo ali rosnico, ki sta ravno tako redkejši, neke vrste 'trofeji', ob tem pa še imeti občutek, da rešujemo majhna življenja? Če pa poleg tega z neba sveti še največja luna v zadnjih 10 letih, pa sploh. Zgodilo se je že, da so mimo peljali ljudje v avtomobilih, se ustavljali in spraševali, kaj iščemo in ali se je kaj zgodilo. S ponosom smo povedali, da iščemo žabe, in jim pojasnili, za kaj gre. Da ni nobenega trupla; ali žal kakšno žabje, ki so ga povozili vozniki – vseh žal ni moč rešiti. Večinoma pa ljudje akcijo že dobro poznajo, saj (dostikrat neuporabni) mediji tu in tam le usmerijo energijo tudi v nekaj kreativnega in obveščajo ljudi o plemenitem poslanstvu ohranjanja biotske raznovrstnosti.

Po tisočletjih ignorantskega ali celo zaničevalnega odnosa do drugih živalskih vrst je čas, da se zavemo, v kako občutljivem svetu živimo in da so majhne akcije, ki ohranjajo živ košček sveta, ki ima čisto svoja, nam čudna, nedoumljiva pravila, pravzaprav velika dela. Uničevanju narave se težko izognemo; lahko pa z malimi dejanji krpamo velike luknje in ohranjamo populacije, ki so na meji izumrtja – in dvoživke so, med drugim tudi zaradi prometa. Na srečo postajata naravovarstvo in zdrav odnos do okolja in drugih bitij v njem eden od svetovnih trendov; vabljeni torej na to edinstveno izkušnjo; odprta je za vse. Obljubljamo, odšli boste veseli in se veselili, ko boste naleteli na kakšno mlado žabico – morda ste prav vi njen boter.

Lučka Zorko

Pust 2011

58. pustni karneval – Pust šoštanjski

Šoštanj je znano karnevalsko mesto, ki dobiva vedno bolj vidno mesto tudi na evropskem karnevalskem zemljevidu. V soboto so marljivi člani Turistično olepševalnega društva Šoštanj pripravili že 58. pustni karneval. Vreme jim je bilo zelo naklonjeno, za zdaj pa kaže, da je pust tudi dobro opravil svoje delo, saj so temperature vedno višje in je morda za letos res odgnal zimo.

Letošnjega karnevala se je udeležilo rekordnih 25 skupin. Prišle so domače skupine iz Šoštanja in okolice, nekaterih sosednjih občin ter iz nekaj ostalih slovenskih krajev. Šoštanj so obiskale tudi številne maske iz tujine – Bolgarije, Bosne in Hercegovine, Srbije, Makedonije.

Pust šoštanjski vsako leto opozarja na aktualno problematiko – tudi letos: Vegrad, TEŠ 6, Libija... Največ pozornosti pa so letos namenili 100. obletnici mesta Šoštanj, na kar je opozarjal tudi napis na glavnem odru. Zbrano množico na Trgu bratov Mravljakov v Šoštanju je pozdravil tudi šoštanjski župan in poslanec v Državnem zboru Darko Menih, ki je za ta dan oblast sicer predal pustu. Povedal pa je, da bo občina tudi v prihodnje podpirala to množično prireditev. Na odru se mu je pridružil tudi predsednik Združenja evropskih karnevalskih mest (FECC) Branko

Foto: T. R.

Brumen s Ptuja, ki je poudaril, kako zelo pomembno je, da občina ceni tako nepremično kot premično kulturno dediščino. Župan je namreč za delegate mest, ki so združeni v FECC, pripravil sprejem v vili Mayer, nad katero so bili obiskovalci iz Slovenije in tujine navdušeni.

Tjaša Rehar

Pust gabrški

Kulturnica Gaberke je letos pripravila zanimiv pustni program, ki ga je predstavila v kraju Gaberke, s pustnim vozom pa so se odpeljali tudi na sobotni karneval v Šoštanju. Tu so na duhovit način predstavili blišč in bedo zavoženega gradbenega podjetja in s tem nasmejali veliko množico ljudi. Na pustni torek so se maskare zbrale pri mostu v Gaberkah, od koder so se v preteklih letih, če je le bilo zadosti snega, zapodile po prog

Foto: A. G.

Foto: A. G.

za smučarske teke za veliko nagrado – svinjsko bučo. Ker letos snega za pusta ni bilo, so se maskare na pohod po Gaberkah odpravile peš. Zaključek pusta so pripravili pod Kozolcem Kulturnice.

Na pustno sredo so v Gaberke prišli pokopavat pusta člani TD Pristava. Zopet se je zbrala množica žalujočih, ki so pusta Pepija Batino z žalostjo pospremili k zadnjemu počitku.

A. Grudnik

Pust

V Zdravilišču Topolšica smo 6. 3. 2011 sprejemali otroške maske. S skupnimi močmi Term Topolšica, Društva prijateljev mladine Topolšica, tabornikov iz Topolšice in Turističnega društva Topolšica smo otrokom in njihovim staršem organizirali prijetno in zabavno pustno druženje.

Glasba, animacija, tri delavnice za otroke in slastni krofi s pijačo so otrokom pripravili pravo pustno vzdušje, staršem pa kratek oddih. V delavnicah so otroci lahko izdelovali: pisane klobuke, zabavne maske, okrašene naglavne vrečke. Prijetno druženje se je raztegnilo vse do večera.

Foto: arhiv

Maškare v Vrtcu Topolšica

PUSTNA

*Danes bomo krofe cvrli, kakšno smešno še razdrli,
vso obleko bomo slekli, se v pajace preoblekli,
s krinko si obraz zakrili – šeme – v svet se zapodili,
žalost vso naj šment pohrusta, danes šli se bomo PUSTA*
(Danilo Gorišek)

Tudi v Vrtcu Topolšica smo se preoblekli in si šli pusta. Že nekaj dni prej smo bogatili pustni čas z različnimi dejavnostmi, urejali igralnice, izdelovali maske, klobuke, klovne, peli, plesali in se zabavali. Na pustni torek so se maškare iz mlajših skupin povesele v igralnicah in na krajših sprehodih po Topolšici, maškare iz starejših skupin pa so obiskale goste v hotelu in še s posebnim veseljem oskrbovance v domu Zimzelen.

Vzgojiteljica Štefka Kompan

Foto: arhiv

Pust

*Pustna šema, to je prava reč
in nam otrokom je zelo všeč.*

*Pusta vsi se veselimo,
saj postanemo to, kar želimo.*

*Želje, kaj postati, se kopičijo,
a s pustno masko vse se uresničijo.*

*V vrtcu našemljani rajamo in se vrtimo,
zimo odganjamo, se pomladi veselimo.*

*V povorki in v spremstvu muzikanta hitimo,
po Gaberkah hodimo in malo norimo,
pa od vaščanov sladkarije in krofe dobimo.*

*Enota Mojca Gaberke
Anja Čafuta*

Foto: arhiv

Tralala, hopsasa...

Le kdo je danes prišel v vrtec? Otroci že ne, danes je pust in v vrtcu so Pike Nogavičke, princeske, kavboji, pikapolonice, batmani, čarovnice, rožice, klovni ...

Vsi se veselimo, zabavamo, rajamo, prepevamo, igramo na instrumente, kričimo in odganjamo zimo. Sedaj je pa res že čas, da nas obišče pomlad. Mi smo jo priklicali.

*Vrtec Šoštanj, za enoto Brina,
Romana Čverle Krajnc*

... pustne smo šeme!

Ko so naši predniki še verovali v nadnaravne sile, so s šemljenjem praznovali oz. častili odhod zime in s tem ponovno bujenje narave. Danes predstavljajo pustovanja del ljudske kulture, ki ohranjajo tradicijo pustnih šeg in običajev.

Pustni čas v naši enoti pa je bil namenjen predvsem doživljanju veselja ob maskiranju in pripravi na pustni torek. Igralnice smo pisano okrasili, izdelovali različne maske, se preoblečali v stara oblačila, si s šminko narisali nov obraz in z glasnim igranjem na glasbila skušali pregnati mrz. Na pustni torek, ko smo se vse skupine zbrale v eni izmed naših igralnic, smo ob norčavi glasbi veselo zaplesali in zapeli.

Če nas niste videli, pa ste nas morda slišali ...

*Vrtec Šoštanj - enota Lučka
Simona Koren*

Karneval

Pust šoštanski 2011

Foto: Aleksander Grudnik

